ชีวิตงาม

เล่ม ๗

อนุสรณ์

งานพระราชทานเพลิงศพ

[illegible] เทพหัสดิน ณ อยุธยา

[illegible] เมษายน ๒๕๔๓

ชาตะ : ๒๙ เมษายน ๒๔๖๗

มรณะ : ๔ มกราคม ๒๕๔๓

อนุสรณ์

งานพระราชทานเพลิงศพ

นายชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ท.ช.

ณ เมรุวัดโสมนัสวิหาร

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๓

(แบบ ก.)

หมายรับสั่งที่ ๓๑๗๑

สำนักพระราชวัง

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

พระราชทานเพลิงศพ นายชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ท ช. ข้าราชการบำนาญ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ณ เมรุวัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๓ เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานเพลิง.

อัญชิษา/พิมพ์/[illegible]/ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ นายชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา เพื่อทราบ เครื่องพระราชทานเพลิง และเจ้าพนักงานผู้เชิญมานี้ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่ง โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ข้าพระพุทธเจ้า ภรรยา และญาติมิตรของ นายชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม กราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้ ที่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานเพลิงศพ นายชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ณ เมรุวัดโสมนัสวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ในวันเสาร์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๓

หากนายชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา มีญาณวิถีใดที่จะหยั่งทราบถึงพระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงโปรดเกล้าฯพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งนี้ คงจะมีความปลาบปลื้มปิติ ชื่นชมโสมนัส สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม หาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า ภรรยา และญาติมิตรของ นายชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส กราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาทด้วยความซาบซึ้ง จะขอเทิดทูนพระมหากรุณาธิคุณนี้ไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เพื่อเป็นสิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล และขอถวายความจงรักภักดีจนกว่าชีวิตนี้จะหาไม่

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า
นางสุโขเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

ประวัติ นายชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ท.ช.

เกิด วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๔๖๗

บิดา–มารดา นายนาค - นางเลื่อน เทพหัสดิน ณ อยุธยา

ภรรยา นางสุโขเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

การศึกษา

มัธยมต้น-ปลาย โรงเรียนพร้อมวิทยามูล / โรงเรียนวัดสุทัศน์ / โรงเรียนเซ็นต์คาเบรียล

ปริญญาตรี De Luxe Fashion School, Philippines.

ปริญญาโท Wayne State University. University of Detroit. U.S.A.

รับราชการ

ครูโรงเรียนช่างตัดเสื้อวัดสุทัศน์

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนช่างตัดเสื้อพระนคร

ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์

ครูวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ

ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมพรเขตอุดมศักดิ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ธันวาคม ๒๔๙๘ - เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

ธันวาคม ๒๕๐๗ - จัตุรถาภรณ์มงกุฎไทย

ธันวาคม ๒๕๑๕ - เหรียญจักรพรรดิมาลา

ธันวาคม ๒๕๑๗ - ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย

ธันวาคม ๒๕๐๕ - เบญจมาภรณ์ช้างเผือก

ธันวาคม ๒๕๑๕ - ตริตาภรณ์ช้างเผือก

สิงหาคม ๒๕๒๑ - ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก

ชีวิตสมรส

ได้สมรสกับ นางสาวสุโขเพ็ญ บุนยตีรณะ ไม่มีบุตร-ธิดา

คู่ชีวิต..........ร่วมสุข ร่วมทุกข์

สามเกลอ

เพื่อนร่วมรุ่น

เพื่อนเกิดเดือนเมษา แต่คนละพ.ศ.

มีความสุขกับเพื่อน

อายุครบ ๕ รอบ หมดหน้าที่รับผิดชอบ

ผู้ร่วมงาน

อายุครบ ๖ รอบ พร้อมศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และญาติมิตร

วันสงกรานต์...ครั้งสุดท้าย

ท่องเที่ยวกับเพื่อน

สุขกาย สบายจิต.....ท่ามกลางญาติมิตร

ภาพ...สุดท้าย

" แต่นี้ไปจะไกลห่าง เหลือเพียงร่างร้างชีวา
สิ้นสุดแห่งสังขาร์ สลายลับดับตามกาล

สิ้นชีพก็สิ้นห่วง บรรลุล่วง ห้วงนิพพาน
สุขใดไหนจะปาน เปรียบสุขนี้ไม่มีเลย "

งานบำเพ็ญกุศลและสวดพระอภิธรรม อาจารย์ชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ณ วัดโสมนัสวิหาร

“สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจทั้งปวงให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด” - พุทธวจนะ

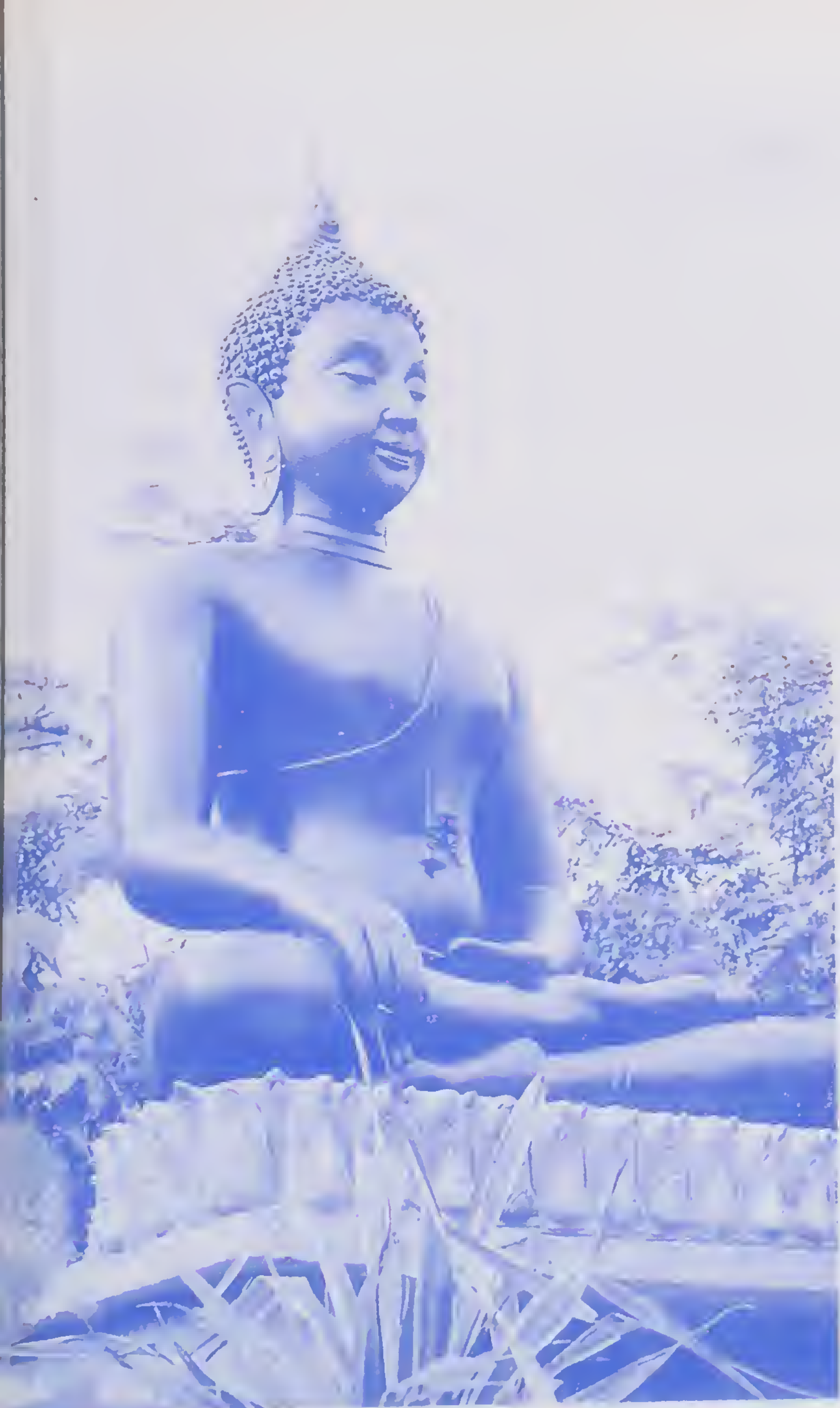

“ นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์ สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา ”

พ ุ ท ธ ธ ร ร ม น ำ ช ี ว ิ ต

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ	ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
กลฺยาณการี กลฺยาณํ	ทำดีดีดล
ปาปการี จ ปาปกํ	ทำชั่วชั่วนั้นตามสนอง
ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี	ธรรมะย่อมตามคุ้มครอง
	ผู้ประพฤติธรรมผอง ปลอดภัยในที่ทุกสถาน
สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี	อันความพร้อมพรักสมัครสมาน
	นำสุขชื่นบาน สู่คณะบริษัทวัฒนา
อเสวนา จ พาลานํ	คบพาลพาลนำชั่วช้า
ปณฺฑิตานญฺจ เสวนา	คบบัณฑิตพา
	สู่ทางประเสริฐเลิศคุณ
สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย	ผู้ใดใฝ่กอปรการบุญ
	กุศลดลหนุน ผู้นั้นให้สุขสวัสดี
นตฺถิ ปญฺญาสมา อาภา	แสงสว่างใดในโลกนี้
	แม้โรจน์รุจี ไป่เสมอแสงแห่งปัญญา
ปมาโท มจฺจุโน ปทํ	ความประมาทเป็นทางมรณา
วิริเยน ทุกฺขมจฺเจติ	ผู้เพียรอุตส่าห์ จักล่วงทุกข์ได้เพราะเพียร

ศาสตราจารย์ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ระลึกถึง...พ่อพระคู่ชีวิต

คุณชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา กับดิฉัน ได้ร่วมชีวิตอยู่ด้วยกันจนวาระสุดท้าย เป็นเวลาร่วม ๓๐ ปี ท่านให้ความรัก ความเมตตา ความไว้วางใจ และความคิดที่ถูกที่ควรแก่ดิฉัน และวางรากฐานให้แก่ครอบครัวโดยถือหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้

ท่านเคยให้สัญญากับดิฉันว่า เราจะไม่พลัดพรากจากกัน เราจะไปพร้อมกัน แต่แล้วท่านก็พลัดพรากจากดิฉันไปอย่างกะทันหัน เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๓ เวลา ๐๔.๑๕ น. ณ โรงพยาบาลราชวิถี ด้วยโรคหัวใจล้มเหลว กล้ามเนื้อหัวใจไม่ทำงาน

ดิฉันรู้สึกตกใจมาก จนตั้งสติแทบไม่ได้ ญาติ มิตร น้อง และหลาน ๆ ปลอบใจดิฉัน แต่ก็อดที่จะเศร้าโศก และคิดอยู่ในใจมิได้ ดิฉันขอน้อมจิตระลึกถึง คุณชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา คู่ชีวิตของดิฉันจวบจนชั่วชีวิต

กุศลกรรมใด ๆ ที่ท่านและดิฉันร่วมบำเพ็ญในชาตินี้ จงรวมเป็นพลังเป็นปัจจัยให้ท่านไปสู่สุคติภูมิ และประสบสุขในภพใหม่ด้วยเทอญ

สุโขเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

“คุณชมพู หลานชายที่รัก”

คุณสุโขเพ็ญ ได้โทรศัพท์มาขอให้ผมฝากคำไว้อาลัยแด่ คุณชมพู ผู้ซึ่งได้ล่วงลับไปแล้ว เธอบอกว่าเมื่อคุณชมพูมีชีวิตอยู่ได้พูดถึงผมด้วยความรักและคิดถึงอยู่เสมอ ผมยินดีรับปากและรู้สึกเป็นเกียรติอย่างมาก จึงพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำขอด้วยความเต็มใจ

วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๓ ผมกลับจากไปธุระนอกบ้าน พอเข้าบ้านก็ทราบข่าวการจากไปของคุณชมพู ผมตกใจมาก และไม่อยากจะเชื่อว่าเป็นความจริง คิดว่าคงจะเกิดอุบัติเหตุแน่นอน เนื่องจากคุณชมพูเป็นผู้ที่มีร่างกายใหญ่โต สมบูรณ์ แข็งแรง เมื่อวันปีใหม่ยังส่งบัตรอวยพรเขียนด้วยลายมือ *“ขอให้คุณอาทั้งสองแข็งแรง มีโชคดีนะครับ”* อยู่หยกๆ จึงไม่คิดเลยว่าจะล้มป่วยกะทันหัน และจากไปอย่างไม่มีวันกลับเช่นนี้ ย่อมนำความโศกเศร้ามาสู่ครอบครัว ญาติสนิท มิตรสหาย โดยไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นต้องทำใจและคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา ชีวิตของทุกคนถูกกำหนดมาแล้วทั้งสิ้น เมื่อถึงเวลาก็จำต้องจากไป ผมและภรรยาขอแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของคุณชมพู ณ ที่นี้ด้วย

คุณชมพูกับผมเป็นญาติในราชสกุลเดียวกัน สืบสายมาจาก *พระยาราชภักดี ศรีรัตนราชสมบัติบดือไภยพิริยพาหุ (ม.ร.ว.ช้าง เทพหัสดิน)* ท่านมีบุตรธิดา ๒๔ คน ซึ่งนับเป็นผู้สืบสกุล *“เทพหัสดิน”* (ปัจจุบันมีถึงชั้นที่ ๗) คุณชมพู เป็นชั้นที่ ๔ อยู่ในสายที่ ๓ ส่วนผมเป็นชั้นที่ ๓ ในสายที่ ๑๘ ผมมีอายุมากกว่าคุณชมพูเพียง ๖ ปี เรามีอายุต่างกันไม่มาก แต่ผมมีศักดิ์เป็นน้องของคุณพ่อของคุณชมพู จึงเป็นอาตามลำดับญาติ (สายที่...นั้น หมายถึงลำดับบุตรธิดาของ ม.ร.ว.ช้าง และแต่ละท่านเป็นชั้นที่ ๑)

เมื่อครั้งคุณชมพูยังรับราชการอยู่ ผมได้ไปพบและคุยกันตามประสาญาติที่วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์บ่อยครั้ง จนเมื่อคุณชมพูเกษียณอายุราชการ ได้มาพบกันอีกในฐานะที่คุณชมพูเป็นเลขานุการคณะกรรมการเครือญาติ คุณชมพูเป็นคนเข้มแข็งต่อหน้าที่ดีมาก พูดเสียงดัง เขียนหนังสือตัวโตสมกับตัว เป็นคนเรียบง่าย มีอารมณ์ขัน คุยสนุกสนานร่าเริง บางครั้งเมื่อเลิกจากการประชุมยังเอื้อเฟื้อขับรถมาส่งถึงบ้าน ภายหลังที่พ้นจากหน้าที่แล้ว ทราบว่าคุณชมพูมีความสุขด้วยการไปทัศนาจรในสถานที่ต่างๆ ไม่มีโอกาสมาร่วมสังสรรค์ในงานของเครือญาติบ่อยนัก จึงไม่ค่อยได้พบปะกัน นอกจากพูดคุยกันทางโทรศัพท์เท่านั้น ผมยังจำได้ว่าเรารับประทานอาหารร่วมกันครั้งสุดท้ายเมื่อวันครบเกษียณอายุราชการของคุณสุโขเพ็ญ ที่วิทยาเขตพณิชยการพระนคร

บัดนี้ คุณชมพู ได้จากไปแล้ว เหลือแต่ความอาลัยรัก และรำลึกในคุณงามความดีไว้กับบรรดาญาติพี่น้อง ตลอดจนผู้ที่รู้จักคุ้นเคยอย่างไม่มีวันลืมเลือนตราบเท่านานแสนนาน ผมและภรรยาขอตั้งจิตอธิษฐานในกุศลผลบุญแห่งความดีที่คุณชมพูได้กระทำไว้ และอานุภาพกุศลบุญราศีที่ครอบครัวและญาติมิตรได้ร่วมกันบำเพ็ญอุทิศไว้ จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของ **“คุณชมพู หลายชายที่รัก”** ไปสู่สุคติ เสวยวิมุติสุขในสัมปรายภพ ตลอดชั่วนิรันดร์กาล

เริงศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา

อาจารย์ชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ที่เคารพรัก

แม้ท่านจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับ ปวช. ปวส. และ ป.ม. ในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ที่รู้จักท่านดีมักจะศรัทธา เรียกท่านว่า"*อาจารย์*" มากกว่าจะเรียก"*ผู้อำนวยการ*" ท่านเป็น"*ปูชนียบุคคล*"โดยแท้ รักครอบครัว (อาจารย์สุโขเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา) มาก พวกพ้อง เพื่อนร่วมงาน และศิษย์ ตลอดจนผู้คุ้นเคยและคบหาสมาคมด้วย ไม่มีใครผิดหวังในตัวอาจารย์ชมพูสักคน เพราะท่านเป็นผู้ให้เสมอ มีความกตัญญูกตเวที โอบอ้อมอารี มีเมตตา มีน้ำใจนักกีฬา อดทน สมกับเป็นลูกผู้ชายไทย ให้การสงเคราะห์แก่ผู้เดือดร้อนตามสมควร เป็นประจำ

ได้รู้จักอาจารย์ชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๙๗ เป็นต้นมา ตอนนั้นมีโอกาสรับราชการอยู่ใกล้ชิด นายนาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา ผู้เป็นบิดาของอาจารย์ชมพู ระหว่างท่านศึกษาต่อระดับปริญญาตรี - โท ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีส่วนช่วยจัดหลายเรื่องให้กับอาจารย์ชมพู ซึ่งขณะนั้นเป็นอาจารย์อยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ถนนนางลิ้นจี่ เขตสาทร (ปัจจุบันคือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ) รวมทั้งนำเงินเดือนแต่ละเดือนฝากธนาคารไว้ให้ท่านด้วย เมื่อเกษียณอายุราชการมักไปท่องเที่ยวต่างจังหวัดด้วยกันบ่อย ๆ คืนวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๓ ทราบข่าวทางโทรศัพท์ว่าท่านป่วย และเข้ารับการรักษาพยาบาล อยู่ที่ห้อง ไอ.ซี.ยู. ของโรงพยาบาลราชวิถี รุ่งขึ้นจึงรีบไปเยี่ยมท่านกับภรรยา (อาจารย์นพรัตน์ สงวนพงศ์) ท่านไม่พูดด้วยแล้ว ทั้งที่สนิทสนมรักใคร่กันมาเป็นเวลาช้านาน ได้แต่มองหน้ากันและท่านจับมือบีบแน่นเหมือนจะขอลาจากไป และคืนนั้นเอง ท่านก็ถึงแก่กรรม เสียใจ และเสียดายท่านมาก ขอให้อาจารย์ชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา ประสบแต่ความสุขในภพใหม่ของท่านเถิด

ชำนาญ สงวนพงศ์

อาลัย...เพื่อน

ผมและชมพู เป็นเพื่อนนักเรียนเซ็นต์คาเบรียลร่วมกับเพื่อน ๆ อีกหลายคน ที่ยังมีชีวิตอยู่ เช่น คุณแก้วขวัญ คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย คุณจำนง ภิรมย์ภักดี คุณประวิทย์ ศุภชลาศัย คุณประสาร สุขะกุล คุณบุญมี นพประไพ ฯลฯ

ชมพูรูปร่างสูงใหญ่ เป็นนักกีฬา และมีอารมณ์รื่นเริง ใจกว้าง พวกเรายกให้เป็นหัวหน้าแก๊งค์ มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ชมพูจะอยู่แถวหน้า คอยดูแลและช่วยเหลือเพื่อน ๆ เสมอ

ชมพูรักเพื่อน ๆ มีความจริงใจต่อทุกคน และเพื่อน ๆ ทุกคนก็รักชมพูเช่นกัน มีเหตุการณ์หนึ่งที่พวกเราจะไม่มีวันลืมชมพูได้เลย ขณะนั้นพวกเราเรียนชั้น ม.๓ โดยปกติ เมื่อเข้าชั้นเรียนแล้ว ต้องสวดมนต์ พวกคริสต์ก็สวดเสียงดัง ๆ ส่วนพวกเราชาวพุทธก็สวดเงียบ ๆ วันหนึ่ง ชมพูเรียกพวกเราชาวพุทธไปชุมนุมกัน แล้วบอกว่า ต่อไปนี้ให้สวด“นะโม” ดัง ๆ แข่งกับพวกคริสต์.....ได้ผลเลย.....หลังจากนั้น มีคำสั่งจากทางโรงเรียนมาว่า *ต่อไปนี้ ให้สวดเงียบทั้งพุทธและคริสต์* นี่แหละที่มาของฉายา “บ๊อง”

บ้านเราอยู่ใกล้กัน เราพบกันเกือบทุกวันอย่างสม่ำเสมอ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ชมพูไปที่บ้านเช่นเคย และนั่งคุยอยู่ด้วยกันนานเกือบ ๓ ชั่วโมง และนั่นคือวันสุดท้ายที่เราได้คุยกัน

.....คิดถึงเพื่อนเหลือเกิน.....พูรู้ไหม ผมเหงามาก.....

ผมเชื่อมั่นว่าอานุภาพแห่งบุญกุศล และคุณงามความดีที่ชมพูได้บำเพ็ญมาตลอดชีวิต จะเป็นผลสนองให้ชมพูประสบแต่ความสุขในสัมปรายภพตลอดไป

สมมิตร จันทรกุล

แด่ อาจารย์ชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา

"**อาจารย์ชมพู**" คือผู้ให้ ที่ใหญ่ยิ่ง
ให้ทุกสิ่ง ทุกอย่าง ทางสร้างสรรค์
ให้ความคิด วิทยา สารพัน
สิ่งสำคัญ ให้ "คุณธรรม" นำชีวี

บรรดาศิษย์ ช่างตัดเสื้อ ท่านเกื้อหนุน
ให้ความรัก ความการุณย์ อย่างเต็มที่
ถึงดุบ้าง ใช่เพราะชัง แต่หวังดี
เพื่อศิษย์มี อนาคต ที่งดงาม

จวบจนท่าน ถึงวัย ได้พักผ่อน
ยังอาทร ห่วงใย คอยไต่ถาม
ความเป็นครู กับศิษย์ ยังติดตาม
ทุกโมงยาม ไม่คลาย สายสัมพันธ์

วันที่สี่ มกรา สองห้าสี่สาม
เวลาตีสาม สิบห้านาที เป็นแม่นมั่น
มัจจุราช มาพราก ท่านจากพลัน
ยังไม่ทัน เตรียมใจ ไว้พบพาน

บุญกุศล ผลกรรมดี ที่ฉันสร้าง
ขออุทิศ ทุกอย่าง มอบแด่ท่าน
เป็นปัจจัย ให้ถึง ซึ่งนิพพาน
สู่สถาน สัมปรายภพ สงบเทอญ.

ปราณี ประวิชพราหมณ์
ศิษย์เก่าช่างตัดเสื้อพระนคร

อาจารย์ชมพู เทพหัสดิน ณ อยุธยา .....ผู้บังคับบัญชาในดวงใจ

ท่านผู้อำนวยการฯ เป็นแบบอย่างและสั่งสอนให้เป็นคนดี คิดดี ทำดี ท่านเป็นผู้ที่เสียสละ สละเวลาส่วนตัวเพื่อราชการอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย วันเสาร์ อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ ท่านจะแวะเวียนมาที่วิทยาเขตฯ เพื่อดูความเรียบร้อยเสมอ เตือนให้ช่วยกันประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ เปิดใช้เท่าที่จำเป็น จนพวกเราทำติดเป็นนิสัย จำได้ว่าที่โต๊ะทำงานของท่านจะมีคำขวัญสั้น ๆ ติดไว้ว่า ***"เกรงใจเสียงาน สงสารฉิบหาย เชื่อง่ายเป็นทุกข์"*** และท่านก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ อาจเป็นเพราะท่านมีบารมี บุคลิกของท่านจึงน่าเกรงขาม แต่ในสายตาของพวกเราแล้ว ท่าน คือ ผู้บังคับบัญชาที่น่าเคารพ น่ารัก น่านับถือ นับตั้งแต่ท่านยังรับราชการอยู่วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์ จนกระทั่งเกษียณอายุราชการไป ความรู้สึกดังกล่าวก็ยังคงอยู่มิได้จางหายไปจากใจของพวกเรา เมื่อมีโอกาส พวกเราและครอบครัวจะพากันไปเยี่ยมท่านที่บ้านซอยสุจริต ๑ เสมอ ๆ และก็ทุกครั้งเช่นกันที่เราจะได้ยินเสียงท่านหัวเราะอย่างมีความสุขและดีใจที่พวกเราไปเยี่ยมท่าน นับแต่วันนี้ไปเราไม่มีวันเช่นนั้นอีกแล้ว

เมื่อทราบข่าวการจากไปของท่าน มันรู้สึกเหงาและหดหู่ใจอย่างบอกไม่ถูก ตกใจ เสียใจ สับสน ก็ท่านยังแข็งแรงและไม่มีทีท่าว่าจะจากพวกเราไป ตั้งใจไว้ว่าหลังปีใหม่พวกเราจะไปกราบขอพรปีใหม่จากท่าน แต่กลับกลายเป็นว่าพวกเราไปรดน้ำศพท่านเพื่อขออโหสิกรรมแทน

ท้ายที่สุดนี้ พวกเราทุกคนที่เคยเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา และเคยล่วงเกินท่านด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี และด้วยใจก็ดี จะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ดี ขอท่านได้โปรดอโหสิกรรมให้แก่พวกเราทุกคน ขอกุศลผลบุญที่ท่านกระทำจงเป็นปัจจัยนำดวงวิญญาณของท่านไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

"ทุกสิ่งใช่ ของใคร ครองได้แน่ เว้นก็แต่ การสร้างบุญ หนุนกุศล
ทรัพย์สมบัติ ต้องทิ้งไว้ เมื่อวายชนม์ แม้ร่างตน เขายังเอา ไปเผาไฟ"

นายเฉลิม เฉลยคาม ผู้ใต้บังคับบัญชาและครอบครัว

ระลึกถึง........ลุงหนุ่ม

หลานๆ ทุกคนยังจำได้ว่า ตั้งแต่เรายังเล็กๆ ท่านสอนให้พวกเราเรียกท่านว่า"**ลุงหนุ่ม**" ลุง ป้า น้า อา ก็เลยเรียกตามพวกเราไปด้วยว่า"**ลุงหนุ่ม**" แม้ว่า"**ลุงหนุ่ม**"จะไม่มีลูก แต่ท่านก็มีความสุขอยู่กับหลานๆ พาพวกเราไปเที่ยว ซื้อขนมแปลกๆ อร่อยๆ มาแจก

"**ลุงหนุ่ม**"ไม่ชอบให้ผู้อื่นต้องมาเป็นทุกข์ ลำบาก และกังวล เพราะตัวท่านใจดี มีเมตตา ชอบที่จะเป็นผู้ให้ มากกว่าจะเป็นผู้รับ

"**ลุงหนุ่ม**"เป็นผู้มีอารมณ์ขัน ไม่โกรธ มองโลกในแง่ดี เวลาพูดคุยมักมีเสียงหัวเราะตามมาด้วยเสมอ สมัยที่"วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์" ยังเป็น"โรงเรียนช่างตัดเสื้อพระนคร" พอโรงเรียนเราเลิก เราจะพากันไปคอยคุณพ่อมารับกลับบ้านที่นั่น เราเคยเห็นว่าที่โต๊ะทำงานของ"**ลุงหนุ่ม**" มีกระดาษเขียนข้อความติดไว้ว่า

"เกรงใจ – เสียงาน สงสาร – ฉิบหาย เชื่อง่าย – เป็นทุกข์"

พวกเราอ่านกันเล่นๆ แต่น่าแปลก.....กลับจำได้ขึ้นใจ และนำมาใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานจนทุกวันนี้ แม้ว่ากาลเวลาจะเปลี่ยนไป และไม่ว่ากระดาษแผ่นนั้นจะยังอยู่ที่โต๊ะทำงานตัวเก่าตัวนั้นหรือไม่ก็ตาม คติสอนใจของ"**ลุงหนุ่ม**"จะยังคงอยู่ในใจพวกเราตลอดไป

ขอให้จิตวิญญาณของ"**ลุงหนุ่ม**"มีความสุข ความสงบ ปราศจากห่วงกังวลใดๆ อันจะทำให้จิตวิญญาณในสภาวะที่ "**ลุงหนุ่ม**" กำลังประสบอยู่ต้องเศร้าหมอง ไม่งดงาม

"**ลุงหนุ่ม**" คงทราบแล้วว่า.....สำหรับพวกเรา "**ลุงหนุ่ม**" **เป็นภาพที่งดงามเสมอ**

ด้วยความเคารพ...รัก...และอาลัย

ร้อยเอกหญิงกฤติยา เสนาพลสิทธิ์ (นก)
พันโทหญิงกุลธิดา สาคร (นุ่น)
พันตรีกริชเพ็ชร เสนาพลสิทธิ์ (โป้ง)

อาลัยคุณลุงหนุ่ม

หลานยังระลึกถึงความใจดี และความเป็นสุภาพบุรุษของคุณลุง ในความรู้สึกของหลานในครั้งแรก ๆ ที่ได้พบคุณลุง คุณลุงเป็นผู้ใหญ่ขรึม ๆ และหลานออกจะเกรงคุณลุงอยู่ไม่น้อย หากแต่เมื่อเวลาผ่านไปเมื่อหลานได้มีโอกาสใกล้ชิดกับคุณลุงมากขึ้น หลานจึงได้รู้ว่าคุณลุงไม่ใช่คนดุเลยแม้แต่น้อย ตรงกันข้ามคุณลุงเป็นคนใจดีมาก ๆ ด้วย

เกือบทุกปิดเทอมภาคฤดูร้อน หลานจะเข้ากรุงเทพฯเพื่อมาศึกษาหาความรู้ และทุกครั้งหลานจะมาพักที่บ้านของคุณลุง ยามว่างคุณลุงจะพาไปเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งดูแปลกใหม่และตื่นตาตื่นใจมากสำหรับหลาน ไม่ว่าจะพาไปดูการเล่นสเก็ตน้ำเข็ง พาไปเขาดิน หรือการพาเข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และที่ขาดไม่ได้เลยก็คืออาหารอร่อย ๆ คุณลุงเป็นคนอารมณ์ดี ใจเย็น และคุยสนุก หลายครั้งที่ได้มีโอกาสร่วมคุยร่วมวิจารณ์ในเรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องของกีฬามวย ซึ่งเป็นกีฬาที่คุณลุงชื่นชอบมาก และติดตามดูโดยตลอด และหลายครั้งที่คุณลุงมักจะแก้ตัวกับคุณป้าแทนหลานเมื่อหลานหายเงียบไป

เมื่อคุณลุงจากไป ความเสียใจเกาะกุมอยู่ในหัวใจของหลาน แม้ว่าบัดนี้คุณลุงจะไม่อยู่แล้ว แต่คุณลุงจะอยู่ในหัวใจหลานตลอดไป ด้วยความดีและบุญกุศลที่คุณลุงสั่งสมมาโดยตลอด หลานขอตั้งจิตอธิษฐาน ขอให้ดวงวิญญาณของคุณลุงจงมีความสุขในสัมปรายภพด้วยเทอญ

ด้วยความเคารพ รัก และอาลัย

ชื่นจิต บุนยตีรณะ (อ้อ)

พอตา บุนยตีรณะ (อาม)

อาลัยคุณลุง

ตั้งแต่สมัยผมยังเด็กนั้น ผมยังอยู่กับคุณยายที่จังหวัดเพชรบุรี ผมได้มีโอกาสพบกับคุณลุงหนุ่มเป็นครั้งแรก ในตอนนั้นคุณลุงทำไก่อบภูเขาไฟ (ซ้อสตราภูเขาทอง) อร่อยที่สุด และได้พบคุณลุง คุณป้า ในช่วงปิดเทอมอยู่เสมอ จนกระทั่งคุณยายเสียชีวิต ผมได้มีโอกาสมาเรียนในกรุงเทพฯ และได้มาอาศัยอยู่กับคุณลุง คุณป้า ในช่วงหนึ่ง ซึ่งเป็นช่วงที่หลานมีความประทับใจมาก คุณลุงได้สอนการดำเนินชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งหลานได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จนกระทั่งครั้งสุดท้ายหลานได้มาฟังโอวาทในการใช้ชีวิตคู่ โดยคุณลุงได้สอนให้ดูลิง ๔ ตัว เป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต หลานไม่คิดว่าครั้งนั้นจะเป็นครั้งสุดท้ายที่หลานได้พบกับคุณลุง และจากกันตลอดชีวิต

รักและอาลัย
รพีศักดิ์ เลาหภักดี (เอิ๊ก)

ชีวิตงาม
เล่ม ๗

✦ อรุณรุ่ง...อาทิตย์อุทัย
คือกฎเกณฑ์ปรากฏการณ์มานานเนา
✦ ชีวิตเราผ่านไปอีกปีแล้ว
ถามตัวเองดูบ้างนะอย่าละเลย

วันปีใหม่มาแทนที่วันปีเก่า
จากปีแล้วปีเล่าที่ผ่านเลย
สิ่งดีดีมีวี่แววเพิ่มไหมเอ่ย
จะได้เชยชมชิด...ชีวิตงาม

ชีวิตงาม

เล่ม ๗

จัดพิมพ์โดย
กองทุนศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา
วัดชลประทานรังสฤษฎ์
กองทุนห้องสมุดศาลาจำปีรัตน์
วัดชลประทานรังสฤษฎ์
กองทุนเสถียรธรรม เสถียรธรรมสถาน

ท่านผู้ใดเห็นคุณค่าของหนังสือนี้
ประสงค์จะช่วยเผยแพร่เป็นธรรมทาน
ติดต่อโดยตรงได้ที่
ศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา
วัดชลประทานรังสฤษฎ์
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐
โทร.๕๘๔-๓๐๗๔, ๕๘๓-๔๒๔๓

แม่พิมพ์ โดย สุเนตรฟิล์ม โทร.๘๐๓-๒๒๔๙
พิมพ์ที่ บริษัท เอส.อาร์.พริ้นติ้ง จำกัด
โทร.๕๘๓-๙๐๐๑, ๕๘๔-๒๒๔๑

ชีวิตงาม

ประมวลข้อคิดเพื่อชีวิตที่งดงาม

งามกาย งามวาจา งามจิต งามทิฏฐิ งามสติปัญญา

เล่ม ๗

ขอน้อมคารวะ
ท่านผู้เป็นเจ้าของ บทความ,วาทะ,ปาฐกถา
คลอดจน นิทาน, บทเพลง และบทกวี
ที่คัดมาลงพิมพ์ในหนังสือนี้

ขออนุโมทนาขอบคุณ
ผู้เป็นเจ้าของภาพงามในหนังสือนี้
นายแพทย์ชัยชน โลว์เจริญกูล
นายแพทย์กีรติ ศรีวัฒนา
รองศาสตราจารย์ เลิศ อานันทนะ
อาจารย์วิมลศรี ยุกตะนันท์
ปัญญา วุทธเสถียร
ประเทือง เอมเจริญ
สมชาย วัชระสมบัติ
สุทธาสินี คล้ายสีเงิน
สุภาพร สันติศิริ
ธีรภาพ โลหิตกุล

ส า ร บั ญ

สารบัญ

สารบัญ

เตือนรำลึก

✦ รักดีจงหนีชั่ว อย่าปล่อยตัวจนเกินไป
✦ รักมิตรถนอมใจ อย่าให้มีราคีเคือง

✦ รักชื่อต้องไว้ชื่อ อย่าชื่อชั่วทั่วทั้งเมือง
✦ รักของกลัวหมดเปลือง อย่าทิ้งไว้ใกล้ตาคน

✦ รักศักดิ์สงวนสัตย์ อย่าปล่อยสัตย์จากกมล
✦ รักตัวกลัวยากจน อย่าริตนเป็นนักเลง

✦ รักกันจงเชื่อกัน อย่าดึงดันรู้จักเกรง
✦ รักสนุกต้องร้องเพลง อย่าร้องไห้ไม่เห็นดี

✦ รักล้อไม่ควรโกรธ อย่าถือโทษในพาที
✦ รักหยอกถูกหยิกตี อย่าบ่นเจ็บผูกใจจำ

✦ รักอยู่ในบ้านท่าน อย่าละงานอุตส่าห์ทำ
✦ รักคำระวังคำ อย่าพูดมากจะพาลหมอง

✦ รักพูดพูดพอควร อย่าลามรวนจงตรึกตรอง
✦ รักเงินเสียดายทอง อย่าสุร่ายจ่ายทรัพย์สิน

✦ รักญาติสกุลวงศ์ อย่าทำตนเป็นมลทิน
✦ รักชาติและแดนดิน อย่าฝืนบทกฎหมาย

✦ รักบุญจงหลีกบาป อย่าหยามหยาบรักษากาย
✦ รักสุขหวังสบาย อย่าลืมสร้างกุศลทาน

✦ รักท้าวท่านใช้สอย อย่าท้อถอยต่อการงาน
✦ รักเรียนวิชาการ อย่าเกียจคร้านการศึกษา

✦ เสร็จสิ้นในสุนทร อุทาหรณ์ที่กล่าวมา
✦ เห็นจริงดังวาจา จงจำไว้ใส่ใจเอย ฯ

– พะเยาว์ วิทยา –

✦ สุริโยทัยไขแสงบอกแจ้งแล้ว ฝูงวิหคร้องเจื้อยแจ้วแสวงหา
ซึ่งอาหารทะยานไปในนภา พวกปักษายังขยันหมั่นหากิน
✦ ท่านที่รักจักซบนอนอยู่ไยเล่า ตื่นแต่เช้าเพื่อเกลาจิตเป็นนิจสิน
แสวงธรรมพระสัมมาเป็นอาจิณ ชำระล้างซึ่งมลทินออกจากใจ
✦ อายุขัยในมนุษย์นี้น้อยนัก อย่าช้าชักจักเกินการสุดแก้ไข
เพราะบางคนอาจตายก่อนจะถึงวัย มรณภัยนี้ไม่รอให้ต่อรอง
✦ เป็นมนุษย์สุดแสนดีมีโอกาส มีปัญญาเฉลียวฉลาดกว่าสัตว์ทั้งผอง
ขอวิงวอนให้ท่านจงไตร่ตรอง ยึดพระธรรมมาประคองกับดวงใจ
✦ เป็นอุปนิสัยปัจจัยในภพหน้า เป็นปัญญาบารมีที่แจ่มใส
เพื่อไม่หลงเพลิดเพลินเมื่อเดินไป เชิญท่านไชรตื่นขึ้นรับสดับธรรม

– พูลศรี เจริญพงศ์ –

✦ ปีเก่ากอบโทษไว้ เพียงไร
ปีเปลี่ยนเร่งเปลี่ยนใจ จากร้าย
ปีเก่าโทษเก่าไฉน จักกลับ มีเฮย
ปีใหม่ใจใหม่ย้าย ยักให้ตนเจริญ

– พระราชนิพนธ์ใน รัชกาลที่ ๕ –

ปีใหม่ คืออะไร?

✦ **ปีใหม่คือ ปีดี กว่าปีเก่า**
ความโง่เขลา ลดลง ตรงศึกษา
สมาธิ สัมปชัญญ์ และปัญญา
ทวีมา ดีทุกสิ่ง ยิ่งขึ้นไป

✦ **ความผิดพลาด ลดลง คงประจักษ์**
ความถูกต้อง พร้อมพรัก อยู่ขวักไขว่
ทั้งตนเอง และผู้อื่น ได้ชื่นใจ
นี่แหละคือ ปีใหม่แท้ แก่พวกเรา

✦ **ทรัพย์สมบัติ จัดไว้ ประทับใจ**
ร่างกายก็ ผ่องใส ไม่ซบเศร้า
ดวงจิตแจ่ม ดังดวงจันทร์ อันเพริศเพรา
สติปัญญา พาเรา เข้าสู่ธรรม ฯ

– พุทธทาสภิกขุ –

สวัสดีปีใหม่ ให้กังขา

✦ **สวัสดี ปีใหม่ ให้กังขา**
เอาความสุข ส่งให้ กันไปมา
✦ **จะสุขลม สุขแล้ง เสียมากกว่า**
เป็นสุขเย็น หรือสุขไหม้ ใครจะรู้
✦ **เขาส่งมา เราดู ให้ดีๆ**
โลกทุกวัน อวดกันว่า ศิวิไลซ์
✦ **ถ้าเรา เผาตัณหา ก็ท่าสุข**
ศิวิไลซ์ กลับเป็นไฟ ที่เผาลน
✦ **พวกคนเก่ง แต่ในทาง จะหลอกตัว**
หัวกันไป ไม่ได้ สักกี่เพลง
✦ **ก็ขืนหัว ต่อไป ไม่ยอมแพ้**
นี่แหละหนา ความสุข แสนสัปดน
✦ **ฉันไม่มี สุขไหน ส่งใครดอก**
ยึดพระธรรม เป็นพระเจ้า หยุดเมามัว

มันสุขดี หรือสุขบ้า น่าคิดดู
เพียงปากว่า มันก็ว่า ได้สวยหรู
มันมีหู มีหาง บ้างหรือไร?
มันสุกจี๋ เป็นควัน นั้นใช่ไหม
แล้วทำไม ควันกลุ้ม สุมกมล
ถ้ามันเผา เราก็สุก ทุกขุมขน
เพราะตัวตน ที่เป็นบ้า หามาเอง
ให้ยิ้มหัว คุยโขมง กันโฉงเฉง
ต้องร้องเอ๋ง น้ำตาตก ในอกตน
จนมีเสียง แอๆ น่าพองขน
ของพวกคน ส่งให้กัน ฉันนึกกลัว
มีแต่บอก ว่าทุกคน จงก้มหัว
สุขจะเกิด เองในตัว ทั่วกันเอย ฯ

– พุทธทาสภิกขุ –

ของขวัญที่ไม่พึงปรารถนา

– รพีพร –

สรรพสิ่งทั้งหลายในโลก ซึ่งมนุษย์นำมาใช้เป็นสื่อหรือตัวแทนความรู้สึกนึกคิดของเขาที่มีต่อผู้อื่น ทั้งในด้านที่เป็นมงคลและไม่เป็นมงคล ทั้งที่เป็นไปตามวาระที่นิยมปฏิบัติกันมา และที่ไม่เลือกวาระหรือกาลเทศะ มีอยู่มากมายหลายหลาก เราเรียกสรรพสิ่งเหล่านั้น ไม่ว่าวัตถุ, พืช และสัตว์ว่า"**ของขวัญ**"

สื่อหรือตัวแทนความรู้สึกนึกคิดต่อผู้อื่น **ส่วนใหญ่เป็นไปในด้านมงคล** อาทิ *บรรดาศิษย์เคารพบูชาครูบาอาจารย์ด้วยธูปเทียนกับหญ้าแพรกดอกมะเขือ, หญิงกับชายมอบช่อกุหลาบเครื่องหมายความรักแด่กันและกัน,* ตามวาระที่นิยมปฏิบัติ โดยเฉพาะวันขึ้นปีใหม่ *ผู้น้อยนำของขวัญไปกราบกรานอวยพรผู้ใหญ่, คนจีนนำหมูเห็ดเป็ดไก่ไปไหว้ผู้ใหญ่หรือคนที่นับถือ แล้ว"แต๊ะเอีย" ผู้น้อย*

ของขวัญถูกแจกจ่ายในแต่ละปีมากมายมหาศาลจากระดับล่างสุดของสังคม ขึ้นไปจนถึงระดับสูงสุด แล้วยังขยายออกไปสู่ระดับชาติต่อชาติทั่วโลก

ในด้านที่ไม่เป็นมงคล แม้จะเป็นส่วนน้อย แต่ก็ถือเป็นของขวัญที่มนุษย์นิยมหยิบยื่นให้กันไม่ขาดช่วง อาทิ *เมียหลวงส่งไม้ตีพริกไปให้เมียน้อย, นักการเมืองหรือนักธุรกิจที่ขัดแย้งผลประโยชน์ส่งระเบิดเวลาไปให้กันและกัน, ผู้น้อยส่งหม้อดินบรรจุอุจจาระไปให้ผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา*

ของขวัญเหล่านั้นล้วนแต่เป็นสื่อหรือตัวแทนของความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อกันทั้งสิ้น

มีของขวัญอีกอย่าง มนุษย์ไม่นิยมนำมามอบให้กันและกัน ค่านิยมของสังคมขัดขวางกางกั้นเอาไว้ ทั้งที่มนุษย์ไม่อาจบอกได้ว่า ***เป็นมงคล*** หรือ ***ไม่เป็นมงคล*** ของขวัญดังกล่าว คือ "**กระจกเงา**"

กระจกเงามีคุณูปการที่แน่นอน คือ นอกจากถ่ายทอดภาพให้ได้เห็นรูปโฉมโนมพรรณของตัวเราเองแล้ว ยังทำให้มนุษย์สามารถมองทะลุผ่านหน้าตารูปร่างที่ปรากฏตรงหน้า ลงไปถึงความรู้สึกนึกคิดภายใน ซึ่งมีทั้งที่ผูกพันอยู่กับอดีต และปัจจุบัน ทั้งที่ใฝ่ฝันไปถึงอนาคตที่ยังไม่ปรากฏ เราเรียกความรู้สึกนึกคิดดังกล่าวว่า"**สำรวจตัวเอง**"

มนุษย์ไม่เคยปฏิเสธกระจกเงา แต่ปฏิเสธที่จะจัดมันส่งไปเป็นของขวัญใครต่อใคร เพราะขืนส่ง ผู้รับก็จะโกรธแค้นเป็นฟืนเป็นไฟ หาว่า"***สบประมาท***"

มนุษย์ไม่ชอบยอมรับความจริง โดยเฉพาะในส่วนที่ผิดพลาดหรือไม่ถูกต้อง มนุษย์ยอมรับแต่ความถูกต้องและดีงามเท่านั้น

ดังนั้น **กระจกเงา**จึงกลายเป็นของขวัญ ซึ่งแม้ไม่เป็นมงคลเท่าใดนัก แต่มนุษย์ก็สามารถรับมาเป็นของขวัญสำหรับตัวเขาเองได้ ถ้าใจกว้างพอ

กระจกเงาที่ดี บอกความจริงแก่มนุษย์เสมอ แต่มนุษย์มักไม่ยอมรับความจริง กลับรู้สึกว่ากระจกเงาหลอกลวง, กระจกเงาไม่ตามใจเขา และกระจกเงาบั่นทอนจิตใจอย่างร้ายกาจ ทั้งๆ ที่**กระจกเงาเป็นทาสที่สัตย์ซื่อที่สุด และจำเป็นที่สุดสำหรับชีวิตมนุษย์ทุกคน**

ในวาระขึ้นปีใหม่ปีนี้ สำหรับคนอื่นไม่รู้ แต่ผู้เขียนตั้งใจแน่วแน่ที่จะ"สบประมาท"ตัวเอง โดยมอบทาสผู้สัตย์ซื่อที่สุด, จำเป็นที่สุด เป็นของขวัญสำหรับตัวเอง.

ขอสดุดีทุกคนที่เอาอย่าง.

รพีพร

๑๔ ธันวาคม ๒๕๒๗

กระจกเจ้าขา

✦ หนูหยิบกระจก ยกเอาออกมา
ส่องมองดูหน้า แล้วถามทันใด

✦ กระจกเจ้าขา ตอบมาไวไว
วันนี้หนูได้ ทำดีหรือเปล่า

✦ หรือหนูทำชั่ว มัวหมองอุรา
เสียกิริยา คุณครูว่าเอา

✦ กระจกช่วยบอก อย่าหลอกหนูเล่า
หนูจะได้เอา มาปรับปรุงตน

✦ หนูทำเช่นนี้ ทุกทีก่อนนอน
กราบพระกับหมอน อารมณ์แจ่มใส

✦ เช้าหยิบกระจก ยกมาใกล้ๆ
เห็นภาพไฉไล ยิ้มให้ทุกวัน

- ประนอม มุสิกานนท์ -

กระจกวิเศษ

- สายพร ปัทมเรขา -

✦ *กับกระจกบานเก่าทุกเช้าตรู่*
เงาเคยดูพอไปวัดนัดเช้าได้
วันนี้เริ่มสำรวจก็ปวดใจ
เงานั้นไม่เหนี่ยวหน่วงไม่ลวงตา
✦ **ตีนเอยตีนกา** เดินมาเป็นแถว
ย่ำย้ำทำแนว สองข้างซ้ายขวา
ลบก็ไม่จาง ล้างก็ไม่ออก
เชื่อใครเขาบอก ให้เอาครีมทา
✦ **ผมเอยผมหงอก** งอกแซมประปราย
เห็นแล้วใจหาย ว่าใกล้ชรา
ถอนก็เมื่อยมือ ย้อมหรือก็วุ่น
ปล่อยไปให้คุ้น ไม่ช้าชินตา
✦ **สองเอยสองแก้ม** แต้มสีน้ำตาล
ยิ่งนับวันนาน ยิ่งขยายเข้มหนา
ลบก็ไม่ออก ลอกก็ไม่หลุด
ยั้งยังไม่หยุด ฤทธิ์ใดเกินฝ้า
✦ **ฟันเอยฟันคลอน** เย็นร้อนก็เสียว
กัดขบบดเคี้ยว รำคาญนักหนา
ถอนอุดขูดกรอ ทุกซี่เขี้ยวกราม
ฟันชุดที่สาม กำลังตามมา
✦ **ตาเอยตามัว** มองตัวหนังสือ
พร่าเลือนเหมือนรื้อ ซ้อนส่ายไปมา
มองไกลไม่รู้ ดูใกล้ก็ไม่ชัด
เขาบอกให้วัด ตัดแว่นสายตา
✦ **หูเอยหูก็อื้อ** นี่คือสัญญาณ
ว่าอีกไม่นาน ถึงกาลเวลา
หูตึงแน่แน่ เมื่อแก่กว่านี้
โลกคงเงียบดี ไม่ยินนินทา
✦ **สังเอยสังขาร** วันวารกำกับ
มีเกิดมีดับ เป็นธรรมดา
สุดยั้งรั้งฝืน เรียกคืนเวลา
หนึ่งปีผ่านมา ก็ผ่านไปเอย
✦ ***ดอกเอย ดอกการะเกด***
กระจกวิเศษบอกมาเถิด
ผู้ใดหนองามเลิศ
ตั้งแต่เกิดจนตายเอย

อย่าเป็นคนรกโลก

✦ **คนเราบางคนเกิดมารกโลก**
ทำนองเดียวกับติณชาติที่ใช้ประโยชน์อะไรมิได้
ทำให้เสียเงินทองกำจัด
และรกชัฏขวากหนามบางอย่าง
เป็นศัตรูแก่โลก ไม่เป็นประโยชน์
✦ **มนุษย์ที่ไม่มีเมตตากรุณา**
คอยแต่จะเบียดเบียนผู้อื่น จัดว่าเป็น"คนรกโลก"
อย่าเกิดมาเสียเลยดีกว่า
สู้แต่สัตว์บางชนิดก็ไม่ได้

- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ญาณวรเถร) วัดเทพศิรินทราวาส -

ความลับของ "ความรก"

✦ **ดวงดาวไม่เคยรกท้องฟ้า**
หมู่มัจฉาไม่เคยรกมหาสมุทร
สัตบุรุษไม่เคยรกแผ่นดิน
ดุจดั่งดวงใจที่ไร้มลทิน ก็ไม่เคยรกทั้งแผ่นดิน
ไม่รกมหาสมุทร ไม่รกทั้งท้องฟ้าหรือทั้งหล้าโลก
เมื่อดวงใจของเรา ไม่ถูกอวิชชาฉาบไล้ให้สกปรก
โลกก็จะไม่รกรุงรังด้วยเถาวัลย์ของความระทมทุกข์
"เมื่อจิตสิ้นความสกปรก
ความรกก็จะสิ้นไปจากโลก"

- ทยาลุ -

น สิยา โลกวฑฺฒโน - ไม่ควรเป็นคนรกโลก

สนฺตุษฺจี ปรมํ ธนํ - สันโดษเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง

ขอให้ มีทรัพย์

- รศ.บุญนำ ทานสัมฤทธิ์ -

✦ พูดว่า"**ขอให้**" บางทีหมายถึง **อวยพร**
บางทีหมายถึง **อ้อนวอน อธิษฐาน**
ขอนั่น ขอนี่ ขอทั้งปี ทั้งเรื่องเล็กและเรื่องใหญ่

✦ พระพุทธองค์ทรงสอนว่า
ขอ ๔ ประการนี้ มิใช่ได้ง่ายๆ หรอกนะ
ขอให้ มีทรัพย์สมบัติมากมาย ขอให้ ยิ่งใหญ่ยศศักดิ์
ขอให้ มีอายุยืนยาวยิ่งนัก ขอให้ ตายแล้วจักไปสวรรค์

✦ ใครๆ ก็อยาก **"ขอให้"มีทรัพย์** นั้นศักดิ์สิทธิ์
เพราะได้ยินมาตั้งแต่ตัวเล็กนิดว่า **เงินเป็น**แก้วสารพัดนึก
✦ ถ้า**อธิษฐาน**หรือ**อวยพร** แล้วมีทรัพย์มหาศาล
คงไม่มีใครอยากทำงาน ไม่อยากขยัน ไม่อยากอดทน
ร่ำรวยดีกว่ายากจน หากคิดแบบคนธรรมดา
ถ้าร่ำรวยรวดเร็วขึ้นมา ก็ต้องค้นหาว่า
ร่ำรวยขึ้นมาได้อย่างไร โปร่งใสหรือทึบแสง

✦ มหาตมะ คานธี กล่าวถึง "บาป ๗ ประการ" ไว้ว่า
- ***เล่นการเมืองโดยไม่มีหลักการ***
- ***หาความสุขสำราญโดยไม่ยั้งคิด***
- ***ร่ำรวยเป็นอกนิษฐ์โดยไม่ทำงาน***
- ***มีความรู้มหาศาลแต่ความประพฤติชั่วร้าย***
- ***ค้าขายโดยไม่มีหลักศีลหลักธรรม***
- ***วิทยาศาสตร์เลิศล้ำแต่ไม่มีธรรมแห่งมนุษย์***
- ***บูชาสูงสุดแต่ไม่มีความเสียสละ***

✦ ร่ำรวยมหาศาลโดยไม่ทำงาน
ถูกกล่าวขานว่าเป็นบาปเป็นกรรม
การมีทรัพย์ไม่ควรก่อให้เกิดบาปกรรม
ควรแต่จะโน้มนำความสุขมาให้

✦ พระพุทธองค์ทรงสอน ***สุข ๔ ประการของผู้ครองเรือน***
สุข จากการมีทรัพย์ที่หามาได้โดยชอบธรรมด้วยน้ำพักน้ำแรง
สุข จากการใช้จ่ายทรัพย์เลี้ยงดูคนใกล้ชิด ทิศ ๖
สุข จากการไม่เป็นหนี้ เพราะการเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก
สุข จากความประพฤติไม่เป็นโทษ
✦ ความชั่วบางทีแม้มิให้ผลทันใด
แต่ก็เหมือนไฟบรรลัยคอยเผาผลาญ

ขอให้ มีทรัพย์

สุขใดก็ไม่เทียมเท่า สุขที่เรามีศีลมีธรรม

✦ **ทรัพย์สินเงินทองใคร ๆ ก็อยากได้**
แต่ถ้าได้มาง่ายๆ ก็ก่อทุกข์ได้เหมือนกัน

เช้าวันหนึ่งในสมัยพุทธกาล
พระมหาบุรุษพระพุทธเจ้า ผู้มีพระกรุณาธิคุณอันไพศาล
ออกบิณฑบาตโปรดสัตว์ไปพร้อมด้วยพระอานนท์ พุทธอนุชา
พระองค์ได้เสด็จผ่านชาวนา ที่กำลังไถนาอยู่
ชาวนาพักการไถไว้ แล้วถวายบังคม
พระพุทธองค์ทอดพระเนตรเห็นถุงเงิน
ตกอยู่ไม่ไกลนักจากชาวนา
พระองค์จึงตรัสกับพระอานนท์ว่า
"อานนท์ นั่นอสรพิษ เธอเห็นไหม?"
"เห็นพระเจ้าข้า" พระอานนท์ทูลตอบ

✦ *ชาวนาได้ยินพระพุทธดำรัส ที่ตรัสกับพระอานนท์*
คิดว่ามีงูอยู่แถวนี้ต้องฆ่าให้ได้ ทิ้งไว้จะทำอันตรายตน
ว่าแล้วเขาก็ถือปฏักไป สอดส่ายตามองหางู
ไม่เห็นมีงู ดูไป เห็นแต่ถุงเงินมากมาย
เขาดีใจ รีบโกยดินกลบไว้ แล้วไถนาต่อไป

✦ *ถุงเงินนั้นที่แท้โจรปล้นมาแล้วทำตกไว้*
เจ้าของเงินเสียดาย เกณฑ์บ่าวไพร่ออกติดตาม
สะกดรอย ตามรอยเท้าชาวนา พาไปจนพบถุงเงิน
ชาวนานี่แหละเจ้าโจรตัวดี รีบจับไปส่งเจ้าหน้าที่
กฎหมายเคร่งครัด ชี้โทษชัดให้ประหารชีวิต

✦ *ก่อนที่จะนำไปฆ่า ชาวนาพร่ำพรรณนาอยู่หลายหน*
"อานนท์ เธอเห็นอสรพิษไหม ...เห็นพระเจ้าข้า"
"อานนท์ เธอเห็นอสรพิษไหม ...เห็นพระเจ้าข้า"
เจ้าหน้าที่มีความประหลาดใจไต่ถาม
"ทำไมเจ้าออกนามพุทธอนุชา อสรพิษนั่นล่ะ อยู่ที่ไหน"
ชาวนาเล่าแจ้งแถลงไข อ้างพระพุทธเจ้าให้เป็นพยาน
เจ้าหน้าที่จึงงดการประหารไว้ พาชาวนาไปเฝ้าพระราชา
พระราชากราบทูลพระพุทธเจ้าว่า
ชาวนาอ้างพระองค์เป็นพยาน
พระพุทธองค์ทรงเล่าเรื่องที่เสด็จไปพบชาวนา
พบถุงเงินตรงหน้า พร้อมทั้งวาจาที่ตรัสกับพระอานนท์
ชาวนาจึงพ้นจากความตายด้วยอาศัยพระกรุณา

✦ **นี่แหละใครที่ได้ทรัพย์มาง่ายๆ โดยไม่เหนื่อยยากสักนิด**
ระวังทรัพย์นั้นจะเป็นอสรพิษ ตามปกาศิตของพระพุทธองค์

✦ ชาวบ้านถามพระดีว่า
"ทำอย่างไร ชีวีจะมีคุณค่าและฐานะมั่งมี?"

ขอให้ มีทรัพย์

พระท่านบอกว่า ต้องประพฤติดีตาม***"หัวใจเศรษฐี"*** น่ะซีโยม
เคยได้ยินไหม ขอให้ท่องไว้ *"อุ อา กะ สะ"*
ไม่เพียงท่องจำ ต้องน้อมนำมาทำจริง
และแล้วพุทธสาวกแท้ก็เทศน์ด้วยภาษาพระพุทธเจ้า
อุฏฐานสัมปทา... ***อารักขสัมปทา...***
กัลยาณมิตตตา... ***สมชีวิตา...***
เทศน์เป็นภาษาไทยง่ายๆ จะได้นำไปทำได้ ก็ต้องเทศน์ว่า
ขยันหา... รักษาดี... มีกัลยาณมิตร... เลี้ยงชีวิตตามควร...

✦ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ในเรื่อง**การคบมิตร** ต้องคิดให้ลึก
นโปเลียนมหาราช กล่าวว่า ผู้ยิ่งใหญ่ต้องอาศัยสองสิ่งนี้
– ***มีศัตรูที่กล้าแกร่งให้พิชิต*** – ***มีมิตรที่สุจริตให้คบหา***

✦ *พระเจ้าอโศกมหาราช* กษัตริย์แห่งชมพูทวีป
ผู้ส่งสมณะทูตมาเผยแพร่พระพุทธศาสนา
ในดินแดนสุวรรณภูมิ
ทำให้คนไทยได้มีโอกาสพบศาสนา ที่มุ่งให้ศึกษา
กายยาววา หนาคืบ กว้างศอก มีกายและจิตตั้งอยู่คู่กัน
พระเจ้าอโศกมหาราชเคยองอาจกระหายเลือดดุร้าย
เมื่อเปลี่ยนใจมานับถือศาสนาพุทธ
ทรงหยุดการฆ่า และทรงหยุดการแสวงหาอำนาจ
ใช้ธรรมจักรเป็นตราแผ่นดิน ถือศีลปฏิบัติธรรม
นำเอาทรัพย์สิน และอำนาจอันยิ่งใหญ่
ที่เคยมีไว้เพื่อบำรุงบำเรอความสุขแห่งตน
มาช่วยประชาชนเพื่อให้เป็นอยู่ดีและมีคุณธรรม
สร้างโรงพยาบาล สร้างถนนหนทาง หาแหล่งน้ำ
ให้การศึกษา ทำศิลาจารึกประกาศธรรม

✦ **พระเจ้าอโศก**ทรงนำแบบอย่างให้ชาวพุทธว่า
อำนาจและเงินที่ได้มาอย่างบริสุทธิ์ มากยิ่งดี หากมีได้
แต่ต้องไม่ตกเป็นทาสของมัน
ต้องยืนยันใช้มันให้เป็นเครื่องมือ
สร้างธรรมให้งอกงามในใจคนบนแผ่นดิน

✦ **ทรัพย์**มิได้หมายเพียงเงินตราที่ได้จับได้นับได้เห็น
เงินบาท เงินเยน เงินปอนด์ เงินดอลลาร์
เงินทองเหล่านี้ ก็ดีหรอก
แต่จัดว่าเป็น***"ทรัพย์ภายนอก"***เท่านั้นเอง

✦ พระพุทธองค์ทรงสอนว่า
ทรัพย์ที่สูงกว่าเงินตราเหล่านั้น คุณค่าอนันต์ยากที่จะนับ
คือ ***อริยทรัพย์ ๗ ประการ*** สำคัญสุด
ชาวพุทธควรมีไว้ประดับใจ เป็น***"ทรัพย์ภายใน"***

ขอให้ มีทรัพย์

ใครทำใครได้ เป็นสมบัติเลิศล้ำ พินัยกรรมไม่ต้องมี
ทรัพย์ คือ ***ศรัทธา*** - ความเชื่อที่มีเหตุผล
ทรัพย์ คือ ***ศีล*** - การรักษา กาย วาจา ให้เรียบร้อย
ทรัพย์ คือ ***หิริ*** - ความละอายใจต่อการทำความชั่ว
ทรัพย์ คือ ***โอตตัปปะ*** - ความเกรงกลัวต่อความชั่ว
ทรัพย์ คือ ***พาหุสัจจะ*** - ความเป็นผู้ได้ศึกษาเล่าเรียนมาก
ทรัพย์ คือ ***จาคะ*** - ความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ทรัพย์ คือ ***ปัญญา*** - ความรู้ความเข้าใจถ่องแท้ในเหตุผล
✦ ***"อริยทรัพย์"*** เป็นทรัพย์อันประเสริฐอยู่ในจิตใจ
ถูกปล้นก็เอาไปไม่ได้ ถูกอุบัติภัยก็ไม่เสียหาย
ยังประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นได้อย่างไพบูลย์
แล้วยังเป็นทุนสร้างทรัพย์ภายนอกได้ด้วย

✦ มัวแต่ **อวยพร** หรือ **อธิษฐาน**
นานเท่านาน ก็ไม่มีทรัพย์สักที
เอา**อริยทรัพย์**มาปฏิบัติเสียซี **หัวใจเศรษฐี** ต้องรีบลงมือทำ
ไม่ว่าปีเก่าปีใหม่ ***"ขอให้มีทรัพย์"*** จะได้ชื่นชมสมปรารถนา

– รศ.บุญนำ ทานสัมฤทธิ์ –

สวัสดีปีใหม่ ใจผ่องแผ้ว

✦ **สวัสดี ปีใหม่ ใจผ่องแผ้ว**
ปีเก่าผ่าน ไปแล้ว ไม่กลับหลัง
จงตั้งใจ อ้างพระไตร สรณัง
เอามาตั้ง ไว้ในใจ ได้คุ้มครอง

✦ **ให้พวกเรา เหล่าพุทธ- บริษัท**
ได้เป็นสุข โสมนัส กันทั้งผอง
ที่โกรธกัน พลันกลับใจ ได้ปรองดอง
ที่รักกัน ยิ่งประคอง ความไมตรี

✦ **ให้โลกเรา แผ่กว้าง ทางเมตตา**
มนุษย์ทั่ว โลกา เป็นสุขศรี
เป็นเพื่อนเกิด- แก่-เจ็บ-ตาย ภัยไม่มี
สวัสดี ปีใหม่สุข ทุกท่านเทอญ ฯ

– พุทธทาสภิกขุ –

สพฺพตฺถ ทุกฺขสฺส สุขํ ปหานํ - ละเหตุแห่งทุกข์ได้ เป็นสุขในที่ทั้งปวง

มาตา มิตฺตํ สเก ฆเร - มารดาเป็นมิตรในเรือนตน

คุณภาพแห่งชีวิต
ปฏิทินแห่งความหวัง
จากครรภ์มารดา ถึงเชิงตะกอน

– ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ –

เมื่อผมอยู่ในครรภ์ของแม่ ผมต้องการให้แม่ได้รับประทานอาหารที่เป็นคุณประโยชน์ ได้รับความเอาใจใส่และบริการอันดีในเรื่องสวัสดิภาพของแม่และเด็ก

ผมไม่ต้องการมีพี่น้องมากอย่างที่พ่อแม่ของผมมีอยู่ และแม่จะต้องไม่มีลูกถี่นัก

พ่อกับแม่จะแต่งงานกันถูกกฎหมายหรือธรรมเนียมประเพณีหรือไม่ไม่สำคัญ แต่สำคัญที่พ่อกับแม่ต้องอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ทำความอบอุ่นให้ผมและพี่น้อง

ในระหว่าง ๒-๓ ขวบแรกของผม ซึ่งร่างกายและสมองผมกำลังเติบโตในระยะที่สำคัญ ผมต้องการให้แม่ผมได้รับประทานอาหารที่เป็นคุณประโยชน์

ผมต้องการไปโรงเรียน พี่สาวหรือน้องสาวผมก็ต้องการไปโรงเรียน จะได้มีความรู้หากินได้ และจะได้รู้คุณธรรมแห่งชาติ ถ้าผมมีสติปัญญาเรียนชั้นสูง ๆ ขึ้นไป ก็ให้มีโอกาสเรียนได้ ไม่ว่าพ่อแม่ผมจะรวยหรือจน จะอยู่ในเมืองหรือชนบทแร้นแค้น

เมื่อออกจากโรงเรียนแล้ว ผมต้องการงานอาชีพที่มีความหมาย ทำให้ได้รับความพอใจว่า ตนได้ทำงานเป็นประโยชน์แก่สังคม

บ้านเมืองที่ผมอาศัยอยู่ จะต้องมีขื่อมีแป ไม่มีการข่มขู่กดขี่ หรือประทุษร้ายกัน

ประเทศของผมควรจะมีความสัมพันธ์อันชอบธรรมและเป็นประโยชน์กับโลกภายนอก ผมจะได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความคิด และวิชาของมนุษย์ทั้งโลก และประเทศของผมจะได้มีโอกาสรับเงินทุนจากต่างประเทศ มาใช้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

ผมต้องการให้ชาติของผม ได้ขายผลิตผลแก่ต่างประเทศด้วยราคาอันเป็นธรรม

ในฐานะที่ผมเป็นชาวนาชาวไร่ ผมก็อยากมีที่ดินของผมพอสมควร สำหรับทำมาหากิน มีช่องทางได้กู้ยืมเงินมาขยายงาน มีโอกาสรู้วิธีทำกินแบบใหม่ๆ มีตลาดดี และขายสินค้าได้ราคายุติธรรม

ในฐานะที่ผมเป็นมนุษย์ ผมก็ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์ และหนังสืออื่นๆ ที่ไม่แพงนัก จะฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ก็ได้ โดยไม่ต้องทนรบกวนจากการโฆษณามากนัก

ผมต้องการสุขภาพอนามัยอันดี และรัฐบาลจะต้องให้บริการป้องกันโรคแก่ผมอย่างฟรี กับบริการการแพทย์รักษาพยาบาลอย่างถูกอย่างดี เจ็บป่วยเมื่อใดหาหมอหาพยาบาลได้สะดวก

ผมจำเป็นต้องมีเวลาว่าง สำหรับเพลิดเพลินกับครอบครัว มีสวนสาธารณะที่เขียวชอุ่ม สามารถมีบทบาทและชมศิลปะ วรรณคดี นาฏศิลป์ ดนตรี วัฒนธรรมต่าง ๆ เที่ยวงานวัด งานลอยกระทง งานนักขัตฤกษ์ งานกุศลอะไรได้พอสมควร

ผมต้องการอากาศบริสุทธิ์สำหรับหายใจ น้ำบริสุทธิ์สำหรับดื่ม

เรื่องอะไรที่ผมทำเองไม่ได้ หรือได้แต่ไม่ดี ผมก็จะขอร่วมมือกับเพื่อนฝูงในรูปของสหกรณ์ หรือสโมสร หรือสหภาพ จะได้ช่วยซึ่งกันและกัน

เรื่องที่ผมเรียกร้องข้างต้นนี้ ผมไม่เรียกร้องเปล่า ผมยินดีเสียภาษีอากรให้ส่วนรวมตามอัตภาพ

ผมต้องการโอกาสที่มีส่วนในสังคมรอบตัว ผมต้องการมีส่วนในการวินิจฉัยโชคชะตาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมียผมก็ต้องการโอกาสต่าง ๆ เช่นเดียวกับผม และเราสองคนควรจะได้รับความรู้ และวิธีการวางแผนครอบครัว

เมื่อแก่ ผมและเมียก็ควรได้ประโยชน์ตอบแทนจากการประกันสังคม ซึ่งผมได้จ่ายบำรุงตลอดมา

เมื่อจะตาย ก็ขออย่าให้ตายอย่างโง่ๆ อย่างบ้าๆ คือตายในสงครามที่คนอื่นได้ก่อขึ้น ตายในสงครามกลางเมือง ตายเพราะอุบัติเหตุรถยนต์ ตายเพราะน้ำหรืออากาศเป็นพิษ หรือตายเพราะการเมืองเป็นพิษ

เมื่อตายแล้ว ยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เก็บไว้ให้เมียผมพอใช้ในชีวิตของเธอ ถ้าลูกยังเล็กอยู่ก็เก็บไว้เลี้ยงให้โต แต่ลูกที่โตแล้วไม่ให้ นอกนั้นรัฐบาลควรเก็บไปหมด จะได้ใช้ประโยชน์ในการบำรุงชีวิตของคนอื่นๆ บ้าง

ตายแล้ว เผาผมเถิด อย่าฝัง คนอื่นจะได้มีที่ดินอาศัยและทำกิน และอย่าทำพิธีรีตองในงานศพให้วุ่นวายไป

นี่แหละคือ ความหมายแห่งชีวิต นี่แหละคือการพัฒนาที่ควรจะให้เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ของทุกคน

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณท่านทั้งหลายที่อุตส่าห์อ่านมาจนจบ ขอความสุขสวัสดีและสันติสุขจงเป็นของท่านทั้งหลาย และพระท่านกล่าวไว้ดังนี้ เกี่ยวกับ“**ความสวัสดี**”

“เราตถาคตไม่เห็นความสวัสดีอื่นใดของสัตว์ทั้งหลาย นอกจาก ปัญญา-เครื่องตรัสรู้ ความเพียร ความสำรวมอินทรีย์ และความเสียสละ”

อยู่ ที่ไหนใฝ่สร้างทางประโยชน์
เย็น เยือกโสตถิ์สุขซ้อนร้อนสลาย
เป็น ผู้ดีมีธรรมประจำกาย
สุข สบายกายจิตนิจนิรันดร์
อยู่ เกษมเปรมล้ำเพราะธรรมช่วย
ดี อำนวยนอกในไม่แปรผัน
กิน เผื่อแผ่แก่หมู่รู้แบ่งปัน
ดี เลิศนั้นคือดีด้วยมีธรรม
ไป ที่ไหนให้คนบ่นคิดหา
มิใช่ด่าแช่งชักคิดผลักไส
ดี ลอออต่อติดมิตรใจ
เสมือนได้ก่อสร้างหนทางเดิน
มา ถึงที่มีคนอยากยลเห็น
มิใช่เว้นหลบหน้าพาขัดเขิน
ดี ประจักษ์รักจิตมิตรเจริญ
เป็นทางเดินไร้หนามงามมงคล

- บานเย็น ลิ้มสวัสดิ์ -

อยากอะไร - ทำอย่างไร?

✦ อยากหายโง่	จงพินิจพิจารณา
✦ อยากมีธรรมะศาสนา	จงอดกลั้นอดทน
✦ อยากบรรลุมรรคผล	อย่าทำให้มี"ตัว"
✦ อยากสุขกันให้ทั่ว	ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
✦ อยากสนองคุณพ่อแม่	อย่าเลิกกิจแห่งสกุล
✦ อยากรวยด้วยบุญ	อย่าทำให้เลยเถิด
✦ อยากไม่เสียชาติเกิด	ก็เป็นคนให้เป็น
✦ อยากมีความเย็น	ต้องอาบด้วยพระธรรม
✦ อยากหมดเวรหมดกรรม	ต้องไม่มีตัวกู-ของกู
✦ อยากไม่ให้ทุกข์เหลืออยู่	ต้องทำให้ว่างไปเลย
✦ อยากให้มันลงเอย	ต้องถึงความดับไม่เหลือ
✦ อยากสุขไม่มีทุกข์เจือ	ต้อง นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ ฯ

- พุทธทาสภิกขุ -

ฝัน

- คมทวน คันธนู -

✦ ถ้าความฝันวันนี้ยังมีอยู่
ขอให้ความหดหู่จงอยู่นิ่ง
เห็นสิ่งใดไม่สะอาดจะกวาดทิ้ง
ทุกทุกที่ทุกทุกสิ่งซึ่งเกาะกุม

✦ ถ้าความฝันวันนี้พอมีบ้าง
จะขอสร้างสายน้ำอันฉ่ำชุ่ม
แล้วไหลหลั่งเป็นระลอกทุกซอกมุม
เพื่อดับไฟร้อนรุ่มบนแผ่นดิน

✦ ถ้าความฝันวันนี้ยังมีให้
ขอทอดเป็นสะพานไปทั่วทุกถิ่น
เพื่อผองคนข้ามฝ่าอยู่อาจิณ
ก้าวร่วมดื่มร่วมกินอุดมการณ์

✦ ถ้าความฝันวันนี้พอมีเหลือ
ขอสรรเสกผีเสื้อ-เกสรหวาน
ฟ้าสีสวย-เมฆใส-ดอกไม้บาน
เพื่อลบความหยาบกร้านที่กรายมา

✦ ถ้าความฝันวันนี้ยังมีแบ่ง
จะขอพังกำแพงแกร่งและหนา
ที่โอบล้อมโลกกว้างทุกครั้งครา
จะก่อรักและเมตตาเป็นกำแพง

✦ ถ้าความฝันวันนี้พอมีส่ง
ขอหยาดฝนโปรยลงทุกหนแห่ง
ดับความอยาก-ยากไร้-ความแห้งแล้ง
ให้เหือดแห้ง ห่างหันทุกขั้นตอน

✦ ถ้าความฝันวันนี้ยังมีอีก
ขอทุกฝันอย่าฉีกกระจายว่อน
เบื้องหน้าเพลงเพรียกหาภราดร
ประสานเสียงแทรกซ้อนโดยภราดา

✦ รู้ว่าฝันวันนี้พอมีหวัง
ปลุกพลังปลุกแรงให้แข็งกล้า
อยากพบฝันบรรเจิดต้องเปิดตา
เพื่อช่วยกันฟันฝ่าทุกทุกคน

ปณิธาน

✦ จงปรานีต่อผู้เยาว์เบาปัญญา
จงเมตตาผู้ชราให้ผาสุก
จงเห็นใจผู้ดิ้นรนให้พ้นทุกข์
จงปลอบปลุกผู้พลาดพลั้งทั้งอ่อนแอ
✦ ชีวิตเราอาจเป็นเช่นนี้ได้
เป็นผู้เยาว์ผู้ใหญ่ไปจนแก่
ทั้งดิ้นรนทั้งผิดพลาดทั้งอ่อนแอ
โชคผันผวนปรวนแปรไม่แน่นอน

- *คุณหญิงบุญสิริ ชวลิตธำรง แปลจากบทกวีอังกฤษ* -

นึกถึงส่วนรวม

✦ ทุกน้ำมันที่ใช้ให้นึกถึงอากาศ
ทุกกระดาษที่ใช้ให้นึกถึงป่า
ทุกหยดน้ำที่ใช้ให้นึกถึงนา
ทุกเวลาที่ใช้ให้นึกถึงความตาย
✦ ทุกทุกบาทที่ใช้ให้นึกถึงภายหน้า
ทุกไฟฟ้าที่ใช้ให้นึกถึงเขื่อนฝาย
ทุกวาจาที่ใช้ให้นึกถึงน้ำใจ
จะใช้สิ่งทั้งหลายให้นึกถึงส่วนรวม

- *สาธิต บวรสันติสุทธิ์* -

สติ สพฺพตฺถ ปตฺถิยา - สติเป็นสิ่งที่ต้องใช้ทุกเมื่อ

สมคุคานำ ตโป สุโข - ความเพียรของผู้พร้อมเพรียงกัน ยังความสุขให้เกิดขึ้น

ใจเดียวกัน

✦ **จับมือกันไว้เดินไปด้วยกัน**
มีเธอมีฉันและมีผองเพื่อน
พรุ่งนี้แสงทองมาเยือน
เป็นเสมือนแสงธรรมนำใจ

✦ **ฝ่าฟันร่วมกันฟันฝ่า**
เมตตาคือพลังยิ่งใหญ่
อดทนข้ามพ้นผองภัย
เปิดใจสู่ความเสรี

✦ **จิตนี้คือใจเดียวกัน**
ผูกพันฉันท์น้องและพี่
ความรักคือมิตรไมตรี
ความดีนั้นคือธงชัย

- พลอยฟ้า -

ระวัง! อย่าแตกสามัคคี

✦ ถ้ามีการแตกสามัคคีกันแล้ว
ขอให้ถือว่า เป็นสิ่งที่น่าอับอายอย่างยิ่ง
การแตกสามัคคีที่เลวที่สุดก็คือ
การแตกสามัคคีของพุทธบริษัท
✦ **บรรพชิตที่แตกสามัคคีกัน**
ก็เป็นบรรพชิตที่เลวที่สุดในโลก
ฆราวาสที่แตกสามัคคีกัน
ก็เป็นฆราวาสที่เลวที่สุดในโลก
ในเมื่ออ้างตัวเองว่า
เป็น“พุทธบริษัท”ด้วยกันทั้งนั้น
✦ จะต้องระมัดระวังสิ่งเหล่านี้
ไม่ให้ส่อร่องรอยว่าได้แตกสามัคคีกัน
ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว...เลิกเสียดีกว่า
ไม่ทำเสียเลยดีกว่า
เพราะมันขัดกับอุดมคติ
และหลักเกณฑ์ที่แท้จริงของพุทธศาสนา

- พุทธทาสภิกขุ -

ไทยรวมกำลัง

✦ ไทยรวมกำลังตั้งมั่น
สามารถป้องกันขันแข็ง
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มีแรง
มายุทธ์แย้งก็จะปลาตไป
ขอแต่เพียงไทยเราอย่าผลาญญาติ
ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
ไทยอย่ามุ่งร้ายทำลายไทย
จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
ให้นานาภาษาเขานิยม
ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง
ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลกา
ช่วยกันเต็มใจใฝ่ผดุง
บำรุงทั้งชาติศาสนา
ให้อยู่จนสิ้นดินฟ้า ฯ

- พระราชนิพนธ์ใน รัชกาลที่ ๖ -

ไม่ไกล แค่ใจเอื้อม

- ชัยชนม์ -

"กลิ่นหอมนี้ลอยลมมาจากไหน" ฉันรำพึงกับตัวเองขณะยืนอยู่ใกล้พุ่มไม้ย่อมๆ ที่ระเบียงห้อง ช่างหอมเย็นเสียจนฉันขอสูดลมหายใจให้เต็มอิ่ม แหงนมองตามกิ่งก้านจนทั่วแล้วก็ยังไม่เห็นว่ามาจากที่ใด จนเมื่อถอยหลังออกมาก้าวหนึ่งจึงได้ประจักษ์ ว่าที่แท้ก็เป็นดอกไม้เล็กๆ สีขาวที่อยู่แค่ปลายจมูกนี่เอง ***ดอกโมกซ้อน*** บานอยู่ที่ปลายกิ่งเรียว ประดับด้วยใบบางๆ

ของดีที่หอมด้วยคุณค่า บางทีก็เป็นเพียงของใกล้ๆ ตัว ใกล้เสียจนเรามองข้ามไป

ต่อมา ฉันลองนำปุ๋ยชนิดใหม่ใส่ลงในกระถางต้นโมก รดน้ำอย่างสม่ำเสมอ แล้วรอสักอาทิตย์หนึ่ง ตาตุ่มเล็กๆ สีเขียวสดก็เริ่มปรากฏจากทุกก้านกิ่งที่เคยไร้ชีวิตชีวา แล้วค่อยๆ ผลิใบออกมาเป็นคู่ๆ ที่ปลายช่อใบ *กลุ่มดอกโมกอ่อนห้อยย้อยออกมาจากทุกช่อ ไม่ช้าดอกโมกซ้อนก็ค่อยๆ ทยอยบานกันจนเต็มต้น ส่งกลิ่นหอมอบอวลไปหมด* ตลอด*เช้าจรดเย็น*

น่าแปลกใจเหลือเกิน *เพียงธาตุไม่กี่อย่างจากปุ๋ยไม่กี่เม็ดที่เราเลือกใส่ให้ถูกชนิด โมกก็ให้ดอกสะพรั่ง และหอมงามทุกยามที่ลมรัญจวน*

ถ้าเราเติมปุ๋ยลงในชีวิตให้ถูกชนิด ความสุขก็คงบานสะพรั่งเป็นสาระสีขาวบริสุทธิ์หอมกรุ่น...

ปุ๋ยของชีวิต คืออะไรหนอ

เมื่อใดที่**ใจเราว้าวุ่น**อยู่ด้วยสิ่งกระทบทั้งจากโลกภายนอก และจากความฟุ้งซ่านภายในใจของเรา ความทุกข์เร่าร้อนเกิดขึ้นเพราะเราตามไม่ทันความคิดของเราเอง ความนึกคิดที่ปรุงแต่งไปโดยมีความคาดหวังเป็นเชื้อเพลิง เผาไหม้ให้โทษแก่เราเสมอ

แต่เมื่อใด**ใจเราสงบระงับเสียจากความฟุ้งซ่าน** อันปรุงแต่งไปทั้งอดีตและอนาคต ทั้งเรื่องที่ชอบและที่ชัง ใจเราก็จะว่างเว้นจากการพเนจรไปตามอารมณ์น้อยใหญ่ เมื่อนั้นจิตใจเราก็จะว่าง และปล่อยวางจากกระแสความคิดอันสับสนไปอยู่ในสภาพอันสงบเย็นเป็นสุข ณ ที่นั้น มีความคิดความเห็นอันถูกควรทุกอย่างบรรจุอยู่ในจิตที่สงบ

ความสงบเป็นของใกล้ตัว แต่เรามักมองข้ามคุณค่าไปโดยการปล่อยใจให้เกาะกุมอยู่กับสิ่งกระทบ แล้วครุ่นคิดไปตามสิ่งเหล่านั้นอย่างหยุดยั้งไม่อยู่ จนเกิดอารมณ์หวั่นไหว

ไม่ไกล แค่ใจเอื้อม

ดุจผิวน้ำใสที่ไกวกระฉอก มิหนำซ้ำเรายังชอบทำลายความสงบของจิตใจเสียบ่อยๆ ด้วยการสร้างภาพ เสียง และข่าวสารขึ้นมามากมายในยุคเทคโนโลยีแห่งโลกาภิวัตน์อันมากเกินพอสำหรับความจำเป็นพื้นฐานหรือปัจจัยสี่

มลภาวะทางตา ทางหู และทางอารมณ์เหล่านี้จองจำเราไว้ มิให้ว่างเว้นเลย จากการปรุงแต่งเป็นความสุข ความทุกข์ ความรักความชัง ความดึงดูดและผลักดันอย่างน่าเหน็ดเหนื่อย

ขณะอยู่กับธรรมชาติที่เงียบสงบ เราบางคนอาจรู้สึกว่ามันหงอยเหงาเปล่าประโยชน์ ต้องหาอะไรมาทำ มาอ่าน ดูหรือฟัง ต้องหาการละเล่นมาฆ่าเวลา หรือหาความอึกทึกมาแก้เหงา เราจึงไม่เคย**เปิดโอกาสให้จิตได้พักผ่อนอยู่กับบ้านที่แท้จริงคือความสงบ อันเป็นบ่อเกิดแห่งพลังใจ** ซึ่งช่วยจุดประกายสติสัมปชัญญะ ให้เราเฝ้ามองและเข้าใจตัวเอง ถึงความเป็นไปที่กำลังดำเนินอยู่ในจิต และความต้องการอันแท้จริงของชีวิต

มารู้ตัวแทบทุกครั้ง ก็เมื่อถูกความทุกข์หยั่งเอาแล้ว *ดีใจ เสียใจ ลิงโลด โกรธ รัก ริษยา* และบางทีก็เผลอเอ่ยวาจา หรือกระทำสิ่งอันไม่เหมาะควรไปเสร็จ อันมีแต่นำพาชีวิตของเราให้ยุ่งเหยิงยิ่งกว่าเก่า

ดูเหมือนเราชอบลงทุนแสวงหาสิ่งภายนอกมาย่ำยีวิหารแห่งความสงบและดวงปัญญาในใจของเราเอง

ทุกแห่งหน แม้ในชนบทประเทศทุกวันนี้ ผู้คนจึงทำลายความเงียบสงบไปโดยไม่รู้ตัว *ยวดยานที่แผดเสียงราวระบายความคับแค้น ดนตรีที่แข่งกันกระหึ่มราวจะกลบเสียงแห่งความทุกข์ ความแตกตื่นในสินค้า ข้อมูล และข่าวสารจากทุกมุมโลก ที่คอยปิดบังความรู้สึกอ่อนโยนและจริงใจที่พึงมีต่อตนเอง* เรายินดีหามันมาบรรจุไว้ในใจจนเต็มแน่นทุกวันไม่เหลือที่เลยให้สติได้เกิด ให้ความสงบได้กล่อม และให้ปัญญาได้ประโลมชีวิตนำทางเราไปสู่ความสุขอันหอมเย็นชวนชื่นชนิดที่ปราศจากความเร่าร้อนดิ้นรน

หากเรารู้จัก**ศิลปะของการทำใจให้เป็นอิสระ** แม้เพียงครู่สั้นๆ อาจด้วยการ**หลีกห่างจากสถานที่อันระงมไปด้วยสิ่งเร้า ไปสู่เขตคามที่มีความทะยานอยากน้อย** หรือด้วยการ**รักษาจิตไว้ในสมาธิ** ด้วยวิธีหนึ่งวิธีใดที่เหมาะกับเรา ตามครรลองที่ถูกต้องทางศาสนา เราก็จะได้กลับไปพบกับรสชาติแห่งความสงบที่เราจากลามานาน เกิดความรู้เท่าทันความนึกคิดของตนเอง และเกิดความเข้าใจในสภาวะต่างๆ ตามที่เป็นจริง อันล้วนทำให้ชีวิตเราหมุนไปในทางที่ดีขึ้น และเบาบางจากความหลง นับเป็น**รางวัลชีวิต**ที่ตอบแทนเราอย่างคุ้มค่า

ไม่ไกล แค่ใจเอื้อม

และประณีตยิ่งกว่าการปล่อยใจให้กระเจิงไปกับอารมณ์ตามโลกภายนอกที่เราคลั่งไคล้

นตฺถิ สนฺติปรํ สุขํ
สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบเป็นไม่มี

ความสงบ คือ**ปุ๋ยวิเศษ**ที่เราเติมให้ชีวิตที่ขาดชีวา เกิดเป็นปัญญาหอมกรุ่น อันเป็นหนทางนำความสุขในชีวิตมาให้

ความสงบ เป็น**ของดีมีค่าซึ่งอยู่ใกล้ตัว**ใกล้เสียจนบางทีเราก็ไม่รู้ว่าที่มาของความสุขอยู่ที่ไหน

เหมือนดอกโมกที่ปลายจมูกของเรา
ที่อยู่เพียงไม่ไกล แค่ใจเอื้อม

- จาก "เพียงภาพฝัน" ของ ชัยชนม์ -

ไม่หลับไม่นอน

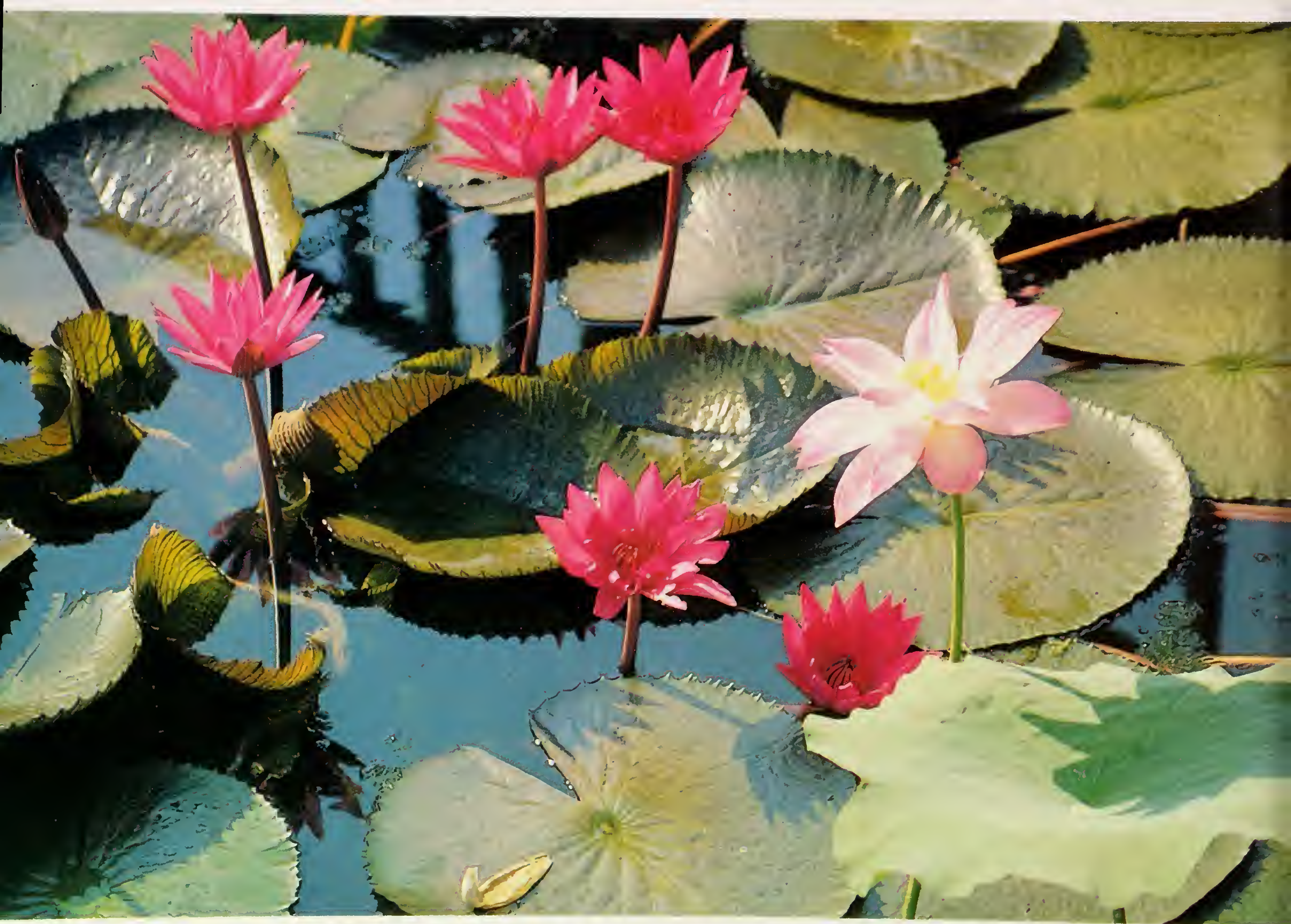
✦ ถ้าหลับนอนลงไป
ด้วยความโกรธ ความเร่าร้อน
ชื่อว่า**นอนอย่างสัตว์นรก**
✦ ถ้าหลับนอนลงไป
ด้วยความโลภจัด
ชื่อว่า**นอนอย่างเปรต**
✦ ถ้าหลับนอนลงไป
ด้วยความโง่เขลา
ชื่อว่า**นอนอย่างสัตว์เดรัจฉาน**
✦ ถ้าหลับนอนลงไป
ด้วยความหวาดกลัว
ชื่อว่า**นอนอย่างผีอสุรกาย**
✦ ถ้าหลับนอนลงไป
ด้วยความพอใจในกามารมณ์
ชื่อว่าได้**นอนอย่างเทพบุตรเทพธิดา**
✦ ถ้าหลับนอนลงไป
ด้วยพรหมวิหาร
ชื่อว่าได้**นอนอย่างพรหม**
✦ ถ้ากราบเท้าคุณพ่อคุณแม่
ระลึกบุญคุณท่านก่อนนอน
ชื่อว่าได้**นอนกับผ้าห่มผืนใหญ่**
✦ ถ้าสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน
ชื่อว่าได้**นอนหลับสนิท ไม่ฝันร้าย**
✦ ถ้าหลับนอนลงไป
ด้วยการกระทำเพื่อละกิเลส
ชื่อว่าได้**นอนอย่างพระอริยเจ้า**

✦ **ถ้านอนลงไปด้วยความว่าง**
ไม่มี"*ตัวตน*" ผู้นอน
เท่ากับว่า *เขามิได้นอน*
เป็นผู้ตื่นอยู่เสมอ
เขาจึงมีชีวิต
ที่เป็นการพักผ่อน
ชั่วนิรันดร

- จาก "โลกนี้ไม่มีฉัน" ของ วรธัมม์ -

สุขํ สุปติ พุทฺโธ จ   เยน เมตฺตา สุภาวิตา - ผู้เจริญเมตตาดีแล้ว ย่อมหลับและตื่นเป็นสุข

ปาเป น รมตี สุจิ - คนสะอาดไม่ยินดีในความชั่ว

สมบัติของผู้ดี

– เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี –

ภาคหนึ่ง - ผู้ดี ย่อมรักษาความเรียบร้อย.

✦ กายจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่ใช้กิริยาอันข้ามกรายบุคคล.

(๒) ย่อมไม่อาจเอื้อมในที่ต่ำสูง.

(๓) ย่อมไม่ล่วงเกินถูกต้องผู้อื่นซึ่งไม่ใช่หยอกกันฐานเพื่อน.

(๔) ย่อมไม่เสียดสีกระทบกระทั่งกายบุคคล.

(๕) ย่อมไม่ลุกนั่งเดินเหินให้พรวดพราดโดนผู้คนหรือสิ่งของแตกเสีย.

(๖) ย่อมไม่ส่งของให้ผู้อื่นด้วยกิริยาอันเสือกไสผลักโยน.

(๗) ย่อมไม่ผ่านหน้าหรือบังตาผู้อื่น เมื่อเขาดูสิ่งใดอยู่ เว้นแต่เป็นที่เฉพาะไป.

(๘) ย่อมไม่เอิกอึงเมื่อเวลาผู้อื่นทำกิจ.

(๙) ย่อมไม่อื้ออึงในเวลาประชุมสดับตรับฟัง.

(๑๐) ย่อมไม่แสดงกิริยาตึงตัง หรือพูดจาอึกทึกในบ้านแขก.

✦ วจีจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่สอดสวนวาจาหรือแย่งชิงพูด.

(๒) ย่อมไม่พูดด้วยเสียงอันดังเหลือเกิน.

(๓) ย่อมไม่ใช้เสียงตวาด หรือพูดกระโชกกระชาก.

(๔) ย่อมไม่ใช้วาจาอันหักหาญดึงดัน.

(๕) ย่อมไม่ใช้ถ้อยคำอันหยาบคาย.

✦ มโนจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านกำเริบหยิ่งโยโส.

(๒) ย่อมไม่บันดาลโทสะให้เสียกิริยา.

ภาคสอง - ผู้ดี ย่อมไม่ทำอุจาดลามก.

✦ กายจริยา คือ

(๑) ย่อมใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งตัวอันสะอาด และแต่งโดยเรียบร้อยอยู่เสมอ.

(๒) ย่อมไม่แต่งตัวในที่แจ้ง.

(๓) ย่อมไม่จิ้ม ควัก ล้วงแคะแกะเการ่างกายในที่ประชุมชน.

(๔) ย่อมไม่กระทำการที่ควรจะทำในที่ลับ ในที่แจ้ง.

(๕) ย่อมไม่หาวเรอให้ปรากฏในที่ประชุมชน.

(๖) ย่อมไม่จามด้วยเสียงอันดังและโดยไม่ป้องกำบัง.

(๗) ย่อมไม่บ้วนขากด้วยเสียงอันดัง หรือให้เปรอะเปื้อนให้เป็นที่รังเกียจ.

(๘) ย่อมไม่ลุกลนเลอะเทอะมูมมามในการบริโภค.

(๙) ย่อมไม่ถูกต้อง หรือหยิบยื่น สิ่งที่ผู้อื่นจะบริโภคด้วยมือตน.

(๑๐) ย่อมไม่ล่วงล้ำ ข้ามหยิบ ของบริโภคผ่านหน้าผู้อื่น ซึ่งควรขอโทษและขอให้เขาส่งได้.

(๑๑) ย่อมไม่ละลาบละล้วงเอาของผู้อื่นมาใช้ในการบริโภค เช่น ถ้วยน้ำ และผ้าเช็ดมือ เป็นต้น.

(๑๒) ย่อมไม่เอาเครื่องใช้ของตน เช่น ช้อนส้อม ไปล้วงตักสิ่งบริโภคซึ่งเป็นของกลาง.

(๑๓) ย่อมระวัง ไม่พูดจาตรงหน้าผู้อื่นให้ใกล้ชิดเหลือเกิน.

✦ **วจีจริยา คือ**

(๑) ย่อมไม่กล่าวถึงสิ่งโสโครกพึงรังเกียจในท่ามกลางประชุมชน.

(๒) ย่อมไม่กล่าวถึงสิ่งควรปิดบังในท่ามกลางประชุมชน.

✦ **มโนจริยา คือ**

(๑) ย่อมพึงใจที่จะรักษาความสะอาด.

ภาคสาม - ผู้ดี ย่อมมีสัมมาคารวะ.

✦ **กายจริยา คือ**

(๑) ย่อมนั่งด้วยกิริยาอันสุภาพเฉพาะหน้าผู้ใหญ่.

(๒) ย่อมไม่ขึ้นหน้าผ่านผู้ใหญ่.

(๓) ย่อมไม่หันหลังให้ผู้ใหญ่.

(๔) ย่อมแหวกที่ หรือให้ที่นั่งอันสมควร แก่ผู้ใหญ่หรือผู้หญิง.

(๕) ย่อมไม่ทัดหรือคาบบุหรี่ คาบกล้อง และสูบให้ควันไปรมผู้อื่น.

(๖) ย่อมเปิดหมวกเมื่อเข้าชายคาบ้านผู้อื่น.

(๗) ย่อมเปิดหมวกในที่เคารพ เช่น โบสถ์ วิหาร ไม่ว่าแห่งศาสนาใด.

(๘) ผู้น้อยย่อมเคารพผู้ใหญ่ก่อน.

(๙) ผู้ชายย่อมเคารพผู้หญิงก่อน.

(๑๐) ผู้ลาย่อมเป็นผู้เคารพก่อน.

(๑๑) ผู้เห็นก่อนโดยมากย่อมเคารพก่อน.

(๑๒) แม้ผู้ใดเคารพตนก่อน ย่อมต้องตอบเขาทุกคนไม่เฉยเสีย.

✦ **วจีจริยา คือ**

(๑) ย่อมไม่พูดจาล้อเลียนหลอกลวงผู้ใหญ่.

(๒) ย่อมไม่กล่าวร้ายถึงญาติมิตรที่รักใคร่นับถือของผู้ฟังแก่ผู้ฟัง.

(๓) ย่อมไม่กล่าววาจาอันติเตียนสิ่งเคารพหรือที่เคารพของผู้อื่นแก่ตัวเขา.

(๔) เมื่อจะขอทำล่วงเกินแก่ผู้ใด ย่อมต้องขออนุญาตตัวเขาก่อน.

(๕) เมื่อตนทำพลาดพลั้งสิ่งใด แก่บุคคลผู้ใด ควรออกวาจาขอโทษเสมอ.

(๖) เมื่อผู้ใดได้แสดงคุณต่อตนอย่างไร ควรออกวาจาขอบคุณเขาเสมอ.

✦ มโนจริยา คือ

(๑) ย่อมเคารพยำเกรงบิดามารดาและอาจารย์.

(๒) ย่อมนับถือนอบน้อมต่อผู้ใหญ่.

(๓) ย่อมมีความอ่อนหวานแก่ผู้น้อย.

ภาคสี่ - ผู้ดี ย่อมมีกิริยาเป็นที่รัก.

✦ กายจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่ฝ่าฝืนเวลานิยม คือ ไม่ไปใช้กิริยายืนเมื่อเขานั่งกับพื้น และไม่ไปนั่งกับพื้นเมื่อเวลาเขายืนเดินกัน.

(๒) ย่อมไม่ไปนั่งนานเกินสมควรในบ้านของผู้อื่น.

(๓) ย่อมไม่ทำกิริยารื่นเริงเมื่อเขามีทุกข์

(๔) ย่อมไม่ทำกิริยาโศกเศร้าเหี่ยวแห้งในที่ประชุมรื่นเริง.

(๕) เมื่อไปสู่ที่ประชุมการรื่นเริง ย่อมช่วยสนุกชื่นบานให้สมเรื่อง.

(๖) เมื่อเป็นเพื่อนเที่ยว ย่อมต้องกลมเกลียว และร่วมลำบาก ร่วมสนุก.

(๗) เมื่อตนเป็นเจ้าของบ้าน ย่อมต้องต้อนรับและเชื้อเชิญแขก ไม่เพิกเฉย.

(๘) ย่อมไม่ทำกิริยาบึกบึนต่อแขก.

(๙) ย่อมไม่ให้แขกต้องคอยนาน เมื่อเขามาหา.

(๑๐) ย่อมไม่จ้องดูนาฬิกาในเวลาที่แขกยังนั่งอยู่.

(๑๑) ย่อมไม่ใช้กิริยาอันบุ้ยใบ้หรือกระซิบกระซาบกับผู้ใดในเวลาเมื่อตนอยู่เฉพาะหน้าผู้หนึ่ง.

(๑๒) ย่อมไม่ใช้กิริยาอันโกรธเคือง หรือดุดันผู้คนบ่าวไพร่ต่อหน้าแขก.

(๑๓) ย่อมไม่จ้องดูบุคคลโดยเพ่งพิศเหลือเกิน.

(๑๔) ย่อมต้องรับส่งแขกเมื่อไปมา ในระยะอันสมควร.

✦ วจีจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่เที่ยวติเตียนสิ่งของที่เขา ตั้ง แต่ง ไว้ในบ้านที่ตนไปสู่.

(๒) ย่อมไม่กล่าวสรรเสริญรูป กาย บุคคล แก่ตัวเขาเอง

(๓) ย่อมไม่พูดให้เพื่อนเก้อกระดาก.

(๔) ย่อมไม่พูดเปรียบเปรยเคาะแคะสตรีกลางประชุม.

(๕) ย่อมไม่ค่อนแคะติรูปกายบุคคล.

(๖) ย่อมไม่ทักถึงการร้ายโดยพลุ่งโพล่ง ให้เขาตกใจ.

(๗) ย่อมไม่ทักถึงสิ่งอันน่าอายน่ากระดากโดยเปิดเผย.

(๘) ย่อมไม่เอาสิ่งที่น่าจะอายจะกระดากมาเล่าให้แขกฟัง.

(๙) ย่อมไม่เอาเรื่องที่เขาพึงซ่อนเร้นมากล่าวให้อับอายหรือเจ็บใจ.

(๑๐) ย่อมไม่กล่าวถึงการอัปมงคลในเวลามงคล.

สมบัติของผู้ดี

✦ มโนจริยา คือ

(๑) ย่อมรู้จักเกรงใจคน.

ภาคห้า - ผู้ดี ย่อมเป็นผู้มีสง่า.

✦ กายจริยา คือ

(๑) ย่อมมีกิริยาอันผึ่งผายองอาจ.

(๒) จะยืนนั่ง ย่อมอยู่ในลำดับอันสมควร ไม่เป็นผู้แอบหลังคนหรือหลีกเข้ามุม.

(๓) ย่อมไม่เป็นผู้สะทกสะท้านงกเงิ่นหยุดๆ ยั้งๆ.

✦ วจีจริยา คือ

(๑) ย่อมพูดจาฉะฉานชัดถ้อยความ ไม่อุบอิบอ้อมแอ้ม.

✦ มโนจริยา คือ

(๑) ย่อมมีความรู้จักงามรู้จักดี.

(๒) ย่อมมีอัชฌาสัยอันกว้างขวาง เข้าไหนเข้าได้.

(๓) ย่อมมีอัชฌาสัย เป็นนักเลง ใครจะพูด หรือเล่นอันใดก็เข้าใจและต่อติด.

(๔) ย่อมมีความเข้าใจว่องไวไหวพริบ รู้เท่าถึงการณ์.

(๕) ย่อมมีใจอันองอาจกล้าหาญ.

ภาคหก - ผู้ดี ย่อมปฏิบัติการงานดี.

✦ กายจริยา คือ

(๑) ย่อมทำการอยู่ในระเบียบแบบแผน.

(๒) ย่อมไม่ถ่วงเวลาให้ผู้อื่นคอย.

(๓) ย่อมไม่ละเลยที่จะตอบจดหมาย.

(๔) ย่อมไม่ทำการแต่ต่อหน้า.

✦ วจีจริยา คือ

(๑) พูดสิ่งใดย่อมให้เป็นที่เชื่อถือได้.

(๒) ย่อมไม่รับวาจาคล่องๆ โดยมิได้เห็นว่าการจะเป็นได้หรือไม่.

✦ มโนจริยา คือ

(๑) ย่อมเป็นผู้รักษาความสัตย์ในเวลา.

(๒) ย่อมไม่เป็นผู้เกียจคร้าน.

(๓) ย่อมไม่เข้าใจว่า ผู้ดีทำอะไรด้วยตนไม่ได้.

(๔) ย่อมไม่เพลิดเพลินจนละเลยให้การเสีย.

(๕) ย่อมเป็นผู้รักษาความเป็นระเบียบ.

(๖) ย่อมเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชาเมื่ออยู่ในหน้าที่.

(๗) ย่อมมีมานะในการงานไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก.

(๘) ย่อมเป็นผู้ทำอะไรทำจริง.

(๙) ย่อมไม่เป็นผู้ดึงดันในที่ผิด.

(๑๐) ย่อมปรารถนาความดี ต่อการงานที่ทำอยู่เสมอ.

สมบัติของผู้ดี

ภาคเจ็ด - ผู้ดี ย่อมเป็นผู้ใจดี.

✦ กายจริยา คือ

(๑) เมื่อเห็นใครทำผิดพลาดอันน่าเก้อกระดาก ย่อมช่วยกลบเกลื่อน หรือทำไม่เห็น.

(๒) เมื่อเห็นสิ่งของของใครตก หรือจะเสื่อมเสีย ย่อมต้องหยิบยื่นให้ หรือบอกให้รู้ตัว.

(๓) เมื่อเห็นเหตุร้ายหรืออันตรายจะมีแก่ผู้ใด ย่อมต้องรีบช่วย.

✦ วจีจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่เยาะเย้ยถากถางผู้กระทำผิดพลาด.

(๒) ย่อมไม่ใช้วาจาอันข่มขี่.

✦ มโนจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่มีใจอันโหดเหี้ยมเกรี้ยวกราดแก่ผู้น้อย.

(๒) ย่อมเอาใจโอบอ้อมอารีแก่คนอื่น.

(๓) ย่อมเอาใจช่วยคนเคราะห์ร้าย.

(๔) ย่อมไม่เป็นผู้ซ้ำเติมคนเสียที.

(๕) ย่อมไม่เป็นผู้อาฆาตจองเวร.

ภาคแปด - ผู้ดี ย่อมไม่เห็นแต่แก่ตัวถ่ายเดียว.

✦ กายจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่พักหาความสบายก่อนผู้ใหญ่ หรือผู้หญิง.

(๒) ย่อมไม่เสือกสนแย่งชิงที่นั่งหรือที่ดูอันใด.

(๓) ย่อมไม่เที่ยวแย่งผู้หนึ่ง มาจากผู้หนึ่ง ในเมื่อเขาสนทนากัน.

(๔) เป็นผู้ใหญ่ จะไปมาลุกนั่ง ย่อมไว้ช่องให้ผู้น้อยมีโอกาสบ้าง.

(๕) ในการเลี้ยงดู ย่อมแผ่เผื่อ เชื้อเชิญแก่คนข้างเคียงก่อนตน.

(๖) ในที่บริโภค ย่อมหยิบยกยื่นส่งสิ่งของแก่ผู้อื่นต่อ ๆ ไป ไม่มุ่งแต่กระทำกิจส่วนตน.

(๗) ย่อมไม่รวบสามตะกลามสี่กวาดฉวยเอาของที่เขาตั้งไว้เป็นกลาง จนเกินส่วนที่ตนจะได้.

(๘) ย่อมไม่แสดงความไม่เพียงพอในสิ่งของที่เขาหยิบยกให้.

(๙) ย่อมไม่นิ่งนอนใจให้เขาออกทรัพย์แทนส่วนตนเสมอ เช่น ในการเลี้ยงดู หรือใช้ค่าเดินทาง เป็นต้น.

(๑๐) ย่อมไม่ลืมที่จะส่งของ ซึ่งคนอื่นได้สงเคราะห์ให้ตนยืม.

(๑๑) การให้สิ่งของหรือเลี้ยงดู ซึ่งเขาได้กระทำแก่ตน ย่อมต้องตอบแทนเขา.

สมบัติของผู้ดี

✦ **วจีจริยา คือ**

(๑) ย่อมไม่ขอแยกผู้หนึ่งมาจากผู้ใด เพื่อจะพาไปพูดจาความลับกัน.

(๒) ย่อมไม่สนทนาแต่เรื่องตนถ่ายเดียว จนคนอื่นไม่มีช่องจะสนทนาเรื่องอื่นได้.

(๓) ย่อมไม่นำธุระตนเข้ากล่าวแทรก ในเวลาธุระอื่นของเขาชุลมุน.

(๔) ย่อมไม่กล่าววาจาติเตียนของที่เขาหยิบยกให้ว่าไม่ดีหรือไม่พอ.

(๕) ย่อมไม่ไต่ถามราคาของที่เขาได้หยิบยกให้แก่ตน.

(๖) ย่อมไม่แสดงราคาของที่จะหยิบยกให้แก่ผู้ใดให้ปรากฏ.

(๗) ย่อมไม่ใช้วาจาอันโอ้อวดตนและลบหลู่ผู้อื่น.

✦ **มโนจริยา คือ**

(๑) ย่อมไม่มีใจมักได้ เที่ยวขอของเขาร่ำไป.

(๒) ย่อมไม่ตั้งใจปรารถนาของรักเพื่อน.

(๓) ย่อมไม่พึงใจการหยิบยืมข้าวของทองเงินซึ่งกันและกัน.

(๔) ย่อมไม่หวังแต่จะพึ่งอาศัยผู้อื่น.

(๕) ย่อมไม่เป็นผู้เกียงงอนทอดเทการงานตนให้ผู้อื่น.

(๖) ย่อมรู้คุณผู้อื่นที่ได้ทำแล้วแก่ตน.

(๗) ย่อมไม่มีใจริษยา.

ภาคเก่า - ผู้ดี ย่อมรักษาความสุจริตซื่อตรง.

✦ **กายจริยา คือ**

(๑) ย่อมไม่ละลาบละล้วงเข้าห้องเรือนแขก ก่อนเจ้าของบ้านเขาเชิญ.

(๒) ย่อมไม่แลลอดสอดส่าย โดยเพ่งเล็งเข้าไปตามห้องเรือนแขก.

(๓) ย่อมไม่เที่ยวฉวยโน่นหยิบนี่ของผู้อื่นดูจนเหลือเกินราวกับว่าจะค้นหาสิ่งใด.

(๔) ย่อมไม่เที่ยวขอ หรือหยิบฉวยดูจดหมายของผู้อื่นที่เจ้าของไม่มีประสงค์จะให้ดู.

(๕) ย่อมไม่เที่ยวขอหรือหยิบฉวยดูสมุดพก หรือสมุดจดรายงานบัญชีของผู้อื่นซึ่งตนไม่มีธุระเกี่ยวข้องเป็นหน้า

(๖) ย่อมไม่เที่ยวนั่งที่โต๊ะเขียนหนังสือของผู้อื่น.

(๗) ย่อมไม่เที่ยวเปิดดูหนังสือตามโต๊ะเขียนหนังสือของผู้อื่น

(๘) ย่อมไม่แทรกเข้าหมู่ผู้อื่นซึ่งเขาไม่ได้เชื้อเชิญ.

(๙) ย่อมไม่ลอบแอบฟังคนพูด.

(๑๐) ย่อมไม่ลอบแอบดูการลับ.

(๑๑) ถ้าเห็นเขาจะพูดความลับกัน ย่อมต้องหลบตาหรือลี้ตัว.

(๑๒) ถ้าจะเข้าห้องเรือนผู้ใด ย่อมต้องเคาะประตู หรือกล่าววาจา ให้เขารู้ตัวก่อน.

สมบัติของผู้ดี

✦ วจีจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่ซอกแซกไต่ถามธุระส่วนตัวหรือการในบ้านของเขาที่ไม่ได้เกี่ยวข้องแก่ตน.

(๒) ย่อมไม่เที่ยวถามเขาว่า นั่นเขียนหนังสืออะไร.

(๓) ย่อมไม่เที่ยวถามถึงผลประโยชน์ที่เขาหาได้เมื่อตนไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง.

(๔) ย่อมไม่เอาการในบ้านของผู้ใดมาแสดงในที่แจ้ง.

(๕) ย่อมไม่เก็บเอาความลับของผู้หนึ่งมาเที่ยวพูดแก่ผู้อื่น.

(๖) ย่อมไม่กล่าวถึงความชั่วร้าย อันเป็นความลับเฉพาะบุคคลในที่แจ้ง.

(๗) ย่อมไม่พูดสับปลับกลับกลอกตลบตะแลง.

(๘) ย่อมไม่ใช้คำสบถติดปาก. (๙) ย่อมไม่ใช้ถ้อยคำมุสา.

✦ มโนจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่เป็นคนต่อหน้าอย่างหนึ่ง ลับหลังอย่างหนึ่ง.

(๒) ย่อมเป็นผู้รักษาความไว้วางใจของผู้อื่น.

(๓) ย่อมไม่แสวงประโยชน์ในทางที่ผิดธรรม.

(๔) ย่อมเป็นผู้ตั้งอยู่ในความเที่ยงตรง.

ภาคสิบ - ผู้ดี ย่อมไม่ประพฤติชั่ว.

✦ กายจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่เป็นพาลเที่ยวเกะกะระรั้วและกระทำร้ายคน.

(๒) ย่อมไม่ข่มเหงผู้อ่อนกว่า เช่น เด็ก หรือผู้หญิง.

(๓) ย่อมไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเจ็บอาย เพื่อความสนุกยินดีของตน.

(๔) ย่อมไม่หาประโยชน์ด้วยอาการที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน.

(๕) ย่อมไม่เสพสุราจนถึงเมาและติด.

(๖) ย่อมไม่มั่วสุมกับสิ่งอันเลวทราม เช่น กัญชา ยาฝิ่น.

(๗) ย่อมไม่หมกมุ่นในการพนัน เพื่อจะปรารถนาทรัพย์.

(๘) ย่อมไม่ถือเอาเป็นของตน ในสิ่งที่เจ้าของไม่ได้อนุญาตให้.

(๙) ย่อมไม่พึงในหญิงที่มีเจ้าของหวงแหน.

✦ วจีจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่เป็นพาลพอใจทะเลาะวิวาท.

(๒) ย่อมไม่พอใจนินทาว่าร้ายกันและกัน.

(๓) ย่อมไม่พอใจพูดส่อเสียดยุยง.

(๔) ย่อมไม่เป็นผู้สอพลอประจบประแจง.

(๕) ย่อมไม่แช่งชักให้ร้ายผู้ใด.

✦ มโนจริยา คือ

(๑) ย่อมไม่ปองร้ายผู้อื่น.

(๒) ย่อมไม่คิดทำลายผู้อื่นเพื่อประโยชน์ตน.

(๓) ย่อมมีความเหนี่ยวรั้งใจตนเอง.

(๔) ย่อมเป็นผู้มีความละอายแก่บาป.

สิ่งที่ทำได้ยาก

✦ เราดูอะไรได้ทั้งวัน แต่ให้จดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งสักครู่หนึ่ง
ดูช่างยากเย็นเหลือหลาย
✦ เราฟังอะไรได้ทั้งวัน แต่ให้ฟังเสียงเต้นของหัวใจตัวเองสักตุ๊บหนึ่ง
ดูช่างยากเย็นเหลือหลาย
✦ เราหายใจเข้า-ออกได้ทั้งวัน
แต่ให้กำหนดสติหายใจเข้า-ออกยาวๆ ก่อนนอนสักครั้งหนึ่ง
ดูช่างยากเย็นเหลือหลาย
✦ เรากินอะไรได้ทั้งวัน แต่รอให้มีสติพิจารณาก่อนสักชั่วอึดใจหนึ่ง
ดูช่างยากเย็นเหลือหลาย
✦ เราพูดอะไรได้ทั้งวัน แต่ให้กล่าวคำสรรเสริญพระรัตนตรัยสักจบหนึ่ง
ดูช่างยากเย็นเหลือหลาย
✦ เราจับต้องลูบคลำอะไรได้ทั้งวัน
แต่ให้ลูบคลำเนื้อหนังอันเหี่ยวย่นของตนเองสักครั้งหนึ่ง
ดูช่างยากเย็นเหลือหลาย
✦ เราเสวยอารมณ์ที่เป็นอิฏฐารมณ์และอนิฏฐารมณ์ต่างๆ ตลอดวัน
แต่ให้รู้สึกสัมผัสต่อความทุกข์และความดับทุกข์จนตลอดสาย
แม้เพียงครั้งเดียวในชีวิต
ดูช่างยากเย็นยิ่งไปกว่านั้น

(จาก "โลกนี้ไม่มีฉัน" ของ วรธัมม์)

ภาพสะท้อนจิตใจ

✦ จิตใจในยามสงบเย็นเป็นปรกติ
ว่างเหมือนท้องฟ้ายามปลอดโปร่ง
✦ พอคิดห่วงใยผู้อื่น
ท้องฟ้าเริ่มมีสีสันเรืองรองงดงาม
✦ พอลงมือกระทำการช่วยเหลือผู้อื่น
ท้องฟ้าพลันโปร่งว่างสว่างสดใส
✦ พอเริ่มคิดร้ายต่อผู้อื่น
ท้องฟ้ากลับมืดมัวเศร้าหมอง
✦ พอลงมือประทุษร้ายต่อผู้อื่น
ท้องฟ้าเปลี่ยนเป็นสีดำมืดสนิท

ระวังคำลวง

✦ ไม่พูดเลยทั้งวัน กลับอยู่ได้อย่างสุขสบาย
เมื่อพูดคำลวง กลับก่อเกิดสิ่งเน่าเหม็น
ไม่พูดเลยตลอดไป ย่อมจะเป็นไปไม่ได้
✦ เมื่อต้องพูด พึงระวังคำลวง
เมื่อพูดความจริง แม้ไม่ไพเราะ ก็ยังน่าฟัง
เมื่อพูดความจริง ได้อย่างไพเราะ ก็ยิ่งเพิ่มเสน่ห์

(จาก "พฤกษชาติแห่งชีวิต" ของ ประเทือง เอมเจริญ)

" บัวสภาวจิต "

จิต คือความเป็นทั้งหมด

เมื่อจิตเกิดแสงสว่างในตัวเอง
การสร้างสรรค์
จะเป็นไปอย่างง่ายดาย

ผลงานจิตรกรรมสร้างสรรค์
ในรูปแบบใหม่

ประเทือง เอมเจริญ

จ ิ ต ที่ บ ริ สุ ท ธิ์
จ ะ ถ่ า ย ท อ ด พ ลั ง ค ว า ม เ บิ ก บ า น

จิตที่บริสุทธิ์
จะก่อเกิดเอกภาพ

จิตที่บริสุทธิ์
ก่อเกิด
พลังความดีงาม

จิตที่บริสุทธิ์
ประสานสรรพสิ่ง
สัมพันธ์กัน

จิตที่บริสุทธิ์
โน้มน้าว
แต่สิ่งดีงาม
สู่ชีวิต

จิตที่บริสุทธิ์
ก่อเกิด
ความรัก
ความเมตตา

จิตที่บริสุทธิ์
ไปพ้นความทุกข์

จิตที่บริสุทธิ์
เป็นหนึ่งเดียว
กับปัญญา

มโหสถบัณฑิต พิชิตปัญหาด้วยปัญญา

– พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต) –

ในอดีตกาลนานมาแล้ว **มีพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งในชมพูทวีป** พระนามว่า **พระเจ้าวิเทหะ** ครองแผ่นดินอยู่**ที่เมืองมิถิลา** พระเจ้าวิเทหะนี้ มีบัณฑิตเป็นที่ปรึกษาราชการและเป็นผู้สั่งสอนขนบธรรมเนียมประเพณี ในการบริหารกิจการแผ่นดิน ๔ ท่าน **หัวหน้าของบัณฑิตทั้ง ๔** มีชื่อว่า **เสนกะ**

อยู่มาวันหนึ่ง พระเจ้าวิเทหะบรรทมหลับไป และก็ได้ทรง**พระสุบิน** คือ**ฝัน** พระองค์ฝันไปว่า **ที่พระลานหลวงของพระองค์นั้น มีกองไฟใหญ่ลุกโพลงอยู่ ๔ มุม และต่อมาก็มีแสงไฟเล็กๆ** เหมือนกับแสงหิ่งห้อยเกิด**ขึ้นที่ตรงกลางพระลานนั้น ท่ามกลางกองไฟทั้ง ๔ แสงไฟเล็กๆ นั้นค่อยๆ** ลุก**โพลง สว่างขึ้นๆ** เรื่อยๆ **จนในที่สุดก็สว่างเกินกว่ากองไฟทั้ง ๔ นั้น และสว่างขึ้นไปเรื่อยๆ จนกระทั่งว่าโพลงจ้าไปหมดทั่วทั้งฟ้าและแผ่นดิน** แล้วพระองค์ก็ตื่นบรรทมขึ้นมา

เมื่อตื่นบรรทมแล้ว ก็ทรงวิตกกังวลว่า... *เอ! ที่เราฝันนั้น มันฝันร้ายหรือฝันดี เพราะว่าฝันเป็นไฟเสียด้วยไฟลุกมาก* ก็ไม่สบายพระทัย ต่อจากนั้นก็บรรทมไม่หลับรอเวลาจนกระทั่งว่าบัณฑิตทั้ง ๔ คนมาเฝ้า

บัณฑิตก็ถามว่า *พระองค์บรรทมหลับสบายดีหรือ* พระเจ้าอยู่หัวก็ตรัสว่า *จะสบายได้อย่างไรล่ะ ฝันเรื่องสำคัญขึ้นมา ไม่รู้ว่ามันจะร้ายหรือดี* ก็เลยตรัสเล่าเรื่องที่ฝันให้ฟัง

บัณฑิตทั้ง ๔ คนก็ทูลทำนายฝันว่า ที่พระองค์ฝันนั้นเป็น**ฝันดี** มีความหมายว่า **จะมีผู้มีปัญญายิ่งใหญ่เกิดขึ้น** ***กองไฟใหญ่ทั้ง ๔ กองที่มุมพระลานหลวงนั้น ก็คือ ข้าพระองค์ทั้ง ๔ นี่แหละ แต่จะมีคนดีเกิดขึ้น คงจะเกิดขึ้นในวันนี้ ในวันที่พระองค์ฝันนี่แหละ แล้วคนมีปัญญาคนนั้นก็จะมีความยิ่งใหญ่ล้ำกว่าข้าพระองค์ทั้ง ๔ นี้มากมาย***

พระเจ้าแผ่นดินก็ทรงดีพระทัย ก็เอาเป็นข้อสังเกตไว้และรอกาลเวลา

ทีนี้ กล่าวถึงเหตุการณ์ทางด้านความเป็นจริง ที่ใกล้ประตูเมืองด้านทิศตะวันออก มีหมู่บ้าน ที่หมู่บ้านนั้นมีเศรษฐีท่านหนึ่ง ชื่อว่า **สิริวัฑฒกะ** ในเวลานั้น ก็พอดีที่บ้านของท่านเศรษฐีนี้ ภรรยาได้ตั้งครรภ์ขึ้นและต่อมาก็ได้คลอดบุตร และเมื่อคลอดบุตรคนนี้ ตามตำนานบอกว่า **พระอินทร์มีความดีใจ ต้องการประกาศความยิ่งใหญ่ของเด็กคนนี้ ที่เกิดมาจะมีปัญญามาก ก็ได้เหาะเอาขวดยามาใส่มือเด็กคนนี้เมื่อตอนที่เกิดใหม่ๆ** เลยกลายเป็นว่าเด็กคนนี้เกิดมาก็มีขวดยาติดมาด้วย พ่อเศรษฐีอาศัยนิมิตที่ว่าเด็กนี้มียาติดมาด้วย

ก็ตั้งชื่อว่า **โอสถ** แต่เติมคำว่า“มหา”เข้าไปด้วยก็เป็น มหา *โอสถ* รวมกันเป็น**“มโหสถ”** *มโหสถ* ก็แปลว่า ***ยาขนานใหญ่*** หรือ ***ยาที่มีคุณเป็นอันมาก มีประโยชน์มาก***

เด็กชายมโหสถนี้เติบโตขึ้นมา จนกระทั่งอายุได้ ๗ ขวบ มีเพื่อนเล่นมากมาย มีความสามารถ มีสติปัญญาสูง

คราวหนึ่ง ท่านเศรษฐีเกิดความคิดว่า ที่เด็กๆ มาเล่นกันนี้ ถ้ามี**ศาลาหลังหนึ่ง**ไว้ก็จะดี ให้ช่างมาสร้าง เมื่อช่างกำลังสร้างอยู่นั้น เด็กคนนี้มีสติปัญญามาก เห็นช่างสร้างก็รู้ดีกว่าช่างที่สร้าง กลับไปสอนช่างว่า*ที่ท่านทำอย่างนั้น* ถ้า*ทำอย่างโน้นจะดีกว่า* ก็แนะนำช่าง

เมื่อช่างทำตามก็ได้ผลดี และการสร้างศาลาก็ดำเนินต่อมาจนเสร็จ เป็น**ศาลาใหญ่** มีที่พักคนเดินทาง และมีที่สงเคราะห์ในด้านการรักษาพยาบาล เป็นต้น ด้วย พร้อมทั้งขุด**สระโบกขรณี** อะไรต่างๆ ให้เป็นที่ที่รื่นรมย์ ก็คงจะคล้ายๆ เป็นศาลาในปาร์ค หรือในอุทยาน

และเพราะเหตุที่เป็นเด็กมีปัญญามาก มีคนเชื่อถือมาก มีเรื่องอะไรก็มาปรึกษา **เด็กชายมโหสถ**ก็เลยกลายเป็น**ผู้วินิจฉัยเรื่องราวต่างๆ** ที่คนไปมาที่ศาลานี้เอามาปรึกษาความด้วย โดยใช้ศาลานี้เป็นศูนย์กลาง เป็นที่พักผ่อนและคล้ายๆ เป็นที่ทำงานไปด้วย

ฝ่ายพระเจ้าแผ่นดิน คือ **พระเจ้าวิเทหะ** นั้น เมื่อเวลาผ่านมาได้ ๗ ปี แล้ว ก็ทรงหวนระลึกถึงความหลังครั้งที่ได้**ทรงพระสุบิน** ก็ทรงพระดำริว่า *น่าจะหาตัวเด็กคนนี้ได้แล้ว ถ้าเป็นคนมีปัญญาก็คงจะมีอะไรแสดงออกมา เพราะเมื่ออายุเด็กถึง ๗ ขวบ จะสามารถแสดงลักษณะพิเศษของตนออกมาได้* ก็จึงส่งอำมาตย์ออกไปลองหาดู ไปค้นหาดูตัวเด็กชายที่มีสติปัญญามาก ว่าอยู่ที่ไหน อำมาตย์ก็แยกย้ายกันออกไปในทิศทางต่างๆ

ในบรรดาอำมาตย์ที่ออกไปสืบค้นเหล่านั้น ก็มีคนหนึ่งมาทางด้านนี้ แล้วก็ได้เข้ามาพักที่ศาลา เมื่อเห็นสถานที่นั้นดีมาก ก็ถามคนแถวนั้นว่า ***ศาลานี้ใครสร้าง***

คนแถวนั้นก็เล่าให้ฟังถึงความ*อัศจรรย์ของเด็กชาย ๗ ขวบนี้* ที่เป็นผู้อำนวยการสร้างศาลา อำมาตย์คนนั้นก็เลยมั่นใจว่าคงจะต้อง*เป็นเด็กคนนี้* ก็ถามว่า *เขาเกิดเมื่อไร* สืบได้ความว่า เกิดเมื่อ ๗ ปี มาแล้ว วันเวลาก็ตรงกัน ก็เลยยิ่งมั่นใจใหญ่ว่าคงจะใช่แน่ๆ จึงนำความไปกราบทูลพระเจ้าอยู่หัว ว่าเด็กคนนี้ ที่เป็น**ลูกชายของสิริวัฑฒกะเศรษฐีนั้น เป็นคนมีปัญญามาก** และอายุก็พอดี ๗ ขวบ ได้แสดงความสามารถให้ปรากฏในการ**สร้างศาลาหลังใหญ่** ซึ่งมีสถานที่ใช้งานเป็นประโยชน์ และมีสิ่งประกอบที่สวยงามรื่นรมย์

มโหสถบัณฑิต พิชิตปัญหาด้วยปัญญา

พระเจ้าแผ่นดินรับฟังคำกราบทูลรายงานแล้วก็ทรงปรึกษากับอำมาตย์บัณฑิตทั้ง ๔ ตอนนี้ **บัณฑิตทั้ง ๔ ชักจะเกิดความริษยา ชักจะไม่พอใจ เพราะไม่อยากให้ใครมาล้ำหน้ากว่าตน** ก็เลยกราบทูลพระเจ้าอยู่หัวว่า "*อ๋อ ศาลาแค่นี้ใครๆ ก็สร้างได้ ไม่เป็นเครื่องแสดงว่าเป็นบัณฑิตหรอก เพราะฉะนั้นควรจะให้รอไว้ก่อน*" พระเจ้าอยู่หัวก็ทรงตกลงว่าจะรอดูต่อไป จึงทรงส่งอำมาตย์กลับไปว่า "*เอ้า ไปสังเกตดูซิ คอยติดตามพฤติกรรมของเด็กคนนี้ต่อไป ว่าจะแสดงความสามารถอย่างไรอีก*"

เรื่องราวต่อจากนั้นมา ก็เป็นคำเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ซึ่งแสดงถึง**การใช้สติปัญญาความสามารถ ของมโหสถ**นี้มากมายหลายอย่าง จะยกมาเล่าเป็นตัวอย่าง เช่น

วันหนึ่ง **เหยี่ยวตัวหนึ่งบินลงไปเฉี่ยวเอาชิ้นเนื้อที่เขียงของคนขายเนื้อ แล้วก็บินไปในอากาศ** *พวกเด็กๆ ทั้งหลายในบ้านนอกนี่ชอบไล่นก พอเห็นเหยี่ยวบินคาบเนื้อไปก็พากันวิ่งไล่ เด็กเหล่านั้นวิ่งตามไป ตาก็มองดูเหยี่ยวบนอากาศ วิ่งไปก็สะดุดตอไม้บ้าง พลัดลงหลุมบ้าง หกล้มหกลุก เจ็บช้ำไปตามๆ กัน*

ฝ่ายเด็กชายมโหสถไม่ทำอย่างนั้น ขาวิ่งตามเหยี่ยวแต่หน้าก้ม ตามองที่แผ่นดิน คือมองดูตามเงาเหยี่ยว ไม่ต้องดูฟ้าเลย วิ่งตามเงาไปเรื่อย พอทันเงา เท้าเหยียบทันเงา ก็เอามือปรบเสียงดัง พร้อมกับร้องตะโกน เพื่อให้เหยี่ยวปล่อยเหยื่อ เหยี่ยวนั้นได้ยินเสียงดัง ตกใจ ก็ปล่อยชิ้นเนื้อลงมา เด็กชายมโหสถก็เอามือรับทันด้วย

ประชาชนที่ได้มาเห็นเหตุการณ์ ก็พากันโห่ร้องปรบมือให้ แสดงความยินดี

นี้ก็เป็นเหตุการณ์ครั้งหนึ่ง ที่แสดงถึง**ความมีสติปัญญาของมโหสถ**

อีกตัวอย่างหนึ่ง วันหนึ่งเจ้าของวัวรายหนึ่ง นำวัวออกไปไถนา ทำงานเหนื่อยแล้วก็ไปนั่งใต้ต้นไม้ และเพราะความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ก็เลยหลับไป

คราวนั้นพอดีมีโจรมากัน ๒ คน เห็นเจ้าของวัวหลับอยู่ ได้โอกาสก็เลยจูงเอาวัวนั้นไป

ฝ่ายเจ้าของวัวตื่นขึ้นมาเห็นเข้า ก็รีบวิ่งติดตามไป พอทันก็เข้าแย่งวัว ฝ่ายโจรก็บอกว่า"***เฮ้ย! วัวของข้า แกจะมาเอาไปยังไง***"

ทางนี้ก็บอกว่า"**วัวของฉัน ฉันนอนหลับ** *ผูกไว้ แกเอาไป*" ก็เถียงกันอยู่อย่างนี้ ตกลงกันไม่ได้ จนกระทั่งมาเจอเด็กชายมโหสถนี้ ซึ่งมีชื่อเสียงร่ำลือ เด็กชายมโหสถก็เลยรับอาสาตัดสินให้

เด็กชายมโหสถก็ถามทั้งสองฝ่าย ถามฝ่ายโจรก่อนว่า“*เออนี่ ท่านเอาอะไรให้วัวกิน?*” ฝ่ายโจรก็บอกว่า“**ข้าพเจ้าเอางา เอาขนม** *(ขนมอินเดียเขาเรียกว่า กุมมาส)* ***ให้มันกิน***” โจรคิดในใจว่าจะต้องบอกชื่ออาหารที่ดีที่สุด โดยกะว่า ต้องพูดให้เห็นว่าได้เลี้ยงวัวอย่างดีสมกับที่เป็นเจ้าของ

จากนั้น มโหสถก็หันมาถามเจ้าของวัวที่แท้บ้างว่า“*เอ..ท่านล่ะ ท่านเอาอะไรให้วัวของท่านกิน*” เจ้าของวัวก็ตอบว่า“***ข้าพเจ้าเป็นคนจน จะมีอาหารดีๆ อย่างนั้นที่ไหน ข้าพเจ้าเอาหญ้าให้มันกิน***”

เด็กชายมโหสถก็ให้คนของตนเอง ไปเอาใบ**ประยงค์**มา (ต้นไม้ชนิดหนึ่งชื่อประยงค์) แล้วก็เอามาตำโขลกเข้า ขยำกับน้ำให้วัวกิน **วัวกินใบไม้ชนิดนี้แล้วจะอาเจียน** ดังนั้น ***เมื่อวัวตัวนี้กินใบประยงค์เข้าไปแล้ว ก็อาเจียนออกมาเป็นหญ้า***

เด็กชายมโหสถก็ให้ประชาชนตัดสินเองว่า**ใครเป็นเจ้าของวัวที่แท้จริง** และเด็กชายมโหสถก็ได้สั่งสอนโจรว่าให้ตั้งตนเป็นคนดี ให้กลับตัวเสีย

ตัวอย่างต่อไปก็เป็น**เรื่องแย่งลูกกัน**

แม่คนหนึ่ง พาลูกของตัวไปที่สระน้ำ สระน้ำอย่างดีสมัยก่อนเขาเรียกว่า**สระโบกขรณี** พอพาไปถึงก็เอาลูกลงอาบน้ำ เสร็จแล้วก็เอาผ้าปูให้ลูกของตัวนั่ง ลูกตัวยังเล็กๆ ยังกินนมอยู่ เสร็จแล้วตัวเองก็ลงไปล้างหน้าบ้าง

ทีนี้ **นางยักษิณีคนหนึ่ง อยากจะกินเด็ก ก็แปลงตัวเป็นผู้หญิงเข้ามาใกล้ๆ แล้วทำท่าทำทางแสดงว่า เป็นคนมีความเมตตากรุณา รักเด็ก** มาถามแม่เด็กว่า“*เออนี่ ลูกของคุณใช่ไหม?*” แม่เด็กก็บอกว่า“*ใช่*” นางยักษิณีก็ว่า“*แหม น่ารักจังเลยนะ ขออุ้มสักหน่อย*” ทางนี้ก็ให้อุ้ม **พออุ้มได้ก็เล่นกับเด็กไปสักครู่หนึ่ง แล้วก็พาหนี**

พอนางยักษิณีแปลงพาเด็กหนี **แม่เด็กก็ตกใจวิ่งไล่ตาม วิ่งไล่ทันแล้วก็ไปยื้อยุดฉุดแย่งกัน** ฝ่ายนางยักษิณีก็บอกว่า ***นี่ลูกของฉัน*** ฝ่ายแม่ก็บอกว่า ***ลูกของฉัน*** ต่างคนต่างแย่ง **ไม่รู้ว่าลูกของใครแน่** เรื่องก็ไปถึง**เด็กชายมโหสถ**อีกเช่นเคย มโหสถก็เลยช่วยตัดสิน แต่ขอความยินยอมก่อนว่า“***เอานะ ถ้าท่านยอมรับ ข้าพเจ้าจะตัดสินให้***” ทั้งสองฝ่ายก็ยอมรับ

เด็กชายมโหสถก็ขีดเส้นลงที่พื้นดินเส้นหนึ่ง แล้วก็เอาเด็กวางที่ตรงกลางเส้นนั้น บอกว่า“***เอ้า! ท่านทั้งสองดึงกัน ใครดึงชนะก็เป็นแม่***” ก็ให้แม่จับทางเท้า และนางยักษิณีแปลงจับทางมือ สองฝ่ายก็ฉุดกัน **นางยักษิณีนั้นไม่คิดถึงอะไรทั้งสิ้น ฉุดอย่างเต็มที่เลย เพราะว่าต้องการจะเอาเด็ก**

ไปกิน พอฉุดกันแรงๆ เด็กมีความเจ็บปวดก็ร้องไห้จ้าขึ้น พอเด็กร้องไห้จ้าขึ้นมา **ฝ่ายแม่นั้นมีจิตใจอ่อนโยน มีความรักลูกมาก หัวใจแทบจะแตก ก็ทนไม่ไหว ต้องปล่อย ปล่อยแล้วก็ยืนร้องไห้**

พอแม่ปล่อย ยืนร้องไห้ เด็กชายมโหสถก็บอกว่า"***หยุดได้แล้ว!***" พอได้ยินดังนี้**นางยักษิณีก็จะเอาเด็กไปเพราะถือว่าตัวชนะแล้ว**

มโหสถก็บอกว่า "***หยุดก่อนๆ เดี๋ยวๆ ตัดสินเรื่องให้เสร็จเสียก่อน***" แล้วมโหสถก็ถามประชาชนว่า"***ท่านทั้งหลาย ธรรมดาจิตใจของผู้หญิง คนไหนจะใจอ่อนต่อลูกมากกว่ากัน แม่หรือว่าคนอื่น?***" ประชาชนก็บอกว่า"แม่สิ แม่ก็ย่อมรักลูกมาก" มโหสถบอกว่า "***นี่แสดงว่าคนที่ยอมปล่อยนี่เป็นแม่ เพราะว่ามีความรักลูกมาก ถึงแม้ว่าอยากจะได้ลูกก็จริง แต่กลัวลูกจะตาย กลัวลูกจะเจ็บ ก็ต้องปล่อย ทนไม่ไหวที่จะให้ลูกเจ็บปวด***"

ในที่สุดเมื่อถามซักไปมา **นางยักษิณีก็ยอมรับว่า ตนเองเป็นฝ่ายมาลักลูกเขาไป** เรื่องก็ยุติลงด้วยดี

อีกเรื่องหนึ่ง คราวนี้ พระเจ้าแผ่นดินต้องการจะทดสอบด้วยพระองค์เองว่า **เด็กชายมโหสถนี่จะมีปัญญาจริงหรือไม่** ไม่เอาเรื่องที่เขาเล่า พระองค์ได้ไม้ตะเคียนมาท่อนหนึ่งก็ให้เขากลึงอย่างดี เหลือแต่ข้างใน มองดูต้นปลายไม่ออก ทำเป็นท่อนยาวๆ สักหน่อย แล้วก็ส่งไปที่หมู่บ้านนี้ ส่งไปให้คนทั้งหมู่บ้านเลย บอกว่า ***ไม้ท่อนนี้พระเจ้าแผ่นดินส่งมาให้ชาวบ้านในหมู่บ้านทั้งหมดนี่ บอกพระองค์ให้ได้ว่าท่อนไหนเป็นท่อนโคน ท่อนไหนเป็นท่อนปลาย ถ้าไม่มีใครบอกได้ จะปรับชาวบ้านนี้รวมกันทั้งหมดพันเหรียญ***

ชาวบ้านก็มาประชุมกันหาวิธีว่า *เอ! ทำอย่างไรจะบอกได้ว่าท่อนไม้ท่อนนี้ ซึ่งกลึงเรียบร้อยแล้ว ข้างไหนเป็นท่อนหัว ท่อนหาง ท่อนโคน ท่อนปลาย* ก็บอกไม่ได้สักคน เรื่องก็เข้ามาถึงมโหสถอีก

มโหสถก็ให้ไปเอาเชือกมา ได้เชือกมาแล้วก็ผูกตรงกลางท่อนไม้ ผูกเสร็จก็เอาหย่อนลงน้ำ พอหย่อนลงน้ำ ท่อนโคนมันก็จมน้ำ ท่อนปลายมันก็กระดกขึ้น

มโหสถก็ถามชาวบ้านว่า ***ธรรมดาท่อนไม้นี่ท่อนโคนหรือท่อนปลายหนักกว่ากัน*** ประชาชนบอกว่า *ท่อนโคนต้องหนักกว่า ท่อนปลายก็เบากว่า*

มโหสถก็บอกว่า ***นี่เห็นไหม ท่านบอกได้หรือยังว่าท่อนไหนเป็นโคน ท่อนไหนเป็นปลาย*** ประชาชนก็บอกว่า *ได้...**ที่จมน้ำเป็นท่อนโคน ท่อนที่โผล่ขึ้นมาก็เป็นท่อน**ปลาย* เสร็จแล้วส่งเรื่องกลับไป พระเจ้าแผ่นดินก็พอพระทัย

มโหสถบัณฑิต พิชิตปัญหาด้วยปัญญา

ในระหว่างนี้ **พระเจ้าแผ่นดินพอพระทัยหลายหนแล้ว และพยายามจะให้เอามโหสถเข้ามาในวัง** แต่ก็ถูกเสนกบัณฑิต เป็นต้น คัดค้านทุกทีด้วยความริษยา บอกว่า“*ยังหรอก..แค่นี้ยังไม่แสดงว่าเป็นบัณฑิต*” ก็ค้านกันเรื่อยมา จนกระทั่งคราวนี้ พระเจ้าแผ่นดินก็พยายามที่จะเอาเข้ามาให้ได้

ในที่สุด พวกบัณฑิต ๔ คนนั้นคัดค้านไม่สำเร็จ พระเจ้าแผ่นดินก็เอาเข้ามาในวังจนได้ เมื่อเข้ามาในวังแล้วก็เพียงแต่ให้อยู่ เหมือนกับรับให้เป็นลูก ยังไม่ได้รับราชการโดยตรง เพราะยังจะต้องปรึกษาให้ได้รับความเห็นชอบจากบัณฑิตเหล่านี้

ตอนที่มาอยู่ในวังแล้ว **คราวหนึ่งมีคนไปเห็นแก้วมณีอยู่ในกลางสระในพระราชวังสุกปลั่ง รัศมีงดงาม** พระเจ้าแผ่นดินตรัสว่า “*เอ้า* ***ถ้าใครสามารถเอาแก้วมณีขึ้นมาได้ จะให้รางวัล***” แล้วทรงปรึกษากับบัณฑิต

บัณฑิตทั้ง ๔ ก็ให้คนมาช่วยกันวิดน้ำออกจากสระ จนกระทั่งแห้ง *ถึงโคลนถึงตมก็ยังไม่ได้แก้วมณี และไม่พบด้วย* แต่พอน้ำกลับเข้ามาก็มองเห็นแก้วมณีเหมือนเดิมอีก วิดไปก็ไม่ปรากฏ ก็เลยไม่สำเร็จ

พอเรื่องถึงมโหสถ มโหสถมาเห็นก็บอกว่า “***แก้วมณีนี้ไม่ได้อยู่ในกลางสระ แต่อยู่ข้างบน อยู่บนยอดไม้***”

พระเจ้าแผ่นดินถามว่า “***เธอรู้ได้อย่างไร***” มโหสถก็ให้คนไปเอาภาชนะมาอันหนึ่งแล้วใส่น้ำ แล้วก็ถวายให้พระเจ้าแผ่นดินทอดพระเนตร กราบทูลว่า ***ในภาชนะนี้ก็มีแก้วมณีเหมือนกันใช่ไหม ไม่ใช่มีเฉพาะในสระเท่านั้น*** พระเจ้าแผ่นดินทรงเห็นก็ยอมรับ

แล้วมโหสถก็บอกว่า ***นี่..แก้วมณีมันไม่ได้อยู่ในน้ำหรอก แต่มันอยู่บนยอดไม้ข้างบนโน่น*** เมื่อค้นต้นไม้ข้างบนก็ได้พบแก้วมณีอยู่บนต้นตาล ที่ยอดตาลโน่น อยู่ในรังกา เข้าใจว่ากาคงจะไปคาบอะไรมา แล้วแก้วมณีติดมาด้วย

เมื่อเห็น**ปัญญาของมโหสถครั้งแล้วครั้งเล่า** ในที่สุด**บัณฑิตทั้งสี่นั้นก็คัดค้านไว้ไม่ไหว มโหสถก็ได้เข้ารับราชการ** และต่อจากนั้นก็ได้ช่วยในการแผ่นดินต่างๆ รวมทั้งช่วยในการสงคราม ด้วย**สติปัญญา**เป็นอันมาก

เรื่องที่เล่านี้เป็นตัวอย่าง เพื่อแสดงถึง**การใช้สติปัญญาที่ช่วยเหลือทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ทำให้เขาพ้นความเดือดร้อนต่างๆ ซึ่งเป็นปฏิปทาอย่างหนึ่งของ“พระโพธิสัตว์”** คือ เป็นผู้มีปัญญา แต่ใช้ปัญญาในทางที่ดีงาม ใช้ปัญญาในทางที่เป็นคุณเป็นประโยชน์ เป็นการ**บำเพ็ญบารมี**

จาก “เล่าเรื่องให้โยมฟัง” โดย พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต)

ประทีปนี้ไม่มีวันดับ

เมื่อครั้งพุทธกาล มี**หญิงขอทานชรา**นางหนึ่ง นางมักจะเฝ้าดูกษัตริย์ ราชบุตร และประชาชน นำของมาถวายแด่พระพุทธองค์และพระสงฆ์สาวก ไม่มีสิ่งใดที่นางปรารถนายิ่งไปกว่าจะได้กระทำดุจเดียวกันนี้ แต่**นางทำได้เพียงไปขอได้น้ำมันมาหน่อยหนึ่งเพื่อเติมประทีปได้ดวงเดียวเท่านั้น** นางนำประทีปนั้นไปจุดถวายเบื้องพระพักตร์ พลางตั้งจิตอธิษฐานว่า

"ข้าพเจ้าหามีสิ่งใดอื่นจะถวาย นอกจากประทีปดวงน้อย ด้วยทานครั้งนี้ ในอนาคตกาลขอให้ข้าพเจ้าได้รับแสงสว่างจากประทีปแห่งปัญญา และขอให้สามารถช่วยสรรพสัตว์ให้รอดพ้นจากความมืดมน ให้สามารถช่วยชำระล้างบาปโทษทั้งมวลของสำสัตว์ และนำพาเขาเหล่านั้นไปสู่พระนิพพานด้วยเทอญ"

ยามดึกคืนนั้น น้ำมันในประทีปทุกดวงต่างแห้งเหือดลงสิ้น แต่**ประทีปของหญิงขอทานยังคงส่องสว่างอยู่จนรุ่งสาง** เมื่อพระโมคคัลลานน์มาเก็บประทีป ก็ไม่เห็นเหตุว่า ทำไมประทีปน้อยดวงนี้จึงยังลุกโพลงอยู่ จึงพยายามเป่าให้ดับ แต่ไม่ว่าจะทำเช่นไรประทีปดวงนี้ก็หาดับลงไม่

พระพุทธองค์ได้ทัศนาอยู่ จึงดำรัสว่า*"โมคคัลลาน์..เธอปรารถนาจะดับประทีปดวงนั้นหรือ เธอไม่อาจทำเช่นนั้นได้ ไม่เพียงแต่เธอจะไม่สามารถดับมันได้ แม้แต่เคลื่อนย้ายก็ทำไม่ได้ด้วยซ้ำ แม้ว่าเธอจะดักน้ำทั้งมหาสมุทรมารดราดก็ไม่มีทางจะดับมันลง* ***น้ำในสายธารและทะเลสาบทั่วทั้งโลกก็ไม่อาจดับมันได้*** *ด้วยเหตุใดเล่า ด้วยเหตุว่าประทีปนี้ได้ถวายด้วยแรงแห่งศรัทธา* ***ด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์เจตนานี้ย่อมเป็นผลบุญอันไพศาล"***.

(จาก "เพ่งพินิจเรื่องชีวิตและความตาย" ของ โซเกียล ลินโปเช พจนา จันทรสันติ ถอดความ)

พลังแห่งศรัทธา

– ธีรภาพ โลหิตกุล –

เป็นเวลาบ่ายคล้อยแล้ว ขณะที่เรากำลังมุ่งหน้ากลับไปยังที่พัก ณ ชายหาดแห่งหนึ่งทางใต้สุดของเกาะบาหลี เกาะของชุมชนชาวฮินดูในประเทศอินโดนีเซีย

พลันเมื่อรถวิ่งผ่านวัดเล็กๆ ในชนบทชานเมืองเดนปาซาร์ **สายตาเกือบทุกคู่บนรถเหมือนถูกแรงดึงดูดให้จดจ้องไปยังขบวนแถวอันยาวเหยียดขบวนหนึ่ง** ผมตัดสินใจขอให้พนักงานขับรถจอดแวะเข้าข้างทางสักสิบนาที ทีนี้ **เมื่อประตูเปิดออกก็เหมือนผึ้งแตกรัง เกือบทุกคนวิ่งไปพร้อมกับกล้องถ่ายรูปในมือ** นับรวมได้มากกว่าสิบกล้อง ยังไม่นับฝรั่งญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวจากรถคันอื่นๆ ที่กระหืดกระหอบวิ่งมาดู พร้อมกล้องในมือเช่นกัน

พลังแห่งศรัทธา

แดดอ่อนๆ ขับความสดใสของสีเหลือง แดง เขียว ชมพู น้ำเงิน ฯลฯ ของเสื้อ โสร่ง ผ้าคาดเอว ดอกไม้ กล้วย มะม่วง แอปเปิ้ล ชมพู่ ออกมาอย่างน่าตื่นตาตื่นใจ ขบวนแถวที่นับจำนวนคนไม่ถ้วน ยาวเหยียดเป็นเส้นนำสายตาไปข้างหน้าอย่างดูเหมือนไม่มีที่สิ้นสุด เสียงฆ้อง กลองที่ตีนำขบวน ดังสลับเสียงลั่นชัตเตอร์กันชุลมุน

นี่คือ **ขบวนแถวของสตรีชาวบาหลี ผู้ทูน"ดูกันบันตัร" หรือเครื่องบัดพลี ไปเซ่นสรวงบูชาเทพเจ้าฮินดู** อันได้แก่ พระศิวะ พระนารายณ์ พระพรหม ฯลฯ ณ ศาสนสถานประจำหมู่บ้าน เชื่อกันว่า ***เครื่องบัดพลียิ่งสูง ครอบครัวที่ถวายก็ยิ่งได้บุญ*** แทบไม่น่าเชื่อเลยว่า สิ่งที่กดทับอยู่บนศีรษะของสตรีเหล่านี้ มีน้ำหนักถึง ๒๐ กิโลกรัม แต่ความจริงคือเคยมีการชั่งน้ำหนักดูแล้ว บางสำรับหนักกว่านั้นด้วยซ้ำ !

นี่ไม่ใช่การแสดง**ที่จัดโชว์นักท่องเที่ยว ไม่ใช่สิ่งที่เพิ่งเกิดในช่วง**ปีสองปี แต่**นี่คือสิ่งที่ดำเนินสืบเนื่องกันมาบนเกาะแห่งศรัทธาเกาะนี้** หลายร้อยปีมาแล้ว ชาวฮินดูบาหลีดำรงเอกลักษณ์ในการนับถือเทพเจ้าของพวกเขาไว้อย่างเหนียวแน่น ***ไม่ว่าโลกจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร แต่ขบวนแถวนี้ไม่เคยสั้นลง ความสูงของสำรับเครื่องบัดพลีก็ไม่เคยลดลง สีสันของเสื้อผ้า ดอกไม้ และผลไม้ ยิ่งไม่เคยจืดจางลง***

ผมพิสูจน์ความจริงข้อนี้จากการค้นคว้าดูรูปภาพบาหลีทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมถึงได้มาสัมผัสด้วยตาตนเองอีกหลายครั้ง พบความจริงว่าสิ่งที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ กลับเป็นจำนวนนักท่องเที่ยว ผู้เดินทางลัดฟ้ามาจากดินแดนอันสูงส่งทางเทคโนโลยี ทว่า **ไม่เคยพบเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นจาก"พลังแห่งศรัทธา"อย่างยิ่งใหญ่ ยาวเหยียด และหนักอึ้ง(บนศีรษะ) เช่นนี้มาก่อน** ไม่เคยพบว่า จะมีใครที่ว่างจากการงานเมื่อไหร่ก็มานั่งกลัดกระทงใส่เครื่องเซ่นไหว้ หรือนั่งประดิดประดอยสำรับบัดพลีอย่างวิลิศมาหรา เฉกเช่นชาวบาหลีเช่นนี้เลย

ภาพที่ประจักษ์ตาในเย็นวันนั้น ทำให้เกิดคำถามในใจผมว่า จริงหรือไม่ ที่เทคโนโลยียิ่งก้าวไกล ผู้คนยิ่งหันกลับมาค้นหาความงดงามอลังการของอดีต

ถ้าเช่นนั้น ใครกันแน่ที่ล้าหลัง ระหว่างชาวบาหลีผู้ยังเทินเครื่องบัดพลีไปทำบุญ กับผู้คนในสังคมไซเบอร์สเปซ ผู้ก้าวล้ำหน้าไปสู่โลกอนาคต...

ทว่า แห้งแล้งกันดารซึ่งน้ำเลี้ยงแห่งจิตใจ และสิ้นไร้วิญญาณของความเป็นผู้"ให้" เสียเหลือเกิน

(จาก "แรงดลใจ" ของ ธีรภาพ โลหิตกุล)

สุขา สทฺธา ปติฏฺฐิตา - ศรัทธาตั้งมั่นแล้ว นำสุขมาให้

อตฺถมฺหิ ชาตมฺหิ สุขา สหายา - เมื่อความต้องการเกิดขึ้น สหายเป็นผู้นำสุขมาให้

อยู่กันฉันมิตร

– ชัยชนม์ –

เมื่อครั้งเยือนวิกตอเรีย เมืองสวยบนเกาะชื่อเดียวกันริมฝั่งแปซิฟิกด้านตะวันตกของประเทศแคนาดา ดอกไม้สีสวยสดกำลังบานสะพรั่งในต้นฤดูร้อนนั้น เห็นเขาปลูกดอกไม้ประดับตามถนนหนทาง หลากสีหลายพันธุ์เอามารวมกันไว้ในกระเช้าห้อย เกิดเป็นองค์ประกอบที่สวยงาม

จึงเกิดความคิดว่า**"ดอกไม้หลายๆ อย่างก็เอามาปลูกรวมกันในกระถางเดียวได้"**

บนเกาะมีสวนสาธารณะแห่งหนึ่งซึ่งจำลองสวน*ญี่ปุ่นมาไว้ โดยนำพันธุ์ไม้มาจากแดนอาทิตย์อุทัยไกลโพ้น แม้เป็นพืชพันธุ์จากคนละท้องถิ่น เมื่อนำมาปลูกในสวนกับไม้เมืองฝรั่ง ก็อยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี*

ต่อมา เมื่อท่องไปในป่าเมืองไทย ขณะนั่งอยู่ท่ามกลางขุนเขาเขียว มองดูหมู่ไม้หลายหลากชนิดที่รายรอบ ซึ่งอยู่ด้วยกัน เป็นองค์ประกอบที่งดงาม เกิดความคิดแบบเดียวกันว่า

"ต้นไม้หลายๆ อย่าง ต่างอยู่รวมกันในป่าได้"

ต้นไม้อยู่ด้วยกันได้โดยง่าย ไม่รังเกียจเดียดฉันท์ ไม่มีปัญหา

แต่ทำไมคนเราจึงอยู่ด้วยกันยาก

ถ้าอยู่รวมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป มักจะเกิดความขัดแย้งเป็นเรื่องเป็นราวชวนให้ผิดใจกัน ไม่มากก็น้อย ไม่ช้าก็เร็ว ยิ่งในคนหมู่มาก ปัญหาก็ยิ่งมีมากตาม

ถาม *"ทำไมคนเราจึงชอบทะเลาะกัน"*

ตอบ "....."

ถาม *"ทำไมคนเราจึงไม่อยู่กันด้วยความสงบ"*

ตอบ "....."

เงียบ ต้นไม้ทั้งป่าไม่ตอบ

อ้อ! เพราะต้นไม้**ไม่ตอบ**นั่นเอง จึงอยู่กันได้โดยไม่ทะเลาะเบาะแว้ง

คนเราถ้าจะเอาอย่างต้นไม้ ไม่ตอบ ไม่โต้ ไม่ต่อความ ไม่จองเวร สังคมมนุษย์คงพบความสงบสุขกว่าเดิมอีกมาก

ครั้งหนึ่ง นางมาคันทิยานารี บุตรีพราหมณ์ ผู้มีโฉมเลอเลิศเป็นที่หมายปองของบุรุษตระกูลสูงทั่วไป ผูกใจเจ็บพระสมณโคดมที่ไม่หลงรูปงามของตน ได้ว่าจ้างข้าทาสบริวารให้*เที่ยวตามด่าพระศาสดาไปทั่วทุกมุมเมืองโกสัมพี* ด้วยถ้อยคำ

เสียดสีผรุสวาทล่วงเกินอย่างรุนแรง แม้จนถึงพระคันธกุฎี ที่ประทับในวัดโฆสิตาราม

พระอานนท์ร้อนใจ ทูลให้พระพุทธองค์เสด็จไปเสียจากเมืองนั้น แต่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมีพระมโนหนักแน่น สงบนิ่ง เยือกเย็น ประหนึ่งช้างศึกกลางสนามรบ อดทนลูกศรจากทุกสารทิศ

"อานนท์...ผู้อดทนต่อคำกล่าวล่วงเกินของผู้สูงกว่าก็เพราะความกลัว อดทนต่อคำล่วงเกินของผู้เสมอกัน ก็เพราะเห็นว่ากำลังพอกัน ยังอาจทำร้ายกันได้ แต่ผู้อดทนต่อคำล่วงเกินของผู้ด่ำด้อยกว่าตน เรียกว่า อดทนสูงสุด

ผู้มีความอดทนและมีเมตตาย่อมอยู่เป็นสุข เปิดประตูความสงบได้โดยง่าย และขุดมูลเหตุแห่งการทะเลาะวิวาทเสียได้" *

พระพุทธองค์มิได้ทรงตอบ มิได้ทรงโต้ ทั้งมิได้ทรงหนี แต่ทรงระงับเหตุร้ายทั้งปวงด้วยพระปัญญา พระกรุณา และพระบริสุทธิคุณ

"คนพอใจอย่างไรก็พูดไปอย่างนั้น มนุษย์เราจะไม่ให้คนรักคนชังนั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ อานนท์ ถ้าจะต้องหนีไปทุกที่ เราก็จะไม่มีแผ่นดินอยู่ เรื่องเกิดที่ใด ควรให้ระงับลงที่นั้นเสียก่อน แล้วจึงค่อยไป"

ในที่สุด เสียงด่าว่าที่กระทบกับศิลาแท่งทึบที่ไม่หวั่นไหว ก็เงียบหายไปเอง

สมดังที่พระพุทธองค์ทรงสอนไว้ในคราวหนึ่งว่า

"จดหมายที่ส่งแล้วไม่มีผู้รับ ก็ยังเป็นของผู้ส่งฉันใด คำพูดด่าทอที่เราไม่รับ ก็ยังเป็นของผู้พูดฉันนั้น"

แน่นอน ต้นไม้ไม่มีความนึกคิดและถ้อยคำ แต่เพราะ**คนเรามีจิตใจ ซ้ำยังต่างจิตต่างใจ จึงเกิดเป็นอารมณ์และความปรารถนาที่ซับซ้อน อันนำไปสู่วจีกรรมและกายกรรมอันยุ่งเหยิง** ยากนักที่เราจะให้ทุกอย่างเป็นไปอย่างสงบเรียบร้อยดังใจ

โดยเฉพาะเมื่อดวงจิตที่ต่างความคิดกันนั้นยังเคลือบอยู่ด้วยโลภะ โทสะ และโมหะ คำพูดที่แฝงด้วยความไม่ปรารถนาดี และไม่มีสติปัญญาไตร่ตรอง จึงมักก่อความเดือดเนื้อร้อนใจให้ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น และเป็นมูลเหตุแห่งการทะเลาะวิวาทสืบเนื่อง

ผิดกับคำพูดที่มาจากกุศลเจตนา มีเมตตา กรุณา และมุทิตา ตั้งสติพิจารณาให้เหมาะควรก่อนพูด ย่อมยังความสงบสุขให้เกิดขึ้น ซ้ำยังพาให้เรื่องร้ายปิดฉากลง

จึงควรที่เราจะต้อง**รู้จักเลือกส่งและรับถ้อยคำ**

*จาก *"อานนท์ พุทธอนุชา" โดย วศิน อินทสระ โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๓๖*

อยู่กันฉันมิตร

อันเป็นสื่อที่สำคัญยิ่งแห่งความเข้าใจของมนุษย์

เลือกส่งคำพูด *ว่าจะเป็นแบบใด ระหว่างคำพูดหลอกลวงบิดเบือนกับคำสัตย์จริง คำพูดส่อเสียดยุยงกับคำปรองดองให้สมานฉันท์ คำพูดบ่นว่าด่าทอหยาบคาย มองโลกในแง่ร้าย กับคำไพเราะสร้างสรรค์ชวนให้มองกันในแง่ดี และคำพูดเพ้อเจ้อไร้สาระปราศจากการระมัดระวังใคร่ครวญ กับคำที่อุดมด้วยอรรถสาระประโยชน์*

เลือกรับคำพูด *เมื่อเสียงกระทบหู ย่อมก่อให้เกิดการรับรู้ทางโสตวิญญาณ อันนำไปสู่สังขาร-การนึกคิดปรุงแต่ง แล้วกลายเป็นเวทนาอารมณ์-ความรู้สึกสุขทุกข์พอใจไม่พอใจ ก่อนตอบโต้กลับเป็นการกระทำและคำพูด*

หากมีสติคุมจิต ไม่นึกคิดปรุงแต่ง เสียงก็เป็นสักว่าเสียงมากระทบเพียงเท่านั้น แล้วหยุดอยู่แค่การรับรู้ เมื่อไม่มีการปรุงแต่งก็ไม่เกิดเป็นอารมณ์สุขทุกข์ เสียงนั้นเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ดับไป

หากมีปัญญาใคร่ครวญได้ทัน ก็ยิ่งสามารถพิจารณาแยกแยะให้เห็นประโยชน์จากถ้อยคำนั้น ไม่ว่าจะเป็นคำพูดดีหรือเลว ถ้าเป็นคุณก็น้อมนำไปสู่การเรียนรู้ และตอบสนองด้วยกายกรรมและวจีกรรมที่เหมาะควร ถ้าไร้สาระก็วางเสีย ไม่ต้องตอบ ไม่ต้องโต้ ไม่ต้องเดือดร้อนวุ่นวาย

เหมือนต้นไม้หลายพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันในป่า ต่างก็ทำหน้าที่ของตนไปตามปกติ แม้จะแตกต่างกันในรูปทรงเทือกเถาเหล่ากอ แต่ก็อยู่ด้วยกันในที่เดียวได้โดยสงบ

คนเราอยู่ร่วมกัน หากต่างทำหน้าที่ของตน ไม่ต้องรับคำพูดที่ไม่ควรรับ ไม่ต้องพูดคำที่ไม่ควรพูด ไม่เคลือบแฝงด้วยอกุศลเจตนาต่อกัน ถึงจะแตกต่างกันในพื้นฐานจิตใจ **คนเราก็อยู่ร่วมกันได้โดยสันติสุข เหมือนดอกไม้หลายพันธุ์ในกระเช้า หรือหมู่พฤกษานานาพรรณในป่า** ที่คอยประดับประดากันและกัน ให้เกิดเป็นองค์ประกอบของสังคมที่สวยงาม

...อันเป็นการ“อยู่กันฉันมิตร”

แม้ต้นไม้จะกระทบกระเทือนเบียดเสียดกันบ้าง ก็คงเป็นส่วนน้อย และเป็นไปโดยปราศจากมายา คนเราถ้ากระทบกันโดยไม่ตั้งใจ ก็ไม่มีแก่นสารอะไรที่ควรยึดถือ

ขอเพียงเราอยู่กันด้วยเจตนาบริสุทธิ์ ขอเพียงเราไม่ตอบ ไม่โต้ ไม่ต่อความ ไม่จองเวร เท่านั้นสังคมก็อยู่กันด้วยดี มีความสุข

หากใครเขายังไม่“หยุด” เรา“หยุด”ได้ก็พอแล้ว

(จาก “เพียงภาพฝัน” ของ ชัยชนม์)

ลมปาก

✦ **พูดไป สองไพเบี้ย เสียลมปาก**
เพราะไปถาก ถางเขา ดังเกาข่วน
โทษจากปาก มากร้าย หลายกระบวน
พูดเลวล้วน เหมือนขวาน ผลาญตนเอง
✦ **ถึงเรื่องจริง ควรนิ่ง พินิจตรึก**
จะทำฮึก เหิมกล่าว ป่าวเรื่องเก่ง
กระเทือนตน กระทบท่าน เป็นการเพ่ง
โทษขึ้นเล็ง ปากร้าย ส่อใจพาล
✦ **ควรใช้ลม ปากเผย เอ่ยแต่คุณ**
ซื่อสัตย์หนุน สามัคคี พลีจ้าน
ฟังรื่นหู คู่ประโยชน์ โสตสำราญ
ทั้งเรื่องอ่าน เขียนคิด พินิจจัย
✦ **เยี่ยงคนเป่า ปี่แตร แพร่ลมปาก**
เสนาะมาก ได้ทรัพย์ นับโอ่งไห
ลมปากชั่ว พาตัว ถึงบัลลัย
จงสนใจ สำรวมปาก มากสัมมา

สมเด็จพระสังฆราช (วาสน์ วาสนมหาเถร)
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

ขอแค่คิดถึง

✦ คำว่า"**คิดถึง**" คือ **คิด+ถึง**
คิด คือ อาการของจิต
ทำหน้าที่ปรุงแต่งตัวมันเอง
ไปตามธรรมชาติ
ถึง คือ จิตหยั่งลงสู่ด้วยความซาบซึ้ง
โดยทั่วไป...
เมื่อคิดแล้ว ถึงก็มี – ไม่ถึงก็มี
✦ เช่น ***ลูกคิดเรื่องพ่อ–แม่***
เมื่อคิดแล้วใจไม่ซาบซึ้ง
ถึงพระคุณของท่าน
ไม่เกิดความประทับใจ
ในความดีของท่าน
นี่เรียกว่า **คิด** แต่**ไม่ถึง**
✦ หรือ ***ลูกศิษย์คิดเรื่องครู–อาจารย์***
ก็เหมือนกัน
คิดไปเฉยๆ อย่างฉาบฉวย
ไม่ซาบซึ้งในความดีมีพระคุณของท่าน
นี่ก็เรียกว่า**คิด** แต่**ไม่ถึง**

✦ ***"ชาวพุทธ" คิดถึงพระรัตนตรัย***
เมื่อ**คิด**แล้ว จิตใจจะต้อง**เข้าถึง**
ความสะอาด สว่าง สงบ ด้วย
✦ ***"หนุ่มสาวคิดถึงกัน"***
คิดแล้วให้ซาบซึ้งในความดีของกันและกัน
ความชั่วความบกพร่อง จงลืมมันเสีย
✦ นี่แหละ คือความ**คิดถึง**
✦ เมื่อ**คิดถึง**มีผลเช่นนี้
หากไม่มีโอกาสไปหาท่าน
หรือไปร่วมชีวิตกับคนที่เราเฝ้าฝันหา
ก็ไม่จำเป็นต้องดิ้นรนอะไร
จนทำให้ใจเป็นทุกข์
เพราะหาก**คิดถึง**ให้ซาบซึ้งดังที่ว่านี้
มันก็เป็นความดีเหลือประมาณ
และยังได้รับความสุขอันบริสุทธิ์
เป็นรางวัลของชีวิตอีกด้วย
✦ ฉะนั้น **ขอแค่คิดถึง** *(ก็พอ)*

- ทยาลุ -

มนาปทายี ลภเต มนาปํ - ผู้ให้สิ่งที่ชอบใจ ย่อมได้สิ่งที่ชอบใจ

ขนฺติ ธีรสฺสลงฺกาโร - ความอดทน เป็นเครื่องประดับของนักปราชญ์

ขันติอยู่ที่ไหน?

ณวมพุทธ เรียบเรียงจาก พระไตรปิฎก เล่ม ๒๗ อรรถกถาแปล เล่ม ๕๘

ในอดีตกาล **พระเจ้ากลาปุทรงครองราชสมบัติอยู่ใน**นครพาราณสี ครั้งนั้นเองก็ได้กำเนิดทารกคนหนึ่ง ในตระกูลพราหมณ์ ซึ่งมีทรัพย์สมบัติ ๘๐ โกฏิ (๘๐๐ ล้าน) ชื่อว่า **กุณฑลกุมาร** และเมื่อเติบโตแล้ว ได้ไปเล่าเรียนศิลปะทุกอย่างในนครตักกศิลา

ครั้นเมื่อบิดามารดาถึงแก่ความตายไปแล้ว จึงได้รวบรวมทรัพย์สมบัติเข้าไว้ แล้วมองดูกองทรัพย์เหล่านั้น ด้วยความคิดว่า

"บิดามารดาของเรา และญาติทั้งหลาย ที่ล่วงลับไปแล้ว ได้ทำทรัพย์ให้เกิดขึ้นมากมาย แต่แล้วก็ไม่อาจถือเอาไปได้เลย แม้เพียงเศษเสี้ยวนิดน้อยหนึ่ง แล้วเราจะมามัวยึดครองหอบหวงทรัพย์เหล่านี้ไว้ทำไมกัน"

คิดดังนั้นแล้ว จึงจัดแจงทรัพย์ทั้งหมด แจกจ่ายให้แก่คนที่ควรให้จนหมดสิ้น จากนั้นจึงเข้าไปสู่ป่าหิมพานต์ออกบวชเป็น**ดาบส** อาศัยพืชผลไม้เป็นอาหารเลี้ยงตนอยู่เป็นเวลาช้านาน

ต่อมาได้เกิดจิตคิดจะเยี่ยมเยียนภูมิลำเนาเดิม จึงเดินทางกลับมายังนครพาราณสี แวะพักอยู่ในพระราชอุทยาน

ครั้นพอเวลาเช้าตรู่ จึงออกภิกขาจารในพระนคร มาจนถึงประตูเรือนของ**เสนาบดี** เสนาบดีพบเห็นเข้าแล้ว **บังเกิดจิตศรัทธาเลื่อมใสในอิริยาบถอันสงบของกุณฑลดาบส** จึงเชิญให้เข้าไปในเรือนของตน แล้วจัดโภชนาหารให้บริโภค และขอให้ดาบสพักอยู่ในพระราชอุทยานนั้นสักหลายๆ วัน

อยู่มาวันหนึ่ง **พระเจ้ากลาปุทรงมึนเมาน้ำจัณฑ์** โดยมีเหล่านางสนมห้อมล้อมอยู่ ได้เสด็จไปยังพระราชอุทยานด้วยลีลาอำนาจราชศักดิ์อันยิ่งใหญ่ ถึงแล้ว**ทรงให้ปูลาดที่บรรทมลงบนแผ่นศิลากว้าง แล้วบรรทมหนุนตักของนางสนมที่ทรงโปรดปรานยิ่งนางหนึ่ง** นอกนั้นที่ชำนาญในการร้องก็ให้ขับร้อง ที่ชำนาญในการฟ้อนก็ให้ร่ายรำ มีดนตรีโหมประโคมบรรเลงอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งพระราชาทรงบรรทมหลับไป

ขณะนั้นเอง ยกเว้นนางสนมที่พระราชาทรงหนุนตักบรรทมอยู่ นางสนมอื่นๆ ทั้งหมด เมื่อเห็นพระราชาบรรทมแล้ว ต่างพากันหยุดร้องรำบรรเลง วางเครื่องดนตรีไว้ในที่นั้น แล้วหลีกออกไปเที่ยวชมพระราชอุทยานเพลิดเพลิน ดูดอกไม้นานาพันธุ์ ลิ้มชิมผลไม้ต่างๆ ที่ล่อใจอย่างสนุกสนาน

จนกระทั่งพบเข้ากับกุณฑลดาบส **ผู้แสวงหาสุขอันประเสริฐในการบรรพชา** นั่งอยู่ ณ โคนต้นสาละ ที่มีดอกบานสะพรั่งในพระราชอุทยานนั้น เหล่านางสนมจึงชักชวนกันว่า

"มาเถอะพวกเรา นั่นพระคุณเจ้าผู้สงบเย็น นั่งอยู่โคนไม้สาละนั้น พวกเราพากันเข้าไปสนทนา และนั่งฟังธรรมจากท่านเถิด เพราะพระราชายังไม่ทรงตื่นบรรทมเลย"

แล้วพากันเข้าไปไหว้นั่งล้อม**กุณฑลดาบส**ไว้ กล่าวขอร้องขึ้นว่า

"ขอพระคุณเจ้าได้โปรดบอกธรรมะอะไรก็ได้ ที่เหมาะที่ควรแก่พวกดิฉันด้วยเถิด"

กุณฑลดาบสจึงแสดงธรรมให้เหล่านางสนมฟังกันเป็นที่เบิกบานใจ

ในเวลาเดียวกันนั้นเอง **นางสนมคนโปรด**ที่ให้พระราชาหนุนตักอยู่นั้นเกิดเมื่อยล้า จึงขยับตัวบิดไปมา จนทำให้พระราชารู้สึกตัวตื่นบรรทม แต่ครั้นเหลียวมองดูรอบข้างแล้ว ไม่แลเห็นเหล่านางสนมอื่นๆ เลย จึงตรัสถามด้วยความไม่พอพระทัยว่า

"นางหญิงถ่อยทั้งหลาย หายหัวกันไปไหนหมด"

นางสนมคนโปรด จึงทูลว่า

"ข้าแต่พระองค์ พวกนางนั่งล้อมดาบสรูปหนึ่ง ฟังธรรมเพลิดเพลินอยู่ ตรงที่โคนต้นสาละ เห็นอยู่ไม่ไกลนัก โน่นไง"

พระเจ้ากลาปุสดับแล้ว ยิ่งทรงกริ้วจัด หยิบพระขรรค์ได้ก็รีบเสด็จตรงไปยังต้นสาละนั้นทันที นางสนมคนโปรด ก็เร่งฝีเท้าตามไปติดๆ แล้วรีบฉวยพระขรรค์ของพระราชาเอามาถือไว้ให้แทน เพื่อหวังว่าพระองค์จะสงบระงับลงบ้าง ครั้นพระราชาเสด็จถึงที่นั้นแล้ว ทรงกล่าวด้วยเสียงอันดังว่า

"สมณะ...แกเทศนาเก่งนักหรือ แกกล่าวยกย่องอะไรอยู่"

กุณฑลดาบส ทูลตอบด้วยอาการสงบเยือกเย็นว่า

"อาตมากล่าวยกย่องขันติ สรรเสริญในความอดทนอดกลั้น"

พระราชายิ่งทรงกริ้ว เหมือนโดนสั่งสอน จึงตรัสว่า*"แกว่า**ขันติ**เหรอ **ขันติเป็นยังไง บอกมาซิ**"*

ดาบสยังคงกล่าวอ่อนน้อมว่า

"ขันติ คือ ความไม่โกรธ แม้เมื่อเขาด่าอยู่ เยียหยันอยู่หรือประหารอยู่ก็ตาม"

เหมือนน้ำมันสาดเข้ากองไฟ พระเจ้ากลาปุ ทรงยิ่งพระพิโรธสุดกำลัง ตรัสว่า

*"แกเก่งนักหรือ ประเดี๋ยวเถอะจะได้เห็น**ความมีขันติของแก**"*

แล้วทรงรับสั่งเรียกหาเพชฌฆาตผู้ฆ่าโจรมา เพชฌฆาตรีบมาพร้อมกับอาวุธประจำกายของตน คือขวานอันคมกริบ และแส้หนามอันแหลมคม ถวายบังคมพระราชาแล้วกราบทูลว่า

"ข้าแต่พระองค์จะให้ทำอะไรพระเจ้าข้า?"

พระเจ้ากลาปุตรัสด้วยอำนาจโทสะอันรุนแรงว่า

"เจ้าจงจับดาบสชั่วผู้นี้ เอามันตรึงไว้ที่พื้นดิน แล้วเฆี่ยนด้วยแส้หนามสองพันครั้ง ทั้งด้านหน้า ด้านหลัง และด้านข้างทั้งสองด้าน"

เพชฌฆาตนั้นก็ลงมือกระทำตามที่ทรงรับสั่งไว้ ทำให้กุณฑลดาบสต้องได้รับทุกขเวทนาอย่างยิ่ง ผิวหนังฉีกขาด เนื้อแตกระยับ เลือดไหลนองท่วมตัว เหล่านางสนมเห็นแล้วบ้างก็เป็นลม บ้างก็ตกใจกลัววิ่งหนีไปจากบริเวณนั้นกันหมด

พระราชาเห็นดังนั้นทรงรู้สึกสะใจ ตรัสถามว่า

"ดาบสชั่ว ขันติของแกยังคืออยู่หรือ?"

กุณฑลดาบสทูลตอบด้วยเสียงอ่อนล้าแต่มั่นคงว่า **"มหาบพิตร อาตมายังคงยกย่องขันติความอดทน อดกลั้นอยู่เช่นเดิม เพียงแต่พระองค์ไปสำคัญเองว่า ขันติมีอยู่ที่ผิวหนังหรือเลือดเนื้อของอาตมา ความจริงแล้ว ขันตินั้นตั้งอยู่ภายในดวงจิตของอาตมานั่นเอง ซึ่งพระองค์ไม่อาจจะแลเห็นได้เลย"**

เสมือนกองไฟที่กำลังมอดดับ ถูกสาดซัดด้วยน้ำมันเชื้อเพลิงซ้ำอีก พระราชาทรงฮึอโหมด้วยไฟโทสะ ตวาดสั่งเพชฌฆาตว่า

"เจ้าจงตัดมือทั้งสองของดาบสปากจัดคนนี้"

เพชฌฆาตจับขวานขึ้น ตัดมือทั้งสองข้าง แค่ข้อมือของดาบสทันที เลือดไหลทะลักออกมา แต่กุณฑลดาบสก็ยังกัดฟันไว้แน่น พยายามอดทนอดกลั้นต่อความเจ็บปวดทั้งมวล ด้วยอาการอันสงบอยู่

พระเจ้ากลาปุเห็นดังนั้น ยิ่งเหมือนถูกท้าทายเย้ยหยัน จึงทรงตวาดสั่งเพชฌฆาตว่า

"เจ้าจงตัดเท้าทั้งสองข้างของมันซะ"

เพชฌฆาตลงมือตัดข้อเท้าทั้งสองของดาบสทันที โลหิตสาดกระจายไปทั่วบริเวณนั้น แต่กุณฑลดาบสก็ยังคงมีอาการอันสงบ ไม่โศกเศร้า ไม่โกรธแค้นตอบ

พระเจ้ากลาปุเห็นอาการเช่นนั้น ทรงยิ่งต้องการเอาชนะให้ได้ จึงสั่งต่อเพชฌฆาตว่า

"เจ้าจงตัดหูและจมูกของมัน"

เพชฌฆาตจำต้องทำตามที่พระราชารับสั่งนั้น เมื่อลงมือเสร็จแล้ว พระราชาก็ตรัสถามอีกว่า

"ดาบส แกยังจะมีอะไรพูดถึงขันติอีกไหม?"

ขันติอยู่ที่ไหน?

กุณฑลดาบส กล่าวด้วยเสียงอันแผ่วเบาว่า **"มหาบพิตร อาตมายังคงมีวาจายกย่องขันติว่า มิใช่อยู่ที่มือ ที่หู ที่จมูก แต่ความอดทนอดกลั้นนั้น อยู่ที่ภายในจิตใจอันลึกซึ้งต่างหากเล่า"**

สุดจะทนฟังได้ พระเจ้ากลาปุทรงมีพระวรกายสั่นเทิ้ม ตะโกนลั่นว่า

"เจ้าดาบสชั่ว แกจงยกย่องเชิดชูขันติของแกอยู่ตรงนี้เถอะ"

ว่าแล้วก็ก้าวตรงเข้าหาดาบส ยกพระบาทกระทืบยอดอกกุณฑลดาบสอย่างแรง แล้วก็เสด็จจากไปอย่างไม่เหลียวหลังเลย

เมื่อพระราชาเสด็จไปแล้ว เสนาบดีรีบตรงเข้าดูแลอาการของดาบส ช่วยเช็ดเลือดให้ แล้วเก็บรวบรวมมือ-เท้า-หู-จมูก ใส่ห่อผ้าไว้ จากนั้นค่อยๆ ประคองให้กุณฑลดาบสลุกขึ้น นั่งพิงที่โคนต้นสาละนั้น กระทำการสักการะกราบไหว้แล้วเอ่ยขึ้นว่า

"ข้าแต่ท่านผู้มีความเพียรอันยิ่งในขันติ ผู้ใดใช้ให้ตัดมือ ตัดเท้า ตัดหู ตัดจมูกของท่าน ท่านจงโกรธผู้นั้นเถิด อย่าโกรธในผู้อื่นใดเลย อย่าได้ทำรัฐนี้ให้พินาศลงไปเสียเลย"

กุณฑลดาบสได้ฟังดังนั้น จึงตอบด้วยเสียงแผ่วเบาอ่อนกำลังว่า **"พระราชาพระองค์ใด รับสั่งให้ตัดมือ เท้า หู จมูกของอาตมานี้ อาตมาให้อภัย ขอให้พระราชาพระองค์นั้น จงทรงพระชนม์ยืนนาน เพราะบัณฑิตทั้งหลายย่อมไม่โกรธเคืองเลย"**

กล่าวจบแล้ว **กุณฑลดาบสก็ถึงแก่ความตาย** มรณภาพอยู่ใต้ต้นสาละนั้นเอง หลังจากนั้นไม่นานเสนาบดีและมหาชนจำนวนมาก ก็ถือดอกไม้ ของหอม จุดประทีป พากันมาฌาปนกิจสรีระของกุณฑลดาบสในวันนั้น

ส่วน**พระเจ้ากลาปุพอเสด็จพ้นจากพระราชอุทยานเท่านั้น ก็ทรงถึงแก่สวรรคตเช่นกัน** เพราะบังเกิดปฐพีสั่นไหวแตกแยกออกเป็นช่อง ทำให้**พระราชาร่วงละลิ่วลงสู่เบื้องลึกด้านล่าง ไม่อาจที่จะขึ้นมาอีกได้ ประดุจดังไปหมกไหม้อยู่ในนรก** ได้รับผลอันเผ็ดร้อนของกรรมที่หยาบช้าเลวทรามนั้น

วิสัยบัณฑิต

✦ **วิสัยบัณฑิตผู้**	**ทรงธรรม์**
ไม่เปลี่ยนไม่แปรผัน	**ไม่ค้อม**
ไม่ขึ้นไม่ลงหัน	**กลับกลอก**
กายจิตวาทะพร้อม	**เพรียบด้วยสัตยา**

- ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ -

อุปสนฺโต สุขํ เสติ - ผู้สงบระงับ ย่อมอยู่เป็นสุข

อพฺยาปชฺฌํ สุขํ โลเก - ความไม่เบียดเบียน เป็นสุขในโลก

นิทานชาวเขาเผ่าแม้ว
ผู้บอกว่า"ฟ้าเป็นของนก...น้ำเป็นของปลา...ภูผาใหญ่เป็นของแม้ว"

นายแผ่นดินดอน

- ไพบูลย์ สุวรรณกูฏ -

น้ำไหลรินของธารน้ำตก บนความมืดและสงบแห่งยอดดอยปุย หมอกเมฆและเหมยปลิวคลุมไหลผ่านเหมือนม่านสวรรค์ ความหนาวเย็นเฉียบเงียบงัน

ปราศจากศัพท์สำเนียง

จากข้างบนทอดสายตาลงข้างล่างของมหานครพิงค์เชียงใหม่ แห่งพ่อขุนเม็งรายผู้บั้นปลายชีวิต ฟ้าผ่ากลางจตุรัสเหลือแต่ชื่อ และเมืองซึ่งรุ่งโรจน์กลับพินาศนานมา แม่ปิงทอดแนวผ่านทุ่งรวงทองจากขอบฟ้าสู่ขอบฟ้า เหมือนรอยขึงกั้นกลางแบ่งแยกเป็นสองฝั่ง

ใกล้สว่างแล้ว...ขอบฟ้าเรื่อ เสียงกระซิบบอกตื่นเหมือนเพลงของนกเล็ก สดใสเหมือนฉาบสีสดให้ใบหู ผู้คนได้ฟัง เหมือนเพลงปลุกออกเหย้า หุงหากิน

ตัวหนอนเขยิบตัวหลบซ่อนใต้ใบ ใบก็โน้มเพราะเพิ่มน้ำหนักใบ เสียงครวญของใบไม้แผ่วเบา

"หนอนเอย เจ้าสิกินตัวเราทั้งคืนเป็นอาหาร จนจะหมดไปอยู่แล้ว กรุณาไปอาศัยใบอื่นที่ยังอ่อนและเติบโตใหม่เกิด"

ใบอ่อนที่เติบโตใหม่ ได้ยินก็พลันขุ่นเคือง

"ไฉนเจ้าจึงโยนความทุกข์ ความเจ็บปวดของเจ้ามาให้คนอื่นรับผิดชอบด้วยเล่า"

เสียงอึงอล ถกเถียงกันได้ยินกันก้องป่า ฟ้าเริ่มกระจ่างแสงทอง รัศมีเมฆหลากสีงามตา

ก้านใบได้ฟังใบไม้ถกเถียงกันอื้ออึงจึงตะโกนบอกเสียงดังว่า

"หนวกหูจริงเอย เราสิ ที่แบกน้ำหนักใบทั้งช่อเป็นเวลาหลายเดือน เราสิทุกข์ท่วมท้นมานาน"

ลำต้นได้ยินพากันกรีดร้องอึงคนึงเย้ยหยันขึ้น

"ช้าก่อนเจ้าใบไม้ และช่อกิ่งทั้งหลายในป่าบนดอยสูงนี้ ลำต้นได้รับภาระตรากตรำทนนาน หน้าร้อนทำให้ผิวเราแตกแยกปริเป็นแผ่นสะเก็ดแข็ง หน้าฝนตัวเราก็เปียกโชกมิสร่าง หน้าหนาวอากาศเย็นทำให้ลำต้นซีดสลดสลัวไปชั่วนาตาปี มิคิดเห็นเลยหรือว่าทุกข์ทนหม่นไหม้ของเราสิมากมีกว่าท่านมิอาจเทียบเทียมได้เลย"

เสียงบ่นอึบอับจากรากใต้ดิน ด้วยความเจ็บแน่นใหญ่หลวง

"ท่านทั้งหลาย ใบไม้ กิ่งก้าน และลำต้น เราได้ยินเรื่องทุกข์ทนหม่นไหม้ของท่าน เมื่อเทียบความมืดมนแห่งเราแล้วสิ ทุกข์ของท่านเป็นเรื่องนิดเดียว...

นายแผ่นดินดอน

...แสงทองรุ่งอรุณและแสงบรรเจิดสว่างแห่งกลางวัน สีสันของฟ้าตามปุยเมฆขาว ผีเสื้อ และนกสดสวย เรามิได้มองเห็นรู้จัก ดอกไม้และกลิ่นหอม ท่านทั้งหลายยืนอยู่บนความยึดเหนี่ยวไม่หักโค่น เพราะหน้าที่เราทั้งหาอาหารเลี้ยงดูลำต้น กิ่ง และใบ" เสียงรากไม้ทั้งหลายก็เซ็งแซ่กันทั้งราวป่านั้น

ผงธุลีหนึ่งร่วงกราวด้วยลมกรรโชก เหมือนตัวยักษ์ใหญ่ขยับเขยื้อนตัว

"ช้าก่อนท่านทั้งหลาย เราคือแผ่นดิน พื้นผิวแห่งเรา ลำต้นและรากเสียบจนผิวเราปวดร้าว มิบ่น จากเดือนเป็นฤดู เป็นปี หมุนจนนับแต่โลกนี้อุบัติ ข้างบนแห่งเรา รอยเท้าเดรัจฉานมนุษย์ใช้อุ้งฝ่าตีนอันสกปรกย่ำกระทืบอยู่บนเรา ไม่ว่าชาวป่ายากจน คนมั่งมีและนักบวช แม้พระราชาและโจรไพรใจหยาบฉกาจกล้าก็เหยียบย่ำอยู่บนเรา ทุกข์ภาระหนักอันเป็นที่ต่ำแห่งทุกข์สาหัสต่ำสุดนี้เมื่อเปรียบเทียบกับทุกข์อื่นใด ท่านสิมิควรบ่นอันใดออกมา"

แม้วคนบิดา ได้ยินเรื่องราวจากป่าในเช้าตรู่นั้น อากาศสดใสกว่าเดิม สูดลมสะอาด จนอกบานสะท้อน ก้มมองดูเด็กแม้วที่จูงอยู่ แล้วกล่าวว่า**"ข้าขอตั้งชื่อลูกชายคนแรกของแม้วว่า "นายแผ่นดินดอน" แต่บัดนี้ไป"**

ใครดีกว่า

✦ **พวกสัตว์ในไร่ ทุ่มเถียงกันใหญ่ ใครมีค่ากว่า**
ไก่ว่าตนนั้น ขยันหนักหนา
ขันบอกเวลา อยู่ทุกทุกวัน

✦ **ส่วนวัวก็ว่า ตื่นเช้าขึ้นมา ชาวนาเห็นฉัน**
ก็รีดนมไป ใส่กระป๋องพลัน
นมสดสดนั้น ขายได้ราคา

✦ **ข้างเป็ดคุยใหญ่ ตัวฉันออกไข่ ใบโตนักหนา**
ชาวนาเก็บกิน อร่อยลิ้นนานมา
แถมมีคุณค่า กว่าอาหารใด

✦ **หมูร้องอู๊ดอี๊ด ฟังแล้วหงุดหงิด พวกเธอเป็นไฉน**
ดีคนละอย่าง ต่างก็ภูมิใจ
เถียงกันทำไม ให้เสียเวลา

✦ **มาร่วมมือกัน ทำงานแข็งขัน จะดีเสียกว่า**
เพื่อพวกเรานี้ มีสุขทั่วหน้า
เป็ดไก่เฮฮา เห็นพ้องต้องกัน

- บุษบง โควินท์ -

ศักดิ์และศรีของเสือ

- มังกร ห้าเล็บ -

เสร็จสิ้นการปรับ ครม.ไปแล้ว ถ้าจะมองว่า รัฐบาลเหมือน**ป่าใหญ่** ตอนนี้ *นก กา กระต่าย เก้ง กวาง* แตกกระเจิง ลิง *ค่าง บ่าง* ชะนี บ้างก็โอดโอย ไห้โหย บ้างก็ส่งเสียงเริงร่าดีอกดีใจ

ทุกครั้ง ทุกที ของการปรับครม. มีทั้งเสียงหัวเราะและเสียงร้องไห้

แต่ถ้าท่าน**รัฐมนตรี** หรือท่าน**ว่าที่รัฐมนตรี** ท่านไหนเป็น**ชายชาติเสือ** จะต้องรู้ไว้นะครับว่า *เสือไม่ร้องไห้* และ*ยามเสือเจ็บ เสือก็จะไม่ส่งเสียงโอดโอย*

นักปกครอง ต้องเป็นชายชาติเสือ ดูจากเรื่องของคนโบราณ อย่าง**สมเด็จกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท** สมัยยังเป็นทหารเอกของ**พระเจ้ากรุงธนบุรี** วันหนึ่ง พระเจ้าตากท่านพิโรธ สั่งให้เฆี่ยนหลัง ๓๐ ที

กรมพระราชวังบวรฯไม่ส่งเสียงร้องใดๆ และที่แสดงความเป็น"ชายชาตรี"มากกว่านั้นก็คือ ท่านลงไปที่ท่าน้ำ อาบ**น้ำ** แล้วเอา**ผ้าขาวม้าถูหลังเกลือนรอยหวาย** เพื่อ**มิให้ปรากฏเป็นแผลเป็น**

คนโบราณไม่ใส่เสื้อ เวลาไปไหนมาไหน กรมพระราชวังบวรฯ ไม่อยากให้บ่าวไพร่เห็นรอยเฆี่ยน ท่านก็ถูให้หนังกำพร้าถลอก เป็นรอยเดียวกัน เล่ากันว่า เมื่อเอาผ้าขาวม้าถูหลังนั้น เลือดนองกว่าตอนถูกโบยเสียอีก

กรมหลวงรักษรณเรศ ต้นตระกูล **พึ่งบุญ** เมื่อถูกคำสั่งให้ปลงพระชนม์ ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ท่านเป็นผู้กำกับดูแลงานด้านการปกครอง และราชทัณฑ์ทั้งปวง

การปลงพระชนม์เจ้านายในสมัยก่อน ก็ต้องจับใส่ถุงผ้า แล้วใช้ท่อนจันทน์ทุบจนตาย

เพชฌฆาตมือสั่น เพราะกลัวเกรงกันมาแต่เดิม ตีถูกตีผิด **กรมหลวงรักษรณเรศ**ก็ทรงร้องจากในถุงผ้าว่า ***"ทุบให้ถูกๆ ชีวะ ไอ้พวกนี้กูสอนเท่าไหร่ ไม่รู้จักจำ"***

ลูกผู้ชาย เขาวัดกันตรงนี้แหละครับ เจ็บก็ไม่ร้องไม่ให้บ่าวไพร่ดูหมิ่นลับหลัง

นักการเมืองที่ได้เป็นรัฐมนตรีมาแล้ว แต่หลุดจากเก้าอี้ ก็ต้องเป็น***"ชายชาตรี"*** อย่าไปแสดงความเจ็บปวด ให้สื่อมวลชนเห็น เขาจะหัวเราะเยาะได้

พวกที่คั่วเก้าอี้ มั่นหมายว่าจะได้เป็น แล้วบังเอิญหลุดคิว ก็อย่าไปแสดงความเสียอกเสียใจ อย่าให้ข้าราชการ

ศักดิ์และศรีของเสือ

ประจำเขาหัวเราะคิกคักว่า *แหม..ออกข่าวจะมานั่งกระทรวงนี้ แต่แล้วก็กินแห้วตอนจบ*

อยากเป็นแล้วไม่ได้เป็น ก็แสนเจ็บ เป็นแล้ว ถูกสับเปลี่ยนให้ออก ก็เจ็บ

แต่***ชายชาติเสือ ร้องไม่ได้ครับ*** เจ็บเท่าไหร่ ก็อย่าไปฟูมฟายให้สื่อมวลชนเห็น เปลืองตัวเปล่าๆ ถ้ายังเล่นการเมืองอยู่ ไม่ช้าก็เร็ว ก็ต้องได้เป็นรัฐมนตรี สุดแท้แต่บุญวาสนา จะไปอ้างว่า *คนโน้นเห็นแก่พวก คนนี้อาวุโสไม่ถึง ฉันเป็น ส.ส.มาก่อนหลายสมัย ฯลฯ* ชายชาติเสือไม่นิยมทำแบบนี้

เสือหิว เสือโหย โบราณก็อุตส่าห์เขียนโคลงสอนไว้ว่า ***"อดอยากเยี่ยงอย่างเสือ สงวนศักดิ์ โซก็เสาะใส่ท้อง จับเนื้อกินเอง"*** เสือไม่ไปร้องขอข้าวใครกิน ให้เสียศักดิ์เสือ

เสือ แม้จะเจ็บแสนเจ็บ ก็จะไม่โวยวายจนออกนอกหน้า ชายชาติเสือไม่มีวันปริปากร้อง

เพราะถ้าเสือร้องออกมาดัง "เอ๋ง"

คนจะรู้หมด ว่าไม่ใช่เสือ.

- มังกร ห้าเล็บ -

จังหวะชีวิต

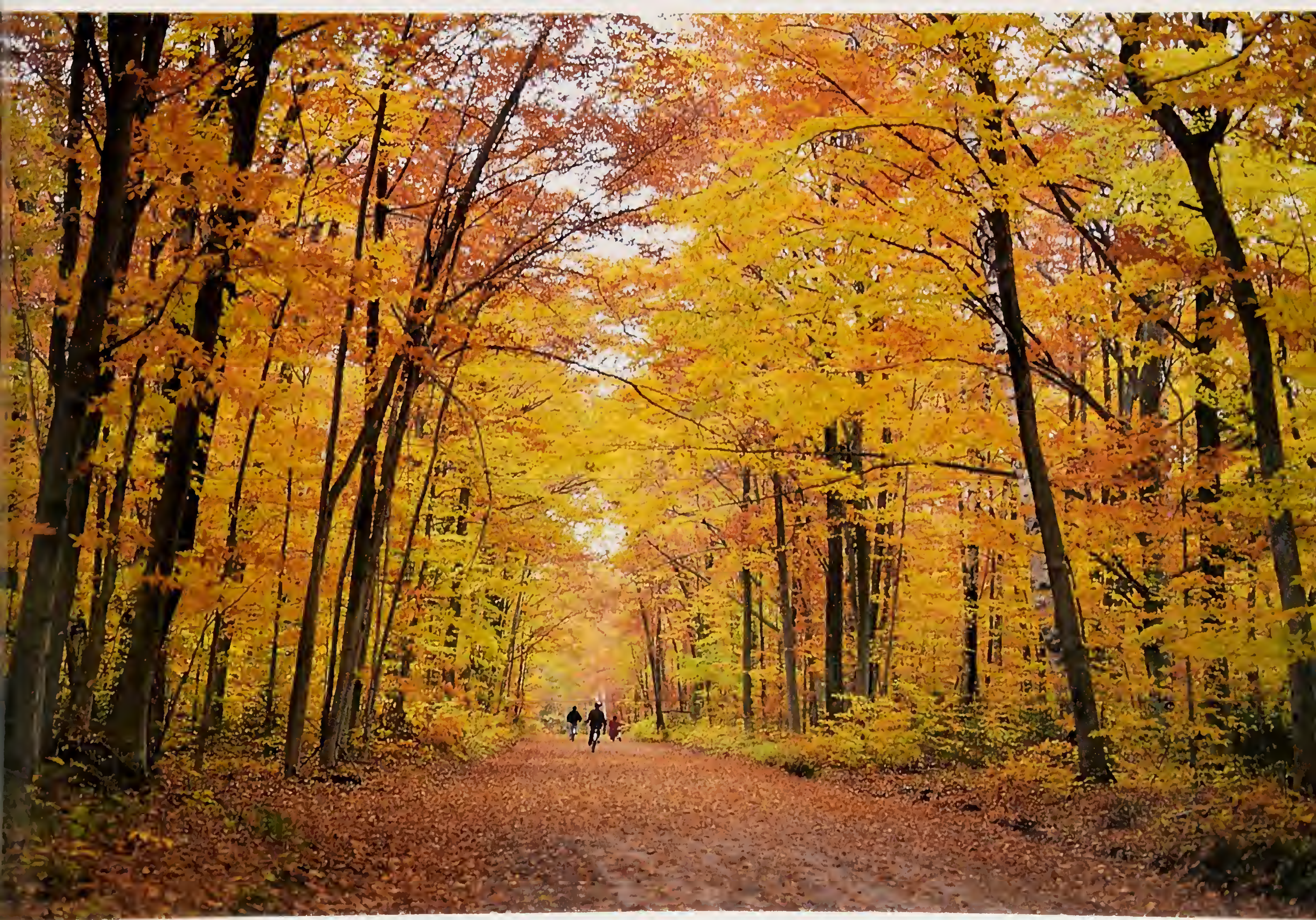
✦ ชีพคือชีวิต ชีวิตคืองานเรานี่
กิจการจะดีอาศัยจังหวะดี ช่วยกัน
ชีวิตเหมือนดังจังหวะเพลง บรรเลงได้ส่วนสรร
รู้จังหวะสัมพันธ์ มั่นคง

✦ **แค่คนผิดหวังเพราะความไม่ระวังทีท่า**
ผิดแบบลีลาชีวิตก็ถลา คว่ำลง
ถ้ารู้ลีลารักษาจังหวะไว้ จะไปคลอดตรง
งานคงเสริมและส่งผลไกล

✦ ชีวิตผิดพลั้งยั้งไม่ทัน จึงคว่ำ
ความเจ็บจำช้ำทรวงใน
ถูกเขาประณามหยามให้ ชีวิตพลาดไป
ทั้งเจ็บทั้งอายกัน

✦ **นี่แหละชีวิต มักมีจังหวะผิดลงได้**
สุดแต่ว่าใครจะวางจังหวะไว้ คงมั่น
ชีวิตระวังจังหวะสำคัญ
ชีวิตและเพลงเขาเปรียบเหมือนกัน
ถ้าใครเดินตามแนวนั้น เป็นสุขเอย

- บทเพลงของ วงดนตรีสุนทราภรณ์ -

สาธุ สพฺพตฺถ สํวโร - ความสำรวมระวังในที่ทั้งปวง เป็นดี

โลโกปตฺถมฺภิกา เมตฺตา
เมตตาธรรมค้ำจุนโลก

รสธรรมะ ชนะรสทั้งปวง

สพฺพรสํ ธมฺมรโส ชินาติ

-- ธรรมบท ขุททกนิกาย -

✦ รสธรรมชำนะรส	อื่นปวง
ภาษิตอันนี้ควร	วิเคราะห์
ธรรมะประดิษฐ์ดวง	ใจมั่น
จึ่งนับว่าเป็นเหมาะ	จิตสมาน
✦ อาหารรสย่อมให้	ชวนชิม
แต่ก็พอเคี้ยวไป	สิ้นรส
รสเพียงแต่ชวนลิ้ม	บ่ยั่ง ยืนนา
กว่าจะกลืนก็หมด	รสทราม
✦ อีกกามท่านก็เปรียบ	ว่ารส
ชวนเพ่งฟังดมชิม	สัมผัส
พอเริ่มเสพเริ่มหมด	อร่อย พลันพ่อ
เป็นแน่ฉะนี้ชัด	อย่าฉงน
✦ คนหลงกามรสต้อง	เสียใจ
เพราะสิ่งซึ่งต้องตรา	จางจืด
เสียงเสนาะโสตฟังไป	ชวนเบื่อ
กลิ่นรสมิช้าชืด	หมดหวาน
✦ การเสพธรรมรสไซร้	ไป่มี
ที่จะต้องเสียใจ	สักเทื้อ
เริ่มเสพก็ยินดี	อยากเสพ อีกนา
เสพเสร็จก็สุขเมื้อ	ไม่วาย
✦ สบายกายบ่แม้น	สบายจิตเลย
กายกระทบร้อนเย็น	เดือดร้อน
จิตสุขสุขบ่วาย	ความสุข
สุจริตช่วยซ้อน	สุขเสริม
✦ เริ่มเรียนธรรมะแล้ว	อย่าทอด ทิ้งเลย
หมั่นศึกษาเข้าใจ	ให้มาก
ธรรมะจะคุ้มปลอด	ปวงทุกข์ พ่อเอย
คงจะได้ปราศจาก	ขุกเข็ญ ฯ

- พระราชนิพนธ์ใน รัชกาลที่ ๖ -

บางนาทีท่านมีมัน

✦ รสอะไร ไม่ประเสริฐ หรือสุทธิ-ศานต์
ยิ่งไปกว่า รสของการ "ไม่ต้องได้
ไม่ต้องเป็น ไม่ต้องอยู่ ไม่ต้องตาย
ไม่ระหาย ไม่สงสัย ไม่กังวล"

✦ "ไม่หวั่นไหว ไม่ถือ ร้ายหรือดี
ไม่ถวิล หวังที่ มันสับสน
เช่นจวนได้ หรือจะได้ แต่กลายวน
เป็นไม่แน่ ว่าตน จะได้มัน"

✦ รสความว่าง อิ่มโอชะ ตลอดกาล
เป็นสัมปราย- โวหาร พระอรหันต์
ดูให้ดี บางนาที ท่านมีมัน
แต่ว่าท่าน ดูไม่ดี ไม่มีเอย ฯ

- พุทธทาสภิกขุ -

รำพึงถึงย่าเหล

- ชฎิล ราชมุทธา -

ย่าเหล เกิดที่เมืองนครปฐม เมื่อมันได้มามีวาสนาอยู่ใกล้ชิดพระยุคลบาท**รัชกาลที่ ๖** ความแสนรู้ของหมาตัวนี้รอบรู้ทุกอย่าง เข้าใจทุกอย่าง หากแต่พูดไม่ได้เท่านั้น จึงอยู่ใกล้ชิดพระองค์เกือบตลอดเวลาที่ทรงพระสำราญเมื่อว่างจากพระราชกิจ

ในรัชกาลของพระองค์ ซึ่งต้องประสบกับ**สงครามโลกครั้งแรก** เป็นการเตือนให้ทางภาคพื้นตะวันออกตระหนักถึงภัยสงคราม จำเป็นต้องมีอาวุธ และเครื่องรบให้ครบครันไม่ว่าจะเป็นเครื่องบินหรือเรือรบ เมืองไทยเราได้เสริมสร้างกำลังทัพอย่างแข็งขัน เหนือกว่าชาติใดในภาคพื้นตะวันออกนอกจากญี่ปุ่น

นอกจากการเสริมกำลังทัพบกและทัพอากาศที่เพิ่งจะริเริ่มแล้ว ทางทัพเรือก็ได้บำรุง และในการเรี่ยไรเงินสร้าง**เรือรบ"พระร่วง"** ได้มีข้าราชบริพาร ราษฎร พ่อค้า ออกเงินเพื่อสร้างเรือรบครั้งนี้กันเป็นจำนวนมาก การโฆษณาเรี่ยไรนี้ **สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า**ได้ปิดใบโฆษณาไว้ว่า

"ใครไม่ออกเงินสร้างเรือรบหลวง ก็สู้หมาของฉันไม่ได้ หมาของฉันออก ๑,๐๐๐ บาท"

ย่าเหลมีเงินประจำส่วนหนึ่ง ซึ่งได้นำเข้าร่วมสมทบและย่าเหลก็ได้รับพระราชทาน**เข็มราชนาวี**

เมื่อย่าเหลเป็นที่โปรดปรานเท่าใดก็ยิ่งเพาะศัตรูขึ้นมาเท่านั้น เพราะย่าเหลรู้สารพัด เป็น**หมาแสนรู้** ข้าพเจ้าได้รับคำบอกเล่าจาก *นายตำรวจเอกจมื่นสรสิทธิราช* ซึ่งรับใช้ใกล้ชิดรัชกาลที่ ๖ ว่า *ย่าเหลเป็นหมาของนักโทษในเรือนจำจังหวัดนครปฐม มันได้เสนอหน้าตัวเองเข้าเฝ้าหลายครั้งจนทรงสังเกตเห็นเป็นที่อัศจรรย์ใจของทุกคน เพราะมันแสดงท่าทางว่าจะขออยู่กับพระองค์ท่านทีเดียว นักโทษผู้นั้นซึ่งใกล้จะพ้นโทษก็ได้รับอภัยโทษ เมื่อทรงทราบ และรับเอาย่าเหลมาไว้นับตั้งแต่นั้น มันได้ช่วยเจ้าของให้พ้นโทษที่ถูกจองจำ*

มนุษย์เป็นสัตว์บกสองขาที่ฉลาดเฉลียวจริงอยู่ แต่ลึกลงไปในดวงใจของบางคนก็ร้ายกาจ **ความอิจฉาตาร้อนได้เกิดกับมหาดเล็กบางคนที่เกลียดหมา** แน่ละ..หมามันก็ย่อมเกลียดตอบตามสัญชาตญาณ เพราะในหลวงโปรดย่าเหลที่มันรอบรู้ทุกอย่าง ชั่วแต่เพียงพูดไม่ได้

นอกไปจากมหาดเล็กที่ชิงชังย่าเหล ก็มีเจ้านายบางองค์ไม่ชอบหมา จะด้วยสาเหตุอันใดก็ไม่ปรากฏชัด ย่าเหลจึงถูกเล่นงานเอาถึงสะบักสะบอม เพราะถูกเตะบ้างถูกตีบ้างเมื่ออยู่ตามลำพัง แต่**หมาแสนรู้ตัวนี้ก็อดทน** รีบหลบหนี เมื่อถูก

ซ้อมจนบอบช้ำจากฝีตีนมหาดเล็กกลุ่มนั้น

ใครคิดบ้างว่าย่าเหลพูดได้

แต่มันได้พูดได้ฟ้องมหาดเล็กพวกที่เตะตีมันเมื่อวันก่อนต่อหน้าพระที่นั่ง เจ้าพวกที่แอบซ้อมก็หาได้คิดไม่ว่า ย่าเหลได้เริ่มบทบาทของหมาที่เอาความเจ็บช้ำไว้ออกมาท่ามกลางความตะลึงพรึงเพริดของทุกคนในวันนั้น

ย่าเหลเฝ้าจับตามองผู้ที่เตะตีมันกลุ่มนั้นไว้แล้วขณะที่หมอบเฝ้าอยู่แทบพระบาทรัชกาลที่ ๖

พอได้โอกาส *ย่าเหลก็พุ่งตัวปราดออกไปหามหาดเล็กที่ซ้อมอย่างหนักผู้นั้นพร้อมกับกัดสะบัดทันที แล้วก็วิ่งกลับมาเห่าต่อพระพักตร์* เหมือนจะฟ้องว่า **เจ้านี่แหละที่ทำร้าย** ย่าเหลวิ่งไปกัดมหาดเล็กตัวร้ายที่ได้แต่ปัดป้อง หน้าซีด ไม่มีสีเลือด การเป็นไปเช่นนี้จนประจักษ์ชัดว่า *เพราะอะไรย่าเหลจึงกัดมหาดเล็กพวกนั้นแล้ววิ่งกลับมาเห่าที่ในหลวง*

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯเข้าพระราชหฤทัยทันที ทรงกริ้วพร้อมกับรับสั่งอย่างขัดเคืองว่า***"ไอ้พวกนี้รังแกหมาของข้า"***

เมื่อในหลวงยิ่งโปรดปรานย่าเหลมาก ความตายก็เริ่มคุกคามย่าเหลเป็นเงาตามตัว เพราะพวกที่พยาบาทจ้องจะฆ่าย่าเหลคงจะได้วางแผนการกันในตอนนี้

อวสานของย่าเหลที่ต้องมานอนตายอย่างหมากลางถนนข้างกำแพงพระบรมมหาราชวังด้วยกระสุนเร้นลับ ซึ่งไม่มีใครรู้ว่า ***มือปืนยิงหมานี้เป็นใคร?***

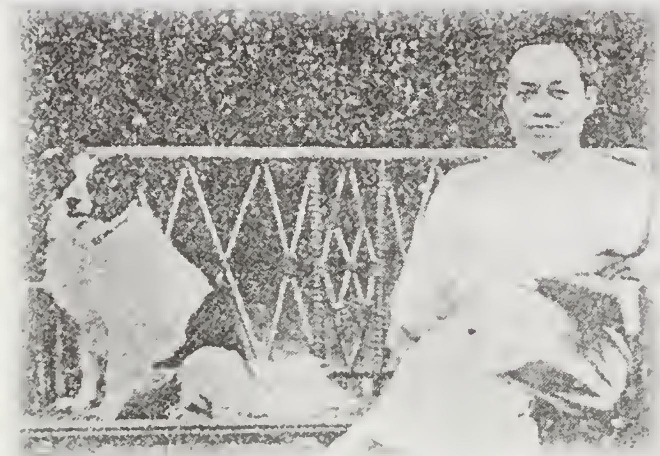
การมีปืนไว้ในครอบครองสมัยนั้นใช่จะมีกันได้ง่ายๆ และผู้พกปืนก็ต้องอยู่ในฐานะดีพอสมควร เรื่องปืนเถื่อนที่ยิงกันเกลื่อนอย่างทุกวันนี้ - ไม่มี **ความตายของย่าเหลจึงถูก**วิพากษ์ว่า**จักต้องเกิดจากฝีมือพวกมหาดเล็กหรือเจ้านายบางองค์ที่เกลียดย่าเหล**

ในหลวงทรงอาลัยย่าเหลมาก ***ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้จัดงานศพย่าเหลอย่างหรูหรา*** มีหีบใส่ศพซึ่งยังอยู่ที่วิหารคดองค์พระปฐมเจดีย์ ***มีพวกมหาดเล็กแต่งตัวเป็นสัตว์นานาชนิดเข้าร่วมในขบวนแห่ศพด้วย***

พร้อมนั้นก็โปรดให้***สร้างอนุสาวรีย์ย่าเหลด้วยโลหะทองแดง*** *ก่อเป็นแท่นประดิษฐานไว้หน้าพระที่นั่งชาลีมงคลอาสน์ ในพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม อันเป็นถิ่นกำเนิดย่าเหล*

พระราชนิพนธ์อันแสดงถึงความเสียดายไว้อาลัยย่าเหล ได้จารึกบนแผ่นทองแดงใต้แท่น**อนุสาวรีย์ย่าเหล** เป็นกลอนที่ผู้ที่ได้อ่านแล้วจะรู้สึกถึง**ส่วนลึกในพระราชหฤทัยของในหลวง**ทีเดียว

รำพึงถึงย่าเหล

กลอนพระราชนิพนธ์นั้นมีความดังนี้

✦ **อนุสาวรีย์นี้เตือนจิต**
ให้กูคิดรำพึงถึงสหาย
โอ้อาลัยใจจู่อยู่ไม่วาย
กูเจ็บคล้ายศรสักปักอุรา
✦ **ยากที่ใครเขาจะเห็นหัวอกกู**
เพราะเขาดูเพื่อนเห็นเป็นแต่หมา
เขาดูแต่เปลือกนอกแห่งกายา
ไม่เห็นลึกตรึงตราถึงดวงใจ
✦ **เพื่อนเป็นมิตรชิดกูอยู่เป็นนิตย์**
จะหามิตรเหมือนเจ้าที่ไหนได้
ทุกทิวาราตรีไม่มีไกล
กูไปไหนเจ้าเคยเป็นเพื่อนทาง
✦ **ช่างจงรักภักดีไม่มีหย่อน**
จะนั่งนอนยืนเดินไม่เหินห่าง
ถึงยามกินเคยกินกับกูพลาง
ถึงยามนอนนอนข้างไม่ห่างไกล
✦ **อันตัวเพื่อนเหมือนมนุษย์สุจริต**
จะผิดอยู่แต่เพียงพูดไม่ได้
แต่เมื่อกูใคร่รู้ความในใจ
ก็มองดูรู้ได้ในดวงตา
✦ **โอ้อกกูดูเพื่อนอยู่หลัดๆ**
เพื่อนมาพลัดพรากไปไม่เห็นหน้า
กูเผลอๆ ก็ชะเง้อเผื่อเพื่อนมา
เสียงกุกกักก็ผวาตั้งตามอง
✦ **อันความตายเป็นธรรมดาโลก**
กูอยากตัดความโศกกมลหมอง
นี่เพื่อนตายเพราะผู้ร้ายมันมุ่งปอง
เอาปืนจ้องสังหารผลาญชีวี
✦ **เพื่อนมอดม้วยด้วยมือทุรชน**
เอารูปคนสวมใส่คลุมใจผี
เป็นคนจริงหรือจะปราศซึ่งปรานี
นี่รากษสอัปรีย์ปราศเมตตา
✦ **มันยิงเพื่อนเหมือนกูพลอยถูกด้วย**
แทบจะม้วยชีวังสิ้นสังขาร์
จะหาเพื่อนเหมือนเจ้าที่ไหนมา
ช้ำอุราอาลัยไม่วายวัน
✦ **เมื่อยามมีชีวิตสนิทใจ**
ยามบรรลัยลับล่วงดวงใจสั่น
ด้วยอำนาจจงรักภักดีนั้น
ขอให้เพื่อนขึ้นสวรรค์สำราญรมย์
✦ **ถึงจะมีหมาอื่นมาแทนที่**
กูก็รักเพื่อนนี้เป็นปฐม
ที่ไหนเล่าจะสนิทและชิดชม
ที่ไหนเล่าจะนิยมเท่าเพื่อนรัก
✦ **ถึงแม้จะไม่มีรูปนี้ไว้**
รูปเพื่อนฝังดวงใจกูตระหนัก
แต่รูปนี้ไว้เป็นพยานรัก
ให้ประจักษ์แก่ผู้มีไมตรี
✦ **เพื่อนเป็นเยี่ยงอย่างมิตรสนิทยิ่ง**
ภักดีจริงต่อกูอยู่เต็มที่
แม้คนใดเป็นได้อย่างเพื่อนนี้
ก็ควรนับว่าดีที่สุดเอย.

วิสฺสาสปรมา ญาตี - ความคุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง

สพฺเพสํ สหิโต โหติ สทฺธมฺเม สุปติฏฺฐิโต - ผู้ตั้งมั่นในสัทธรรม เป็นผู้เกื้อกูลแก่ชนทั้งปวง

กระต่ายในดวงจันทร์

– ปัญญาสาระ ถอดความจาก ศศิชาดก –

ทุกคนคงเคยนั่งตากแสงจันทร์ในคืนเดือนหงายกันมาแล้ว บางคนคงจะร้องเพลง**"จันทร์เจ้าขา"**ได้ ดวงจันทร์มีแสงนวลผิดกับแสงของดวงอาทิตย์ เพราะดวงจันทร์ไม่มีแสงในตัวเอง ได้รับแสงจากดวงอาทิตย์อีกทีหนึ่ง แล้วสะท้อนมายังโลกของเรา

ถึงแม้ดวงจันทร์จะมีแสงนวล แต่ดวงจันทร์ก็มี**รอยดำ**อยู่ มองดูแล้วเห็นเป็นเสมือนกับรูปกระต่าย ใครๆ จึงกล่าวว่า**"กระต่ายในดวงจันทร์"**

*ทำไมจึงมี**รูปกระต่าย**ในดวงจันทร์*

***กระต่าย**ตัวนี้มาจากไหน?*

นานมาแล้ว ในป่าใหญ่แห่งหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ระหว่างภูเขากับแม่น้ำ ป่านี้มีสัตว์อยู่หลายชนิด แต่มีอยู่สี่ชนิดที่เป็นเพื่อนสนิท รักใคร่กันมาก ทั่งสี่มักมาพบปะประชุมปรึกษาอะไรๆ กันเสมอ

สัตว์ทั้งสี่ คือ **กระต่าย, หมาไน, ลิง** และ **นาก** แม้ว่าสัตว์ทั้งสี่จะมีความเป็นอยู่ต่างๆ กัน แต่ก็มีความรักกันเป็นอย่างดี ตั้งแต่ได้คบกันเป็นสหายแล้ว ไม่เคยมีการทะเลาะกันเลย ทุกเวลาเย็นสหายทั้งสี่มาพบกันเสมอ

ในการประชุมได้ยก**กระต่าย**เป็นหัวหน้า ถ้ามีอะไรที่จะประชุมเป็นพิเศษ ก็ขอให้**หมาไน**เที่ยวเห่าไปในป่าเป็นสัญญาณบอกว่ามีการประชุมพิเศษ สี่สหายก็มาประชุมกันโดยพร้อมเพรียง

ทุกตัวนั่งสงบเรียบร้อย คอยฟังเสียงของหัวหน้า พูดในเวลาที่ควรพูด หยุดในเวลาที่ควรหยุด การประชุมก็เป็นไปด้วยดี เพราะในป่านั้นไม่มีเหล้าขาย สัตว์เดรัจฉานไม่ได้ดื่มเหล้าก่อนเข้าประชุม

ผิดกับ**การประชุมของคน** ที่มึนเมาก่อนจึงเข้าประชุมกัน เลิกประชุมแล้วก็ยังกินเหล้ากันต่อไปอีก **การประชุมจึงไม่ค่อยเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะของเมา ได้ขับความดีออกไป เหลืออยู่แต่ผีร้ายเท่านั้น**

วันหนึ่งในเวลาเย็น ตะวันจวนจะตกแล้ว สัตว์ทั้งสี่ก็เข้ามาประชุมกันตามปกติ เมื่อไต่ถามทุกข์สุขในการแสวงหาอาหารกันแล้ว กระต่ายก็บอกแก่ที่ประชุมว่า

"พรุ่งนี้เป็นวันอุโบสถ เป็นวันที่เราควรทำความดีกันบ้าง อย่าให้วันดีๆ เช่นนี้ผ่านพ้นไปเปล่าๆ"

ลิงได้ถามขึ้นว่า*"เราควรจะทำอะไรกันดีเล่า?"*

กระต่ายบอกว่า ***"พรุ่งนี้พวกเรามาตั้งใจกันไว้ว่า เมื่อหาอาหารได้แล้ว ถ้ายังไม่ได้แบ่งให้แก่ผู้ที่ลำบากยากจนก่อนแล้ว จะไม่กินเอง เพราะอาหารกินผู้เดียวหาเป็นสุขไม่ ใครจะเห็นแย้งบ้าง?"***

สัตว์ทุกตัวลงความเห็นว่า สมควรแล้ว และจะทำตามนั้น

รุ่งเช้า สัตว์ทั้งสี่ออกหากิน **หมาใน**ได้เที่ยวไปในป่าจนถึงกระท่อมน้อยหลังหนึ่ง จึงเข้าไปข้างในก็พบ**ชิ้นเนื้อ**และ**หม้อนมเปรี้ยว**หม้อหนึ่ง มันดีใจมาก จึงได้ร้องขึ้นว่า*"ของนี้เป็นของใคร?"*สามครั้ง เมื่อไม่มีเสียงขานรับ จึงถือว่าไม่มีเจ้าของ ก็คาบชิ้นเนื้อด้วยปาก แล้วสอดหัวเข้าไปในบ่วงเชือกแห่งหม้อนมเปรี้ยว เดินออกจากที่นั่นไปด้วยความเบิกบานใจ พอถึงดงหญ้าใกล้ทางก็หยุด พักวางของทั้งสองข้างลงข้างตัว แล้วพูดกับตัวเองว่า***"ฉันเป็นผู้มีโชคดีเสียนี่กระไร"*** แล้วนั่งคอยที่จะให้ของนั้นแก่ใครๆ ที่ผ่านมา

นากเป็นสัตว์กินปลา ก็เที่ยวไปริมน้ำ วันนั้นชาวประมงตกปลาได้**ปลาตะเพียน**ตัวใหญ่ จึงเอาฝังไว้ในหลุมทรายแล้วไปหาใหม่อีกต่อ นากได้มาเห็นปลาเข้าก็ร้องถามขึ้นว่า*"ปลานี้เป็นของใคร?"* สามครั้ง คนจับปลามุ่งแต่จะตกเบ็ดจึงไม่ได้ยินเสียงนาก นากก็คาบเอาปลานั้นไปโดยคิดว่าไม่มีเจ้าของ มันเดินพ้นริมน้ำมาถึงป่าใหญ่ริมทาง ก็หยุดอยู่ และพูดกับตัวเองว่า ***"ข้าเป็นนากที่มีโชคดีแท้ๆ"*** แล้วมันก็นั่งคอยเฝ้า พร้อมที่จะให้ปลาตัวนั้น แก่ผู้เดินทางที่ต้องการเสมอ

ลิง เป็นสัตว์ที่หากินบนต้นไม้ ตั้งแต่เช้าได้เที่ยวไปตามยอดไม้ จนกระทั่งไปถึงป่ามะม่วงก็ได้เก็บเอา**มะม่วง**มาพวงใหญ่ **แม้จะมีความต้องการกินสักเท่าไร ก็ข่มใจไว้เพื่อรักษาคำมั่นสัญญา** ครั้นมาถึงริมทางเดินก็นั่งพักพร้อมด้วยพวงมะม่วงในมือของตน เตรียมที่จะเสียสละให้แก่ผู้ที่ต้องการ

ส่วน **กระต่ายน้อย** เป็นสัตว์กินหญ้าอ่อนๆ เป็นอาหาร ก็หมอบอยู่ในดงหญ้า คิดว่า *เราจักหาอะไรให้แก่ผู้เดินทางดีหนอ การที่จะให้หญ้าแก่เขานั้นย่อมไม่เหมาะ ใครจะอยากได้หญ้า* คิดเช่นนี้มันก็ท้อใจ เพราะมองไม่เห็นว่า**จะหาอะไรเป็นทาน** แต่สักครู่หนึ่งมันก็คิดได้ว่า **เนื้อของมันเองนี่แหละจะเป็นอาหารอย่างดี** คิดดังนั้นแล้วมันจึงกระโดดโลดเต้นด้วยความอิ่มใจว่า **จะสละชีวิตให้แก่ผู้ที่ต้องการ**

กล่าวถึง**ท้าวสักกะ** ซึ่งเป็นจ้าวของพวกเทวดา อยู่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เป็นผู้มีหูทิพย์ ตาทิพย์ ย่อมรู้เห็นทุกสิ่งทุกอย่างเสมอ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเล็กใหญ่ขนาดไหน ใครทำอะไรๆ ทั้งดีทั้งชั่ว ท้าวสักกะก็รู้หมด ดังคนแก่ๆ กล่าวไว้ว่า***"ความชั่วนั้น แม้คนไม่เห็น เทวดาก็เห็น"***

กระต่ายในดวงจันทร์

วันนั้น ***ท้าวสักกะ***ได้ทราบเรื่องของ**สี่สหาย**เข้า ก็อยากทดลองให้เห็นจริง จึงได้แปลงองค์เป็น***คนขอทาน*** เดินมาตามทางนั้น

ครั้งแรกได้พบกับ**หมาไน**ก่อนและได้กล่าวกับหมาไนว่า*"ฉันได้เดินทางมาเป็นระยะไกลมาก รู้สึกเหนื่อยอ่อนและหิวโหย ท่านมีอะไรให้ฉันกินบ้างไหม?"*

หมาไนตอบว่า***"โอ้ ท่านนักเดินทางผู้เหนื่อยอ่อน อย่าวิตกทุกข์ร้อนไปเลย เนื้อนี้จะเป็นอาหารอันโอชะของท่าน เชิญเอามันไปเถอะ"***

ท้าวสักกะตอบขอบใจ ขอฝากเนื้อเอาไว้ก่อน แล้วเดินทางไปพบกับ**นาก** ได้พูดกับนากเช่นเดียวกัน และได้ขอบใจนากที่มอบ**ปลาตะเพียน**ให้ แต่บอกให้เก็บไว้ก่อน ตนก็เดินทางต่อไป พบ**ลิง** ลิงก็มอบ**มะม่วง**ให้และฝากไว้เช่นเดียวกัน

สุดท้ายได้มาพบ**กระต่าย**ที่หมอบอยู่ข้างทาง จึงได้กล่าวว่า *"โอ..กระต่ายน้อยผู้มีขนอันงาม ข้าเป็นคนเดินทางมาจากที่ไกล และหลงอยู่ในป่า หิวโหยเต็มทีแล้ว เจ้ามีอะไรเป็นอาหารจะให้ทานบ้างไหม?"*

"อาหารอย่างอื่นไม่มี" กระต่ายตอบ ***"แต่ท่านไม่ต้องวิตกหรอก เพราะเนื้อของข้าพเจ้าเป็นอาหารแก่ท่านได้ ข้าพเจ้าจะอุทิศให้แก่ท่าน จงติดไฟขึ้นเถิด"***

ท้าวสักกะอยากทดลองต่อไปจึงก่อไฟขึ้น เมื่อไฟลุกดีแล้ว **กระต่ายน้อยผู้มีใจเสียสละเพื่อผู้อื่น ก็กระโดดเข้าไปในกองไฟ** แต่ไฟนั้นไม่ใช่ไฟร้อน เพราะเป็นไฟที่เกิดจากฤทธิ์ของท้าวสักกะ กระต่ายนั้นจึงไม่เป็นอันตราย

ท้าวสักกะจึงกลับรูปเป็นเทวดาตามเดิม แล้วกล่าวชมเชยว่า

"ท่านเป็นผู้มีสัจจะ รักษาคำปฏิญญาได้ กล้าเสียสละแม้กระทั่งชีวิตเพื่อผู้อื่น เราขอประกาศเกียรติคุณอันดีงามของท่านไว้ให้เป็นที่รู้จักกันทั่วโลก"

แล้วจึงได้เขียน**รูปกระต่าย**ไว้ใน**ดวงจันทร์** ดังที่ปรากฏอยู่จนทุกวันนี้

สุขใจ

✦ สุขเอ๋ย สุขใจ สุขเพราะได้ทำดีมีกุศล
ทำประโยชน์ส่วนรวมร่วมกมล เสียสละส่วนตนด้วยเต็มใจ
เพราะเห็นแก่มนุษยธรรมอันล้ำเลิศ เราชูเชิดความดีที่ยิ่งใหญ่
เลิกคิดเห็นแก่ตัวมัวชิงชัย โลกจักได้สุขสันต์ทั่วกันเอย

- ศ.ฐะปะนีย์ นาครทรรพ -

ใครโง่กว่ากัน?

- ร.ท.บรรจบ บรรณรุจิ -

เศรษฐีคนหนึ่ง มี**ลูกชาย**อยู่คนเดียว ต่อมา**ลูกชายตาย** หลังจากเผาศพลูกชายแล้ว ยังไม่หายเศร้าโศก จึงไป**ร้องไห้คร่ำครวญอยู่ ณ บริเวณป่าช้า**ที่เผาศพนั้นทุกวัน

ฝ่ายลูก**ชายเป็นคนเข้าถึงธรรม** ตายไปเกิดเป็นเทวดา หมาย**จะสอนพ่อให้คลายโศก** จึงลงมาหา ณ บริเวณที่เผาศพนั้น แล้วร้องไห้คร่ำครวญ

เศรษฐีเห็นดังนั้นจึงเข้าไปหาและสนทนากัน

เศรษฐี : (ไม่รู้ว่าเป็นเทวดา) *"พ่อหนุ่มน้อย พ่อประดับประดาเรือนร่างเสียสวยงาม อีกทั้งน้ำมันจันทน์ก็ลูบไล้จนกลิ่นหอมฟุ้ง แต่กลับมากอดอกร้องไห้คร่ำครวญอยู่กลางป่าช้านี้ พ่อประสบทุกข์อันใดหรือ?"*

เทวดา : ***"ท่านที่เคารพ ข้าพเจ้ามีรถอยู่คันหนึ่ง ตัวรถทำ ด้วยทองคำ ส่องแสงเป็นประกายวูบวาบ แต่น่าเสียใจอยู่ตรงที่ว่า ข้าพเจ้ายังหาล้อไม่ได้ ความทุกข์อันนี้แหละที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องมาร้องไห้คร่ำครวญอยู่ ณ ป่าช้านี้"***

เศรษฐี : *"พ่อหนุ่มน้อย พ่อจงบอกมาเถอะ พ่อต้องการล้อชนิดไหน ล้อทองคำ ล้อแก้วมณี ล้อโลหะ หรือว่าล้อเงิน ฉันสามารถช่วยพ่อได้ในเรื่องนี้"*

เทวดา : ***"ข้าพเจ้าต้องการดวงจันทร์ กับ ดวงอาทิตย์"***

เศรษฐี : (ท่าทางงุนงง) *"พ่อต้องการเอาไปทำไม?"*

เทวดา : ***"ดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์เสมือนหนึ่งเป็นพี่น้องท้องเดียวกัน โคจรอยู่ในนภวิถี รถทองคำของข้าพเจ้าจะสง่างามเป็นแน่ หากได้ดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์มาเป็นล้อ"***

เศรษฐี : *"พ่อหนุ่มน้อย พ่อช่างโง่เสียนี่กระไรที่มาปรารถนาสิ่งที่ใครๆ เขาไม่ปรารถนากัน ฉันเชื่อว่า พ่อจะตายเสียเปล่าเป็นแน่ แต่จะไม่ได้สิ่งที่พ่อปรารถนาหรอก"*

เทวดา : (เห็นเป็นโอกาสเหมาะจึงวกเข้าเรื่องทันที)

"ท่านที่เคารพ ดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์ขึ้น–ตกยังรู้ได้ และในนภวิถีก็ยังมีรัศมี(แสงสว่าง)ปรากฏให้เห็น แต่คนตายไปแล้วไม่ปรากฏร่องรอยเลยแม้แต่น้อย เมื่อเป็นเช่นนี้ ระหว่างท่านกับข้าพเจ้าใครโง่กว่ากัน ท่านร้องไห้คร่ำครวญถึงคนตาย ส่วนข้าพเจ้าคร่ำครวญถึงดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์"

เศรษฐี : (ท่าทางคิดได้) *"พ่อหนุ่มน้อย จริงซินะ จริงอย่างพ่อว่า ระหว่างพ่อกับฉัน ฉันโง่กว่าพ่อแน่ เพราะฉันร้องไห้อยากได้ลูกชายที่ตายไปแล้วกลับคืนมา จึงไม่ต่างอะไรไปจากเด็กน้อยร้องไห้อยากได้ดวงจันทร์"*

เทวดาเมื่อเห็นว่าเศรษฐีผู้เป็นบิดาของตนคลายโศกแล้ว จึงบอกความจริงให้ทราบ และอบรมบิดามิให้เป็นคนตระหนี่ ให้มั่นคงอยู่ในเบญจศีลและในพระรัตนตรัยแล้ว จึงได้ลากลับไปยังวิมานของตน

✦ ในโลกนี้มีอะไรที่ไหนแน่
ที่เที่ยงแท้คงทนสุดค้นหา
ล้วนกลิ้งกลอกหลอกให้วิ่งไปมา
เจ้าจงอย่ายึดมั่นในสันดาน.

✦ โอ้ปทุมพุ่มพวงดวงดอกนี้
เช้าบานคลี่รับแสงแห่งสุริย์ฉาน
พอตกบ่ายหายพับยับกลีบบาน
ชีพเราปานดอกบัวเกลือกกลั้วภัย.

✦ ถึงกายตาย ใจไม่ตาย ตามกายหนา
ใจจะลากายเน่าเข้าใจไหม?
เพราะฉะนั้นหมั่นดัดฝึกหัดใจ
ปล่อยไถลใจเราไม่เข้าที.

✦ ใจหมกมุ่นขุ่นมัวใจชั่วช้า
มันจะพาให้เราเข้าเมืองผี
ใจหมดจดสดใสไร้ราคี
จะเปรมปรีดิ์ในสวรรค์นิพพานเอย.

คำ - บานเย็น ลิ้มสวัสดิ์
ภาพ - สมชาย วัชระสมบัติ

✦ ก่อนท่านนอนหลับไปในคืนนี้ ขอจงตั้งดวงฤดีไว้ให้มั่น
คิดถึงกุศลผลแห่งดีที่ผูกพัน จิตตั้งมั่นแน่วแน่แล้วแผ่ไป
✦ แผ่เมตตาทั่วไปให้คนอื่น ทั้งรักชื่นเกลียดชังแต่ครั้งไหน
ขอให้เขาได้ดีมีสุขใจ อย่าหวั่นไหวแม้อมิตรที่คิดชัง
✦ แล้วใจเราจะสบายคลายเร่าร้อน เพราะจิตผ่อนความเครียดแต่หนหลัง
อนีฆา สุขี อัตตานัง ห่างทุกข์ขังด้วยเพราะจิตคิดดีเอย

– พูลศรี เจริญพงศ์ –

ทางสู่“ชีวิตงาม”

♦ **จิตสงบประสบสุขสิ้นทุกข์โศก**
อยู่ในโลกอย่างพอดีมีคุณค่า
รู้จักคิดรู้จักธรรมนำชีวา
รู้จักหน้าที่ตนสร้างผลงาน

♦ **กอปรสัมมาอาชีวะอันประเสริฐ**
จิตทูนเทิดคุณธรรมนำผสาน
กตัญญูกตเวทิตาประกอบการ
บิดามารดาเราเฝ้าดูแล

♦ **ไม่ทำสิ่งทุจริตผิดวิสัย**
ปรุงแต่งใจด้วยแนวอันแน่วแน่
แม้โลกร้อนฤาร้ายกลายปรวนแปร
หนึ่งดวงแดยึดธรรมไว้นำทาง

♦ **จึงก้าวสู่“ชีวิตงาม”เต็มตามหวัง**
พร้อมพลังไฟฝันที่สรรค์สร้าง
จักร้อนหนาวผ่าวเพียงใดไม่ระคาง
อยู่ท่ามกลางผองธรรมนำสุขเอย

อำไพพรรณ พิพัฒน์วัฒนารมย์